

O-KIFILE ROSU PIROGIRAAME

Lee xiraaze

(Maatto, Kifilete Gobbaaydi Godo'le, Assootu Wo'naalsha, Angate Ogimma, Kifilete Giddo Godo'lenna Muuziqa)

Itophiyu Federaalitte Dimokiraasitte
Ripaabilike Rosu Ministere

W/D/D/M/Q/
Rosu Biiro

O-KIFILE ROSU PIROGIRAAME Lee Xiraaze

(Maatto, Kifilete Gobbaaydi Godo'le, Assootu Wo'naalsha,
Angate Ogimma, Kifilete Giddo Godo'lenna Muuziqa)

Amaaru Afiinni Qixxeessitinorinna Buuxxinori

Kaala Hawaaz H/yesus
Kaala Maatebe Alemaayyehu
Baabba Maakkelech Gidey
Kaala Ali Ament
Kaala Daanyaachewu Mellese
Baabba Netsaannet Ayyen
Kala Mulugeet Gabbisa
Baabba Yoodit Mekket
Kala Mesifiin Terra
Kala Debire Abiddisa
Kala Aberra Mehaar

Sidaamu Afiira Tirtinor:

Baabba Ayyelech Tesemma
Kala Biruk Daalecha
Kala Taaffese Gebre
Kala Temesgeen Tseggaye
Kala Teshoome Tseggaye

Buuxxinor

Kala Kaasa Kaachaara
Kala Haylu Sherbo

Itophiyu Federaalitte Dimokiraasitte
Ripaabilike Rosu Ministere

W/D/D/M/Q/
Rosu Biiro

GALATA

Konni maxaafi qixxaawora ogimmatenna womaashshu ragaanni kaa'litunkere: UNCEF, Save the children, Right to play, Edivi, Kotebe Meetiro Politaani Yuniveristenna Benshaangulli Gumuuzi Qoqqowi Mangiste Rosu Biiro labbannoreeti. Konni galu gafira su'mansa qummi assinoonnikiti fakkana uurrinshuwanna mannooti kuni rosu budi hasi'noonni deerranni jeefo gananno gede huru'mitinokki irko assitino. Konnira, Rosu Ministere galatase shiqishshanno.

© Itophiyu Federaalitte Dimokirasitte Ripaabilike Rosu Ministere

UMIKKI ITTIME, 2010 M.D

Itophiyu Federaalitte Dimokirasitte Ripaabilike

Rosu Ministere

ISBN: 978-99944-2-846-5

Amado	qoola
Bitima	ii
Xiraaze 1: Maatto	iii
Xiraaze 2: Kifilete Gobbaaydi Godo'le	29
Xiraaze 3: Assootu Wo'naalsha	63
Xiraaze 4: Angate Ogimma	97
Xiraaze 5: Kifilete Giddooydi Godo' le	119
Xiraaze 6: Muuziqa	141

Bitima

Konni maxaafi giddo Lee xiraaze afantanno. Insano: Maatto, Kifilete Gobbaaydi Godo'le, Assootu Wo'naalsha, Angate Ogimma, Kifilete Giddo Godo'lenna Muuziqaho. Kuri xiraazza rosiisaanchu biddissa loosu aana hosiisate rosiisaanoteno xawe lellanno gedeeti.

O-Kifile Rosi Pirogiraame

1. Maattote Maxaafa

Furcho

Bitima.....	vi
Maattote Kiiro 1: Meessaneeto Egensiisa	1
Maattote Kiiro 2:- Qooxeessa Egensiisa	1
Maattote Kiiro 3: Co'imma Agadha	2
Maattote Kiiro 4: Lame Yemakko	3
Maattote Kiiro 5: Olamonna Dannawi	4
Maattote Kiiro 6: Lambe Godo'la	5
Maattote Kiiro 7: Dubbu Saada Songo	5
Maattote Kiiro 8: Baabba Innaarena Qachise Manni	6
Maattote Kiiro 9: Mini Saadanna Oosonsa	7
Maattote Kiiro 10: Sarmiso Rosi Mini Dhagge	8
Maattote Kiiro 11: Lubbo Noonsarena Lubbo Noonsakkire	9
Maattote Kiiro 12: Jarmete Maaxantannowi Dinose.....	10
Maattote Kiiro13: Gatise Godo'le.....	11
Maattote Kiiro14: Akimichu Amaale.....	12
Maattote Kiiro 15: Sase Hudi'rino Me"e.....	13
Maattote Kiiro 16: Amalo Baxanno Daraaro	14
Maattote Kiiro 17: Bokkaameq	15
Maattote Kiiro 18: Godo'le Woraqatu Aana Loosa	16
Maattote Kiiro 19: Qawaaxxonna Meessise Co'ichimma	16
Maattote Kiiro 20: Luulakko Basurroota	17
Maattote Kiiro 21: Naadamenna Qachise Manna.....	18
Maattote Kiiro 22: Maa'nitunna Jaallase.....	19
Maattote Kiiro 23: Barru Barrunku Assootubba	20
Maattote Kiiro 24: Ama'ya Amaale.....	21
Maattote Kiiro 25: Gati Kaashsho.....	22
Maattote Kiiro 26: Gowwu Ayino?.....	23
Maattote kiiro 27: Yannatenna Agannate Soorrana.....	24
Maattote Kiiro 28: Boo'naleessa Kanchafarcho	25
Maattote Kiiro 29: Shiima Duume Lukkicho.....	26

Bitima

Tini maattote maxaaficho qaaquulleho kullanni maatto amaddinote. Mattono, lamalate giddo noo rosu yannara rossanno muri-hedo kaajjishshannota ikkitanna; macciishshitanno gede rosiisaanchu/o maattuwa kultunsa gedensaanni, qaaquulluno qolte hattenne maattuwa kulate, xa'mate, maattote giddo shiqqino manna, uduunnicho, saada labbannore badatenna afate dandoonsa bowirsidhanno gede kaa'litannonsa.

Qaaquulleho maatto kulakkira albaanni, hattenne maatto huwatate kaa'litannonsa gede maattote giddo horonsi'noonnita qara qaallanna handarra huwachishatenni irkisinsa. Aanteteno; hattene dhagge wodanchisse qoonqote woffinaatenna gottinaate agarte kulinsa. Qaaquulleho maatto kulankera albaanni, uminkera garunni nabbabummo gedensaanni, qaaquulleho qaalunni kula hasiissannonke. Maatto nabbabbe woy qaalunni kulte kaittonsaro woy kaittansaro, hattenne maatto giddonni fultino xa'muwa xa'minsa. Qoleno, fiixoonsa rossanno gede konni alabbaanni affinori ledo xaadooshshe afidhino xa'mo xa'minsa. Miteekkite ikkado yanna heedhuhero, qaaquullu hattenne maatto labbannota egentinori heedhuro, kultanno gede kaayyo uyinsa.

Tenne xiraaze giddo hasaawu xa'muwanna amaale worroonni. Kuri hasaawu xa'muwanna amaale kaimaho worroonnita ikkitanna qooxeessu qooxeessu garinni bowirsine horoonsi'ra dandiinanni.

1^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 1: Meessaneeto Egensiisa

Ooso techo, mitte qaaqo umose hiitto assite egensiissannoro macciishshineemmo.

Su'maya Luulakko yinannie. diri'ya lamalaho (7) Anni'ya su'mi Lagidde ikkana ama'yahu kayinni Lenteetaati. Anera lamu roduuwi nooe. Insano: Altamonna Allaalooti. Ani muuze baxxeemmo. Ane tashshi assannoehu mannu oso'lanna la'ate. Gordaamu kuulino hagiirsiisannoe. Giweemmarchi kayeenni ganamate.

Hasaawu Xa'muwa

1. Luulakko annina ama su'ma ayeoo yinanni?
2. Luulakkohu dirise me'eha?
3. Luulakko maricho baxxanno? Gibbannori maatiyya?
4. Luulakkora meu roduuwi noose? Su'mansa ayeoo yinanni?

Amaale

Ooso, Luulakko umose hiitto assite agensiissuro la'ini? Diworbate? ooso, ki'nenno su'ma'ne, ama'nenna anni'ne woy maate'ne su'ma aye woyteno, qaaga dandiitanno gede kula hassiissanno. Hattono, tashshi assanno'ne, baxxinannirena gibbinannire kula dandaa noo'ne.

2^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 2:- Qooxeessa Egensiisa

Ooso! techo, mitte qaaqo qooxeessase hiitto assite egensiissannoro macciishshineemmo.

Su'ma'ya Mirgitu Yinannie. Ani hee'reemmahu Hawaasa Duume Ollii giddooti. Godo'lineemmohu haanja mu'ronni diwamino, hala'ladunna lowonta tashshi assanno xawiraati. Mininke hoowe gidde jajjabba mangote haqqe no. Arrishshanno woyte, hattenne haqqe hunda ofolle godola hagiirsiisannoe. Mininke fukkaminohu buuyyotenni ikkana; waalchisi loosaminohu kayinni, haqqetenniiti.

Hasaawu Xa'muwa

1. Mirgitu heedhanno ollaa maynanni?
2. Mirgitu'uu mini fukkaminohu mayniiti?
3. Mirgitu'uu mini masikootenna waalchi marchinni loosamino?

Amaale

Ooso! Mirgitu qooxeessase assite egensiissu gara la'ini?Diworbate?Ooso! ki'нено qooxeessa'nenna qae'ne duucha woyte, egensiisa dandaa hasiissanno'ne..

3^{ki} Lamala

Maattote Kiir 3: Co'imma Agadha

Ooso! techo, "Kaarime" yinanniti Danchile jaala co'immase agadhitanno gara macciishshineemmo.

Danchile ledo daaimu hoshsho rosi mine rossanno jaallase giddonni mitte kaarimeeti. Kaarime rosu minira daggannohu woyte, albase hayishshidhe, umose fixxidhenna ogorose adhiteeti. Kaarime albase wo'manka woyte, wayinninna saamununni hayishshidhannohura, illesenna sannose wo'ma woyte, co'iimate. Umose hayishshidhe ka'uro qucu'mi assidhe shiima kirrenni usudhitanno.Soodo soodo hinkose seekkite fiqiiqidhanno. Saga'ite ka'uro, afoose lulluqattanno. Konni daafira, Kaarime hinko wo'ma woyte, waajjote. Qoleno, hinkose mereero sagale qa'mitannosekki daafira, hinkote dhibbi amade diegenninose. Kaarime wo'manka woyte, co'iimate. Konni daafira, Danchilenna wolootu jaallase lowo geeshsha baxxannose. Mitto barra rosiisaanchose rosiissanni tago yitu "Ooso!Danchile gede ikkitine illesena sanose, umo hayishshi'ranna fixxi'ra, hinkose fiqiiqidhanni co'iima, xumanna fayyimmase agaratinota ikkitunte gede ki'нено hattoore ikka noo'ne" yite coydhuta, Kaarimera tashshi yiise.

Hasaawu Xa'muwa

1. Kaarime umose hiitto assite agadhitu?
2. Kaarime daafira rosiisaanchose maytu?
3. Kaarime co'immase agadhate horoonsidhanno uduunnichi maati?

Amaale

Ooso!fayyimma'ne agarantinoreenna xumuulle ikkitinanni gede ille'ne, sano'ne, umo'ne woy danancho'nenna hinko'ne danchu garinni amaxxa hasiissanno'ne.

4^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 4: Lame Yemakko

Ooso! techo, macciishshineemmoti “lame yemakko” yitanno maattooti.

Biree waro, mittu du'munna mittu shaaladu yemakki no. Du'mu yemakki hee'rannohu baadiyyete ikkana shaaladu kayinni,quchumaho hee'ranno. Hawadi yanna giddo shaaladu yemakki adasi beetto xa'mara baadiyye ha'ri. Shaaladu yemakki baadiyye iillanni hee'reenna du'mu yemakkira lowo geeshsha tashshi yeennasi “Hawalle keere dayitto baxeemmohe fiixa'ya” yee hagiirrunni haa'risi.

Layinki barra du'miidu yemakki gute kae, shaaladoho coommitannota gidu gumma gamba assisi. Shaaladu yemakki quchumaho noota faffotenna hagirraame heeshsho hedanni, baadiyyete yemakki mageeshshi geeshsha daafursanno looso loosannoro maala'li.

Hakkuyi gedensaanni lamunku yemakki mimmito amadde quchuma hadhu.Quchuma e'anni heedhenna du'miidi yemakki quchumaho leellannoha caabbichu xawaabbanna seeddaanna ilaalla la'anni maala'la hanafi.Lowu luulo macciishshe egenninokkihura, kaameellate xurumbi huuro macciishsheenna waajja galtusi.

Du'mu yemakki “Koni jawu quchumi giddo hee'rammonte mini'yara ha'rummoro woyyannoe” yii.Aanino barra quchumunniha shaaladu yemakki baadiyyenniha du'ma yemakko woshshe “Koo fiixa'ya ani quchumu yemakko ikkoommohura baaddiyyete heeshsho hee'ra ayirritannoe. Atino baaddiyyete yemakko ikkottohura quchumu heeshsho shotunni hee'rate mittii'mootto. Konni daafira, aye woyteno haarurichi ledo fileeffatate boode yanna mitii'ma noohe; qaru coyi kayinni, rosatenna afate sharramate” yee agoroho wo'ma afansha uyisihu gedensaanni, baadiyye higanno gede geegiissisi. Du'miidi yemakkino uyinosi afanshira galateeffate qaesi ha'rino.

Hasaawu Xa'muwa

1. Baadiyyete hee'ranno yemakki quchuma mare maa maa lai?
2. Quchumaho hee'ranno yemakki baadiyye mare maa maa lai?
3. Quchumu yemakki baadiyyete yemakko geegiissi woyte mayyisi?
4. Quchumu yemakki baadiyyete yemakko maa ee geegiissisi?

Amaale

Ooso! Aye woyteno haaro coye fiileeffatate boode yanna mitii'ma heedhara dandiitanno. Qaru coyi kayinni, rosatenna afate sharrama ikkitinota huwata hasiissanno.

5^{ki} Lamala

Mattote Kiir 5: Olamonna Dannawi

Ooso! techo, "Olamonna Dannawi" yitanno maatto macciishshineemmo.

Olamonna Dannawi mittu qarqariraheedhanno oosooti. Rosu mininni higguro noonsa fooliishshote yannara kaase godo'litanno. Kaase godo'lete ka'uro mimmito kaa'litanno. Uynoonninsaha minilooso loossanno. Mitto barra godo'litanni heedheenna kaasensa xookke ba'u. Konni kaiminni kaase "xoosoottohu ateeti!ateeti!" yitanni mimmitu ledo giwantu. Konne balla Olamonna Dannawi annuwa dagge baddensa ka'e, Olamonna Dannawi giwantino karkaata xa'mite buuxxu gedensaanni, godo'lete yannara godo'linanni uduunnichi daafamara, dadha'mara, hiiqqamara woy ba"ara dandaanno daafira konni korkaatinni giwama hasiissannonsakkita xawisse araarsitunsa. Olamonna Dannawi hattee yanna gedensaanni jaaloomansa suffu.

Hasaawu Xa'muwa

1. Olamonna Dannawi xaadooshshi hiittooho?
2. Olamonna Dannawi giwantu korkaati maati?
3. Olamonna Dannawi hiitto ikkita araarantu?

Amaale

Godo'lete yannara godo'linanni uduunnichi daafamara, dadhamara, hiiqqamara woy ba"ara dandaannohura konni korkaatinni mimmiti'ne ledo giwama hasiissanno'nekkita seekkitine afa noo'ne.

6^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 6: Lambe Godo'la

Ooso! techo, "Olamonna Dannawi" yitanno maatto marro qolle macciishshineemmo. Aanteteno, maattote giddo shiqqino misilaano hiittooretiro baddanno gede assate, konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

- "Olamonna Dannawi" yitano maatto qaagganno gede marro qolle kula,
- Maattote giddo noo misilaano xa'mine baddanno gede assa,
- Addi addi misilaano garinni qaaquullu su'ma (Olamo, Dannawa, Olamo annanna, Dannawi anna)
- Dannawinna Olamo misilsha riqibbe godo'litanno kaase aana maatto lawisse godo'litanno gede assa,
- Aanteteno, lawisse godo'litinokki qaaquullira bado uyne godoshshiisha hasiissanno.

7^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 7: Dubbu Saada Songo

Ooso! techo, "Dubbu Saada Songo" yitanno maatto macciishshineemmo.

Doobbiichu, yeedaalanna hiyyeeyye beeqqe itanno gede sumuu yee mittimmatenni ugaaxeho fuli. Mittimmatenni maaxame agare gaarraancho amaxxi. Ugaaxe amadinoha sumuu yino garinni taalo beeqqara songo ofolli. Doobbiichu dubbu saada kiiranni togo yii "Jawiidi qeecha ani adheemmo. Korkaatuno, umihunni qoosso'ya ikkinohura, layinkihunni dubbu mooticha ikkoommohuranna sayikkahunni lowo geeshsha kaajjado ikkoommohuraati" yii. Hasaawasino ha'runse "Ki'ne giddonni xa'mo kaysannohu hee'riro ki'ne qeechano ani calli'ya iteemmo" yinsa.

Insano tenne baala waajitukkinni wodanaa’me “Doobba ugaaxeho fullummo woyte, taalo beeqqineemmo gede sumuu yinoommo. Sumuu yinummo garinni taalo fulle gaarraancho amaxxinoommo. Konni daafira, taalo beeqqa hasiisannonke. Togo ikka hoogiro kayinni, konni gedensaanni ate ledoo ugaaxeho difulleemmo. Jaaloominkeno gatanno” yitusi.

Jeefoteno, doobbiichu hedonsanni sumuu yeenna taalo beeqqite ittu.Ha’runsiteno mitteenni heedhu.

Hasaawu Xa’muwa

1. Ugaaxeho mittimma fulturi ayeeooti? Mayite sumuu yitu?
2. Mereeronsa gibbo kalaqantuhu mayiraati?
3. Mereeronsa kalaqantino gibbo hiitto assite tirtu?

Amaale

Gibbo kalaqanturo hasaambe tiranna gaamote giddo ayirrisamanna macciishshama hasiissanno.

8^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 8: Baabba Innaarena Qachise Manni

Ooso! techo, macciishshineemmohu “Baabba Innaarena qachise manna” yitanno maattooti.

Innaarena qachise manni mito mito woyte quchumu gobbaanni fule ha’re gangalatanno. Tenne hajorano horoonsi’rannohu, qachinsa giddonni kalaa illaasi kaameelisira nadaaje wonshe ontenka qachisi mannanna shoolu qaaquullisi ledoo mitteenni honse ikkeeti.Martinowa barra wo’ma gangalattanni hosse howarro baalunku qae qaensa higganno.Baabba Innaarena qachise manni kalaa illaasa lowo geeshsha galattanno.Baabba Innaarena qachise manni kaameela horoonsi’ranno woyte, qarqarinsahu wolootu mannooti kayinni farashsho, harrichonna gaangicho hodhishshaho horoonsi’ranno. Qoleno uduunne hodhisate harrichu gaare ho’ronsi’ranno. Baabba innaareeo qachi manni loosonsa jawaachishi’rate addi addiha hodhishshu dana horoonsi’ranno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Baabba Innaarena qachise manni quchumunni fule ha'rannohu mayraati?
2. Baabba Innaarena qachise manni me"e ikkiteeti quchumunni fulte hadhannohu?
3. Baabba Innaareeo qarqarira hee'rannohu wolu manni hodhishshaho ho'ronsi'rannori maati?
4. Ooso! Ki'ne qooxeessira horoonsidhinannihu hodhishshu dani maa maati? Ki'ne mamira hadhine egentinoooni?

Amaale

Ooso! La'ini, yannannihanna budunniha hodhishshu uduunne qooxeessu garinni horoonsi'ra dandiinanni.

9^{ki} Lamala

Maattote Kiir 9: Mini Saadanna Oosonsa

Ooso! techo kayinni, "Mini Saadanna Oosonsa" yitanno maatto macciishshineemmo.

Naadamo yinanni rosaanchi no. Mitto barra Naadamo, rosiisaanchosi togo yite xa'mitu. "Ninke mine basu, woshichu, harrichu, farashshu, saanna bootu no" yitu. Naadamono qolannoti "nikerano basu, woshichu, harrichu, farashshu, saanna bootu noonke" yiise. Rosiisaanchosino Naadamo, "Hashshu worba'yalkiironsano seekkite afootto?" yite xa'mitusi. Togo yitusita Naadamora tashshi yiisi. Rosiisaanchono saada lellishshanno misilla fushshite "Rosaano hanni tenne misilla giddonni mini saada ikkitinore kulle"e" yitunsa. Qaaquulluno misilla la'e lowo geeshsha hagidhitu. Saadano mulensa nooha lawinsa. Qaaquulluno bado badote ka'anni mini saada ikkitinore kissanni su'mansa kultuse. Qoleno, misilete leeltannoti mini saada batinye kultu. Rosiisaanchono, qaaquullu mini saada badde affe su'mansa kultinohura lowo geeshsha tashshi yiise. Rosaanote mereerinni Naadamo"oo jaala ikkitinoti Nashure rosiisaanchose mitte xa'mo xa'mitu. Rosiisaanchono qolte "Nashure worbate!dancha xa'mo xa'mootta" yite ka'e mini saadaha oosonsa su'muwa aanino garinni kula hanaffu:

- Basu qaaqqo ADURRICHU yinanni,
- Woshichu qaaqqo BUTTU'LICHU yinanni,
- Harrichote qaaqqo DARMICHO yinanni.

- Ge'rechote qaaqqo WILII'LICHO yinanni.
- Saate qaaqqo SIITO yinanni yite kultunsa.

“Ooso!Mini saadara lowo horo noonsanna lowo geeshsha dancha towaanyo assinanni amandammonsara hasiisanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Rosiisaancho Naadamo mayte xa'mitusi?
2. Naadamo”oo mine nooti mini saada kiirro me”ete?
3. Rosiisaancho misilla fushshite maricho leellishshunsa?
4. Naadamo”oo jaala rosiisaanchose mayte xa'mitu?

Amaale

Ooso! Mini saada sagalimmate, loosoho, adotenna w.k.l horo afidhinohura sagalensa aatenni towaanyo assa hasiissanonke.

10^{ki} Lamala

Maattote Kiirro 10: Sarmiso Rosi Mini Dhagge

Ooso! techo kayinni, “Sarmiso rosi mini dhagge” yitanno maatto macciishshineemmo.

Sarmiso 6 diri qaaqqo ikkana ilami waro xaadinosi qarri korkaatinni dargunni darga, millisannohu maatesinni hanqafameeti. Sarmiso ama Sarmiso babbaxxitinota akimete kaa'lo assinannisi gede darga baala tuqissurono, uurreha'ra didandiino. Sarmiso barru baala soodo kae minisi waalchi mule ofolle qachisi ooso rosu minira hadhannota la”annohura “Ani mayiraati rosu minira ha'reemmokkihu?” yee amasi xa'mi.

Layinkiidi soodo Sarmiso ama Sarmiso baydhe qooxeessaho noo rosi minira hadhu.Rosu minira iillituti rosu mini sooreessa Sarmisota rosate hasattosinna hiissite rosiisa dandiitannosiro xa'mitu.Rosiisaanchono, Sarmiso ama Sarmiso rosu minira haadhe daasera galatte Sarmiso rosu mine borreessamanno assitu gedensaanni, qaaqqu rosu mine daanno woyte ofollanno wombare, godo'lanno darganna woleno hasiisannore hiittoonni wonsha dandiitannoro malantu.

Malantino garinni Sarmiso hatte lamalanni hanafe dargunni darga millisannota hadhanno wombore afi're jaallasi ledo rosu minira dayi. Rosu minino wilicheri mannu xiiwana ha'ranno barcima kifile ea dandaanno gede buusa loosiise, hoowete giddoonnino wodanisi gede millisa dandaanno xawo afi'ranno gede asse agarinosihura hagiirraamo ikke rososi hanafi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Sarmiso millisannohu hiittoonniiti?
2. Sarmiso, ooso rosu minira hadhanna laiti amasi mayyee xa'mi?
3. Sarmiso amanna rosu mini sooreette marichi daafira malantu?
4. Rosu mini Sarmisora maa maa injeesisi?

Amaale

Ooso! Sarmiso gedee gawajjo noonsa jaalla'ne rosi'ne mini giddo wodaninsa gede millisanno gedenna rossara rosu mine keeshshitanno woyte, ofoltanno wombore, godo'litanno darginna rossanno uduunnichi hasiisannonsahura afi'ra dandiitanno gede kaa'litinansara hasiisanno.

11^{ki} Lamala

Maattote Kiir 11: Lubbo Noonsareenna Lubbo Noonsakkire

Ooso! techo, “Qarqaraho afantannori lubbo noonsareenna lubbo noonsakkire” yitanno maatto macciishshineemmo.

Mitto barra, Tongolao rosiisaanchi rosu kori ha'rinsho rosinke mini qarqarira afamanno gangalattote darga ha'neemmo yiinsa. Rosiisaanchinsa yinore macciishshite Tongolinna jaallasi lowo geeshsha hagiidhitu. Daa”attotehadhanno barra soodonte ka'e Tongolina jaallasi rosu minira hadhu.

Tongolino “Hakkiinnino rosiisaanchinsa ledo gangalattote base hadhu. Martanni heedhe duucha illete baxissanno mu'ro, cea, kinnate dana, bushshu dana, qoccaa, shaafa daa”attu. Daa”attinorinni lowo geeshsha hagiidhitu. Tongolinna jaallasi “ kuriuu daa”anteemmore mayne woshshinanni” yite rosiisaanchonsa xa'mitu. Rosiisaanchonsano, “kuri la'inannire lubbo noonsareenna lubbo noonsakkire yine lamewa gaammanni” yitunsa. Lubbo noonsareeti yinanniri saadate gedeere ikkite cea, mu'ro labbannoreeti. Lubbo noonsakkireeti

yananniri kayinni,kinnate gedeere ikkite waa, shaafa, bushsha, arrishshote gedeereeti. Rosiisaanchonsano, “lubbo noonsarino ikko lubbo noonsakkiri manchi beettira hasiissanno horo uyitannore ikkitinota anfe qarqaranke towaantammora hasiisannonke “ yitunsa.

Tongolino kuriuu gumma, qoccaanna daraaro aninna jaalla’ya gedensaanni godo’lineemmo gede xinqine adha dandiineemmo?” yee rosiisaanchosi fajjo xa’miri.. Rosiinchoonsano, “gummanna qoccaa adha dandiitinanni. Daraaro kayinni, tayisa didandiinanni.Mu’ro towaantanni ikkinnina tattayisa didandiinanni” yitunsa.Hakkuyi gedensaanni, Tongolinna jaallasi tonne gumanna tonne qoccaate guma xinqite adhite, toowanyonsa gudde rosinsa minira higgsu.

Hasaawu Xa’muwa

1. Tongolinna jaallasi rosiisaanchonsa ledo towaanyo hadhinowa maricho la’u?
2. Lubbo noonsari hiikkuriiti? Lubbo noonsakkirina?
3. Mu’ro mayra qorowa hasiissanno?
4. Tongolinna jaallasi towaanyoyiwiinni rosinsa minira higguhu maricho adhiteeti? Mayra?
5. Lubbo noonsari manchi beettira horo uyitannohu hiittoonniiti?
6. Lubbo noonsakkire maaho horoonsi’ra dandiinanni?

Amaale

Affini ooso?Lubbo noonsarino ikko lubbo noonsakkiri manchi beettira hporo uyitannore ikkitino daafira, qorobbine amada hasiissanno’ne.

12^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 12: Jarmete Maaxantannowi Dinose

Ooso techo, jarmete maaxantannowi dinose yitanno maatto macciishshitinanni.

Jarmenna jaallase Jobbolaooha haro mine martu.Lowo geeshsha tunsitino qacce, batinye buko, keeshshino ishine, qiissanete mininna ishini hattono, gashansharino dargi maaxantanno gede injiinsa.Qaaquullu anga hayishshidhukki itturo, afiinsara, kokkensaranna godowinsa giddo e’e dhiwantanno gede assitannonsa.

Jobbolinna maatesi haaro minensa martu. Mininsa holgeenni sholtino sagale aana teennu tuude nooha la'u. Jobboli sanosi amaxxe, "su!foolu lowo geeshsha bowino" yaanno.

Jobbolinnajaallasi hayishsha, feyaanna co'isa hanaffu. Hakku dargi co'ichaamo ikki. Jarne, teennunna qonqa'na ikkituta ikkite xooqqe ba'u. "Qarru dino hingedmoreetillana!" yite "mitto barra Jobballaoo feya agura dandiitannona" yitanni hadhu.

Jobbollaoo, wolootu qaaquullinna maatensa qaensa co'omma agadhitanno gedde assinannihura, qarqaru baalu co'iima ikki. Konni gedensaanni Jarne metenna jaallasera maaxantanno dargi dinonsa. Minisinna qooxeessisi co'omma agadhinokki cee'maleessa afidha geeshsha qaaquulle xooqqanninna doddanni heedhanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Jarne, teennehonna qonqa'nate Jobbollaoo mini injiinonsahu mayiraati?
2. Jarne manchi beetti godowi giddora e'annohu hiittonniiti?
3. Jarne, teennunna qonqa'na Jobbollaoo mininni agurte ba'uhu mayiraati?

Amaale

Mininkenna qarqarinke co'omma wo'ma woYTE agadhineemmo ikkironna hattono, anganke saamununninna buluulunni hayishshi'nummoro, jarne, teennunna qonqa'na diheedhanno. Dhibbano abbitankera didandiitanno. Keeraanchimmankeno agarantinota ikkitanno.

13^{ki} Lamala

Maattote Kiir13: Gatise Godo'le

Ooso! techo, gatise godo'le yitanno maatto amcciiishshineemmo.

Gatise wo'ma woYTE qaaquullu ledo godo'la baxxanno. Gatise lekkate kaase godo'lanna doda lowo geeshsha baxxanno qaaqqooti. Gatise rosiisaanchose, Gatise ati worba qaaqqooti yitanni jawaachishshannose. Ikkollana Gatise godo'litanno woYTE qoropho diassitanno. Konnira mitto barra witiitte doddanni ubbeenna qiniiticho lekkase hiiqqantu. Albisenna angase luqqa'ino. Sanosenna suumese mundeetenni munde ikkitu. Dananchiseno, bushsha lawi. Danchummalla kayinni, illese mittoreno ikkitukkinni gatate. Angase qubbese milli yaa gibbuse. Gatise seeda yannara baxxannota lekkate kaase godo'litukkinni gattu. Gatisera lekkase suutunni ikkitanni hurtanni dagge, hakkunni gedensaanni Gatise lekkate kaase qorophitanni godo'la hanaffu.

Hasaawu Xa'muwa

1. Nabbambi maatto marichire kultannote?
2. Gatise jawaachishshuseti ayeeti? Mayituse?
3. Gatise seeda yannara lekkate kaase godo'litukki keeshshituhu mayiraati?
4. Gatisera lowo gawajjo iillitusehu hiittee bisu kifile aanaati?
5. Qorophotenni godo'la hoongummoro makkineemmo?

Amaale

Ooso affini? Godo'linanni woyte lowo qoropho assano'ne Qoropho assa hoogginiro kayinni gawajjo iillita'nera dandiitanno. Anga'ne woy lekka'ne hiiqqantara dandiitanno.

14^{ki} Lamala

Maattote Kiir14: Akimichu Amaale

Ooso techo, akimichu amaale yitanno maatto macciishshitinanni.

Mitto barra Faanoose rosu mininni dagge mini giddo godo'litanni heedhe mitte shiima xarmuse la'u. Sunuunni assite hatte xarmuse haadhe su'niissite la'anno woyte giddose dhagichu noohura lowo geeshsha bobbanno. "Hanni maa maa yitannokka yite shiima dunte laaxxe la'u. Shiima yanna gedensaanni, godowase lowo geeshsha ga'mise. Amaseno ollokke akimete minira massituse. akimichuno buuxe laisehu gedensaanni qaaquulleho fajjinannikki dhagicho adhitinota afi. Hakkuyi gedensaanni amase ledoo amaalame dhagicho uyise. Amaseno dhagga qaaquullu iillannokkiwa wortanno gede amaalise. Jeefoteno, Faanoose layinkita maatese maaxxinorena fajjinoonnikkire kissannokki gede amaalise.

Hasaawu Xa'muwa

1. Faanoose rosu mininni higganni heedhe maricho assitu?
2. Faanoose la'itoricho haadhe maa assitu?
3. Faanoose amase akimete minira massituhu mayiraati?
4. Faanose xarmuse afidhu woyite, hiissa hasiissannosenka? Mayira?

Amaale

Affini ooso, Maate'ne maaxxinoore insa fajjishiishidhinnikinni kisanna qamase la'a dihasiissanno'ne

15^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 15: Sase Hudi'rino Me'e

Ooso techo, sasu hudi'rino mei maatto macciishshitinanni.

Bi'ree waro sasu hudi'rino mei hee'ranno. Insano: shiima geeshsha hudi'rinoha, mereerimunni hudi'rinohanna lowo geeshsha hudi'rino me'eeti. Kuri mei, laga widoonni noo hayisso buusu iimaanni sae itate hasidhu. Ikkollana kayinni, mittu jawu naachi buusu woroonni hee'ranno. Barrunni mitto barra shiimiidi meicho buusu iimanni sa'e laga widoonni harate mudhite ka'u. Hakkiinnino, buusu aanaanni qaaffanni qaaffanni sa'anna, "Hakku ayeeti? buusu aanaanni sai y noohu? iteemmosina!" yi naachu. "Ballo aneetina Ittootie! mereerima rodoo'ya daggannohena ise anenni roortino du'maatinna jawaatina" yitu shiimiidi meicho. Naachuno, "maahoyye sa'a dandaatta" yi. Hakkiinnino, mereerima meicho buusu aanaanni qaaffanni qaaffanni sa'a hanaffu. Tenne yannarano naachu, "ayeetibuusu aanaanni sa'anni noohu? iteemmosina!" yi. Mereerima meichono, "ballo aneetina ittootie Anera bayi'ra rodoo'ya daggannohena. Iseno anenni roortino du'maatinna jawaatina" yitu. Hakkiinnino, naachu "maahoyye sa'a dandaatta" yi. Hakkiinnino, bayiriidi meicho buusu aanaanni qaaffanni qaaffanni sa'a hanaffu. Hattee yannara, naachu "ayeeti hakku buusu aanaanni sa'ayi noohu? iteemmosina! yi. "Hanni qacce'ya kisie!" yitu jawiidimeicho. Jawiidi meichono, kubbite jawu buudisenni naacha qassu. Naachuno lagu giddora hige uwi. Hatte yannanni kayise, naachu qarqaraho layinkimeeshsho dileellino. Sasu hudi'rino mei buusu aanaanni fule laga widoonni heedhannota lattino hayisso ite ite duuwi. Hudete yinannirino bainsa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Maattote giddo meu mei no? Insano ayeeooti?
2. Buusu woroonni noohu ayeti?
3. Nachu buusu aanaanni sa'anno gede fajjinonsa mei kiiri mageeshshaati? Naachu lamu mei sa'anno gede fajjinonsahu mayra lawanno'ne?

Amaale

Ooso mittoricho assankera albaanni qarqaranke hasiisanno garinni xiinxalline jaddotenni fulinoha ikkasi afa hasiissannonke. Hattono wolqa afa hasiissanno gede naachaho iillisi shollinyinni ka'ne huwata dandiinanni.

Maattote Kiiri 16: Amalo Baxanno Daraaro

Ooso, techo “Amalo Baxanno Daraaro” yitanno maatto macciishshitinanni.

Amalo jawaata rosaanchooti. Duuchanka woyte siodo gute kae murote waa hayikkisanno. Tenne muro gidonnino sagalimmate horoonsi'nanniti no. Insano: timaatime, shaanahonna kaarootete. Qoleno, biifado baqqalanna gordaamo kuula afidhino dsaraaro afantanno.

Daraarote mereerinni Amalo baxannoti, baqqali- bixxillaamenna gordaame daraaro no. Hattino, isi umisi kaasi'rinote. Daraarosino rakke lophitino. Rakke lophitinohuno, seekke qorowanno daafiraati.

Mitto barra amalo rosinonte gede mu'rote wa hayikkisara gute ha'ri. Base iillanno woyte, hatti Amalo baxanno daraaro qoorte noota lai. Lede lede waa hayikkisirono qooratenni gattinokki daafira, lowo geeshsha dadilli. Muro noowano mara aguri. Tenne ikkitosi laino annisi, “beetto'ya daraaro hattee lowo geeshsha baxattota afoommo. Ikkollana kayinni, daraaro lowo waa hasidhannokkihura rakke lophite hawadi xeenaa sa'a noose. Atino hexxo murittokkinni harunsanna qoro assa noohe” yisi. Hakkiinnino mitto barra soodo, Amalo anni kaashshu giddo hee're “ Amalo amo kawa! Jawaati!” yisi. Amalo daye iillay hee'reenna daraaro noowa qole haanja daraarcho leellishisi. Kuni daraarcho'yaati? yee xa'mi. Amalo maalale assi'ri. Lowo geeshsha hagiidhame marro qole waa hayikkisanna qorowo assa hanafi. Baxanno daraarona marro higge lattu.

Hasaawu Xa'muwa

1. Sagalimmate horoonsi'nannihu Amalo kashshi maa maati?
2. Amalo rakke lophitinosihu mayraati?
3. Amalo baxanno daraaro kuuli maa maati?
4. Amalo lowo geeshsha dadillinohu maikkeeti?
5. Amalo anni amalo mayyee amaalisi?

Amaale

Hexxo murrikkinni jawaante loonsiro, dancha guma afi'nanni. Mittoricho hexxo murrikkinni marro marro qolle wo'naala gumaamo assitanno.

16^{ki} Lamala

Maattote Kiir 17: Bokkaameq

Ooso! techo, “bokkaame q” yitanno fidalenni qaalla hiissine kalaqa dandiinanniro macciishshitinanni. {rosiisaancho, bokkaame q fidale kaajjado doose aana suudisse qaaquulleho leellannonsawa sutte, fidalete su'ma woshshi. Aanteteno, konni woroonni noota bokkaame q fidale giddo amaddino maatto nabbawinsa. Hakkiinnino, maattote giddonni tenne fidalenni hanaffanno qaalla marro marro qolte leellishinsa.}

“quuqqe” yinanni ceicho lame qunqumadda quuphe qaltu. quuqqe qunqumadda quuphese dadhita geeshsha haqqichote aana hanqafidhu. hashshu baalano togo yitanni faarsitannonsa, “qaaquulle'ya baxeemmaa'ne ququxamayi hee'reemmaa'ne. qaaquulle'ya baxeemmaa'ne ququxamayi hee'reemmaa'ne.”

Hasaawu Xa'muwa

1. Maattote giddo bokkaamete yini fidale ayeeti?
2. Qunqumado quuphe qaltu ceicho su'mi ayeeti?
3. Quuqqe me"e quuphe qaltu?
4. Wole bokkaame q fidalenni hanafannoha wole qaale kula dandiitinanni?

Amaale

Ooso! bokkaame q fidalenni babbaxxitino qaalla kalaqate wo'naallummonte gede, woloota fidallannino addi addi qaalla kalaqa dandiinannita seekkitine huwata hasiissanno'ne.

17^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 18: Godo'le Woraqatu Aana Loosa

Ooso, techo “godo’le woraqatu aana loosa” titanno maatto macciishshitinanni.

Qanane, daaimu hoshsho rosi mini jaallase mereerinni nafarinsa qaaqqi burraaqo yaamamanno. Burraaqo godole lowontanni baxanno. Qoleno, woraqatunni horophila loosa dandaanno. Qananenna wolootu jaallase Burraaqo ledo godola addintanni baxanno. Woraqatunni horophilu suude loose kirretenni usure dodanna diilallote aana hiitto ikke buuwannoro la’anno woyte hagiirru macciishshamannonsa. Burraaqo woraqata xaaxe babbaxxitino suudda hiissine kalanqanni, qachinsa ooso baalantera rosiisinsa.

Hasaawu Xa’muwa

1. Godo’le baxannohu Qanane jaali ayeeti?
2. Qananeoo godolitanoo godole mayine woshshinanni?
3. Qananeoo godolitanoo godole mayinni loonsoonnite?

Amaale

Burraaqo’oo, Qananeonna wolootu ooso tenne godole duucha higge godolitanoo. Ki’нено Burraaqo’oo, Qananeonna wolootu jaallansa gede woraqatu aana addi addi godole loossinanni godole.

19^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 19: Qawaaxxonna Meessise Co’ichimma

Ooso techo, “Qawaaxxonna Meessise Co’ichimma” yitanno maatto macciishshitinanni. Qawaaxxo ama dukko Ba’raatu, Qawaaxxo rosu minira hadhanno woyte sagalenna waa ogorise giddo wortannose. Sagalete yanna iillitanno woyte angase hayishshidhe duubba geeshsha ittanno gede amaaltannose. Angase seekkite hayishshidhe ita hoogguro, shotunni dhibbu amadasera dandaannose gedeno kultannose. Qawaaxxono amase uyitinose amaale macciishshite sagale angase seekkite hayishshidhe ittanno. Xalala waano agganoo. Sagalese itte ka’u gedensaanni, angase hayishshidhe sagaletu uduunnichose ogoru giddo wodhite

hadhanno. Qawaaxxo ama “Hashshu worba’ya!sagale yannatenninna angakki hayishshidhe itakkinni keeraancho ikkoottaa.

1. Hasaawu Xa’muwa
2. Qawaaxxo ama, Qawaaxxo rosu mnira hadhanno woyte, ogorise giddo maa wortannose?
3. Qawaaxxo sagale itasera albaanni massitanno?
4. Qawaaxxo ama Qawaaxxo mayte amaaltuse?
5. Mannimmankera hasiisannori maati?

Amaale

Ooso, mannimma’nera sagalenna way hasiisannota affini? Konni daafira, Qawaaxxo gede seekke saga’lanna meessinke co’ichimma agadha hasiissannonke.

21^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 20: Luulakko Basurroota

Ooso techo, “Luulakko Basurroota” yitanno maatto macciishshitinanni.

Mitto barra Luukka mininni fulte hadhino. Luulakko basuno lowontanni hudiissise. Qaaqqoseno addintanni hudiissise. Sagale abbidhara gobbara fulte hadhu. Hakkiinnino mulenni dihigginno. Sasenti oososeno amansa agadhitorono, amansa higa didandiitino. Togo yitannin faarsira hanaffu.

Ile amanke baxillenke,

Mayira baittanke?

Baaduwe hashshinke.

Amanke rakke amossinke,

Luulakkono dinowe,

Hudeno shitunkewe,

Amanke banxeemmoheti,

Ninkera woyyannore afattanketi.

Tenne faarso marro marro qoltanni faarsidhu. Amansa kayinni, rakke daggara didandiitino. Amanke agarreemmo yite mininni fulte hadhu. Hoowensa gobbaanni fultanno woyte, mitto kofamino waa affu. Heeshshi yitanno woyte, albansa hincilaallote gede asse leellishanno. “Ani eammaraati” yitu shiimiiditi waajjo basu. Kolishshiiditera amansa amaale qulli yiteennase, “e’ooti” yituse. “Amanke waa affiniro e’inoonte yite disejjitinonke? Ani die” eemma” yitu. Shiimiiditi waajjo basu kayinni, dimacciishshitinose. rakkeno way giddora kubbite e’u. Hakkiinnino way qalxeennase lowo geeshsha raartu. Rodoowiseno raara hanafi. Amansano fafowa heedhe raarensa macciishshite dodde iillitunsa. Qaaqqoseno rakke way giddonni fushshituse. Amaaleseno adha hoogasenni lowontanni hanqituse. Amaalese macciishshinorira kolishshonna duume basura godolinanni uduunne baraassunsa.

Hasaawu Xa’muwa

1. Sase basurrooti hoowensanni fulanni hee’re maricho afi?
2. Sase basurrooti amansa daa keeshshituta mayyaanni faarsi’ri?
3. Amansa amaale macciishshitinokkiti hiittee basuuti?
4. Basurrootu ama kolishshotenna duume basura godolinanniricho ba’raassunsahu mayraati?

Amaale

Affini ooso, amatenna annu amaale macciishshatenni umo’ne jaddotenni gargadha hasiissanno’ne.

22^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 21: Naadamenna Qachise Manna

Ooso techo, “Naadamenna qachise manna” yitanno maatto macciishshitinanni.

Dukko Naadamenna qachise manni mittu ‘Kalaala’ yinanni qarqarira mitteenni hee’ranno. Dukko Naadamenna qachise manni soodono ikko hawarro loosuwiiinni higanno woyte, mimmitu ledoo xaadanno. Dukko Naadame qachi manni kirotenni onteho. Mimmitu ledoo xaadanno woyte, “keere galtini”, keere hossini” yaanno. Mitteenni hee’ransara hagiirraammaho. mite mite yannara fooliishshote barra, dukko Naadame buna gaffe qachise manna woshshitanno. Hakkiinnino ontukku manni mitteenni buna aganni loosinsa, oosonsanna keeraanchimansa daafira

hasaawanno. Wole barra qolte Lenteeta buna gaffe qachise manna woshshiteenna mitteenni hasaawanno, dhiwaminohu hee'rirono mittimmatenni ma're xa'manno, hasiisannoreno anga amade ha'ranno. Konni garinni Dukko Naadamenna qachise manni baxillunninna hagiirrunni seeda diro mitteenni hee'rino.

Hasaawu Xa'muwa

1. Naadameoo qachi mayine woshshinanniho?
2. Dukko Naadamenna qachise manni hiitto yanna xaadanno?
3. Dukko Naadameoo qachi manni kiir me"ete?
4. Dukko Naadamenna qachise manni fooliishshote yannara maa loosanno?
5. Dukko Naadameoo hagiirraamma ikkinohu mayira lawanno'ne?

Amaale

Affini ooso, qachi'ne manniranna jaalla'nera danchuulle ikkitine insa ledo baxillunninna hagiirrunni hee'ra hasiissanno'ne.

23^{ki} Lamala

Maattote Kiir 22: Maa'nitunna Jaallase

Ooso!techo kayinni, Maa'nitunna jaallase qarqarinsara afantanno haqqe hiissite qorobbannoro maattotenni macciishshitinanni.

Maa'nituu"uu minira gateenni sase haqqicho heedhanno. Maa'nituu amanna anni tenne haqqera waa hayikkissanninna bushsha qoltanni qorowa hasiissannose gede Maa'nituu amaalise. Maa'nitunoo uyinoonnise amaale garinni haqqete waa hayikkissanninna bushsha qoltanni qorowa hanaffu. Ishineno giddonni xinqite hooltanno. Konni garinni haqqe lowo geeshsha baxxanni hadhu. Mitto barra Maa'nituu qamucenna Qanxaa'le ledo mitteenni godo'litara hasidhe, mininsa geeshsha marte woshshitannonsa. Hakkiinnino Maa'nituu baxxanno sase haqqicho woroonni ofolle godo'la hanafi. Godo'lanni hee'reenna Qamuca, "tini haqqe hiikkite togoonni biifa dandiitu?" yite Maa'nituu xa'mituse. Maa'nitunoo jaallasera togo yitunsa.

"Kuri ninke gate noo haqqe togo ikkite biiffe lophitinohu ama'yanna anni'ya duucha woyte, qorowo assannonsahuranna anino insa uyinoe amaale garinni waa hayikkissanninna bushsha

qolanni duuchanka woyte hasiissanno qorowo asseemma daafiraati” yitu. Maa’nituno jaalla’ya! kuri ninke gate noo haqqe gedeeti wolu qarqarirano batinye no. Haqqe mine mi’nate, giidhate, caaleho, xagichimmatenna w.k.lawannorira horo uyitanno. Konni daafira ki’nenno anente gede haqqe qorowa dandiitinanni yite amaaltunsa. Jaallaseno, Maa’nituno kayissino hedo sumuu yite, hattee yannanni kayisse qarqarinsara afantanno haqqe qorowo assa hanaffu. Haqqeno ikkado qorowooshshe assinoonnisehura biifado ikkitu. Maa’nituno anninna wolootu qarqarise manni oosonsa addintanni galatinsa.

Hasaawu Xa’muwa

1. Maa’nituno gatensa heedhanno haqqera maa assitannonsa?
2. Maa’nituno jaallase woshshite maa kultunsa?
3. Maa’nitunna jaallase qarqarinsara heedhanno haqqe qorowo assansa qarqarinsa hiittoo horo uyitanno?

Amaale

Ooso ki’nenno, maa’nitunna jaallase gede qarqari’nera afantanno haqqera hasiissannore baala assitinanni qorowa noo’ne. Haqqe lophituro, qarqara biifissanno. Babbaxxinorirano horo aanno. Konni daafira duuchanka woyte, qorobbensa. Maahoyye yitini?

24^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 23: Barru Barrunku Assootubba

Ooso techo “Doyyoninna Doogiso soodo, barra, hawarronna hashshu taalo yaa mayyaatero, maattotenni macciishshitinanni.

Barrunni mitto barra Doyyoninna Doogiso, Buuxxe yinanni qarqarira afamannoha daaimu hoshsho rosi mine daa”attara rosiisaanchinsa ledo hadhu. Martanni heedhe mittu qaaquullu rosi kifile e’u. E’anno woyteno, baalunku qaaquulli ofolteno. Hatte kifile rosiisaanchono, qaaquulleho soodo, barra, hawarronna hashsha yaa mayyaatero xawissanni no. Doyyoninna Doogisono tenne qaalla macciishshituta lowo hagiirri macciishshaminsa.

Qaaquullu rosiisaanchono suffe, ooso! goxichunni ka’ine alba’ne hayishshidhine, shoo’ma shoo’mitine, dafitara’ne amaddine, rosu minira hadhine, sagale’ne saate illita geeshsha roso rossinanni. Tenne yanna “soodo” yinanni. Sagalette saate gedensaanni, hawarro geeshsha noo yanna barraati yinanni. Hawarro yinanni yanna mannu loosuwiinni higannonna saada

minira qollanni yaannaati. Hashsha yinanni yanna kayinni, mannu baalu minira hige waalcho cufi're goxanno yannaati. Konne mereero Doyyoni anga kayise, rosiisaancho togo yee xa'mi. rosiisaancho, "tunsicho ikkannohu ma yannaati?" yee xa'mi. Rosiisaanchuno, "Soodonna barra arrishsho fultanno.Hawaeonna hashsha tunsanno.hattono, tunsann0 woyte gordu iima aganunna beeddahe xabbanno." yitu. Doyyoninna Doogiso tenne rosansanni lowontanni hagiidhITU.Techo kowiicho macciishshinoommore jaallankera kula hasiissannonke yitanni rosiisaanchinsa led0 daaete harinshonsa gudde qaensa higgsu.

Hasaawu Xa'muwa

1. Macciishshitini maatto marichire kultannote?
2. Qaaquullu hoshsho rosi minira daaete qaaquulli ayeooti?
3. Daaimu hoshsho rosi minira iillitanni heedhe hiitte kifile e'u?
4. Soodo yannara maa maa assinanni?
5. Soodonna barri yannara leeltannota maati yinanni?
6. Hashshiro hiitto ikkanno?
7. Hawarronna hashsha ikkiro may leellanno?

Amaale

Ooso ki'nen0 soodo, barra, hawarronna hashsha yitanno qaalla hashsha xawissannota ikkitino ged0 huwatte.

25^{ki} Lamala

Maattote Kiiru 24: Ama'ya Amaale

Ooso!techo, "Ama'ya Amaale" yitanno maatto macciishshitinanni.

Dukkani balaxote roso rossanno.Duucha yannara mannu xa'mannose xa'mora, agarre hanni ama'yanni amaalameemmana yaatenni egennantinote.Togo yitannohuno korkaatiweello dikkino.Amase Baxise dancha ged0 seejjitannosehuraati.

Mitto barra Dukkaniuuta wosinimma xa'mansara dayno wosinchi , "Ballo Dusha'ya lowo geeshsha daafursinoena hanni badhe'yara angakki eessite badhe'ya cuukkie" yise. Hattee

yannara Dukkanira mitto barra amase seejjitinose seejjo qulli yituse. Beetto'ya aye woyteno afa hasiissannoherinna, techo geeshsha kuloommahekkiri no.Hakkuno Bisonke aye manchirano fanne leellishira dihasiissannonke.Wolu manni bisono sammi yine amammada dihasiissannonke.Konni daafira, “atino aye manchino bisokki fante leellishie yiirro dee'ni!dileellisheemma! yaa noohe. Qolteno atino wolu manni biso fante kisa dihasiissannohe” yituse.

Amase kayinni, ise heddino gede ikkikkinni, “Hayya worba'ya! amaale'ya qaagakki lowo geeshsha hagiirsiissinoe” yituse. Dukkanino amase ammantinosehuranna hanqitinosekkihura hagiidhante qolteno togo yite xa'mituse “Ama ani fajjummakkinni biso'ya mannu kisiro maa asso?” yitu. Amaseno Dukko Qinaadu“ Beetto'ya aye manchino fojohona mittoho kultooti yee bisokki kisihero dodde dagge anera woy annikkira kulinke” yite amaaltuse. Qolteno , rosu minenna fafowa ikkiro rosiisaanchosera kultanno gede amaaltuse.

Hasaawu Xa'muwa

1. Dukkani aye woyteno, mayyaatenni egennantino? Mayira?
2. Dukkani ama Dukko Qinaadu beettose mayte amaaltuse?
3. Dukkani amasera mayte kultu?

Amaale

Ooso uddano'ne giddo anga wore aye manchino kisa dandaannokki ta affini? Ki'nenno hatto wolu manni biso kisa didandiitinanni.Ikkollana kayinni wolqatenni, kisanno'nehunna leellishie yaannohu hee'riro, maate'neranna rosiisaano'nera kula noo'ne.

26^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 25: Gati Kaashsho

Ooso!techo, “gati kaashsho” yitanno maatto macciishshitinanni.

Duuwanenna jaallase fooliishshote yannansa sayiisannohu qarqarinsara afantanno haqqe daa”atatenninna qorowo assatenniiti.Mitto barra Duuwanenna Bulditu kaase godo'litara Dureetteoo hoowe e'u.Kaase tuttuganni godo'lanni hee'reenna kaase hedeweelcho minu gateenni noo kaashshi mereero ubbu. Kaase haa'rara dodanni kaashshu mereero maranno woyte Bulditu rodii bayiru Waarimo qoonqosi gotti asse Kuloommo'ne kaashsho kaddinoonte!

Kaase adhate heddinoonniro, madawete mereero noo faro widoonni higgine sunuunni ikkitine adhe yiinsa. Duuwaneoono Dodansa agurte uurritu. Dureette Waarimo be'e yitooti kaashsho dikandeeemmona. Waarimono kaashshu madabba qubbichunni leellishanni kula hanafi. Kuni lamu xuruuri nooti, kaarootete. Konni sasu xuruuri aana nooti timaatimete. Kowiicho mereeroho noohu salaaxaho. Kunino qole, qunqumado shaanaati. Kuri qole barbarette gafaati. Hakku lamu gafi kayinni darchaamo shaanaati. Kuni shaani hiiqqate/ royirate iillinoho. Kuri la'ini baala gati kaashsho yinanni. Konne kaashsho saga'la mannimmate fayyimma agadhate lowonta hasiissannoreeti. Dancha gede qorowotenni amadoommonsahura la'ininte gede biife leellanno. "Laitta Bulditu kaashshu iillanno woyte mine saga'late gobbaanni fushshine hirrono eo abbannoho" yii. Duuwaneoono Waarimo galattesi ka'e kaasensa adhite godolensara hadhu.

Hasaawu Xa'muwa

1. Duuwaneoo Dureetteoo hoowe giddora mayira ei?
2. Bulditu rodii bayiru Waarimo huurosi gotti asse mayi?
3. Dureetteoo hoowe giddo afamanno kaashshi maa maati?
4. Wolootunni roore batinye kiir fi'riino kaashshi hiikkoneeti?
5. Gati kaashsho saga'la mariachi horo afidhino?
6. Waarimo gati kaashshinni afi'ranno horo maati?

Amaale

Affini ooso, gati kaashshi manchi beettira batinye horo aanno. Konnira gati kaashshira qorowo assa hasiissanno.

27^{ki} Lamala

Maattote Kiir 26: Gowwu Ayino?

Biree waro Qamalchonna Amboomi mittu qarqarira hee'ranno. Barrunni mitto barra lamunku qachinsa xeertidhe sagale hasidhara raga raga hadhu. Hadhollana, amboomi ugaaxetenni mittoreno afi'rikkinni minisira highi. Hudiissinosihurano sagale afi'rannota wole hayyo kalaqi. Hudetenni reyammonkunni qamu mayitra di'iteemmo yee wodanisinni hedi. Hiitto asse amade itannoserono, wodanisinni masaali. Qamu dubbunni ugaaxxite higgsa geeshsha ani minese e"e maaxame agareemmo yee hedi. Minisera fa'nite e'anno woyte, kubbe amadeemmo yee umisi

ledo amaalami. Qamuno dubboho haqqunni haqqa taraabbanni hossinoti minisera hawarro higgu. Minise waalchono iillituti, faggo fagaggi yitu. waalchuno fa'nama giwise. Qamuno qolte waalchi'ya techo mayiraati fa'nama giwinohu. Bashshonku faggo fagaggi yuummaro difa'nama galino yitu huurose gotti assite. Tenne yannara amboomi huurosi hune mine hee're macciishshanni no. Hakkiinnino qole, Qamu faggo fagaggi yiteenna waalchu fa'namanno yee hede, Qamu mine hee're Yee! yee! yi, huurosi gotti asse. Busule Qamuno qolte, amboomi minese noota affuti gowwu dinona gowwaakki hasi'ri yite minese hunte ba'u. Amboomino waalcho fane fule la'anno woyte, Qamu qarqaraho dino. Amboomino dadillanni minisira hige ha'ri.

Hasaawu Xa'muwa

1. Amboomi maaxamihu aye mineeti? Mayira?
2. Qamu faggo fagaggio yituhu mayira lawanno'ne?
3. Qamu faggo fagaggi yii yitukkinni minisera e'inoha ikkommero may iillannoseha lawanno'ne?
4. Amboomi mayiraati Qamu woshshitusikkinni yee yiihu?
5. Qamu gowwakki hasiri yituhu ayeeti? Gowwakki hasiri mayira yitusi?

Amaale

Mito mito woyte huluullamanna busule ikka iillannonke qarrinni gatate hasiissannonketenna horo afidhinote. Hattono, meessi horora yine wolu manni aana bushare loosa dancha dikkitino.

28^{ki} Lamala

Maattote kiir 27: Yannatenna Agannate Soorrama

Ooso techo, "yannatenna agannate soorrama" yitanno maatto macciishshitinanni.

Adulinna Balkaaso Hondowaa yinanni rosi mine rossanno. Mitto barra qooxeessinsara noo xawira ofolte godol'itanni heedheenna qiidu noo daafo lowo geeshsha qiidisinsa. Xeenaa ganikki digatanno yii Balkaaso yanna qiidado ikkitino gara lae. Aduleno qole, dee'ni yanna hawarritinohuraati qiidisinohehu yii. Balkaaso qole, xeenu batirannohu hiittoo woteeti yii Adula. Isino qole, konne gara anino dafoommona ga'a soodo rosiisaanchonke Ashile xa'mineemmona, yeenna xa'monsa gashshidhe annu annunku minisara hadhu. Layinki soodo rosu minira iillitanni heedhe, rosiisaanchonsa ashilenni xaadde hashshinsa xa'mo xa'mitu. Iseno, togo yite

dawartunsa, arrishshu batiranno yanna arroho yinanni. Xeenu batiranno yanna hawadoho yinanni. Hawadi yanna lowo geeshsha qiiddanno. Arri yanna qolte, lowo geeshsha iibbitanno. yite rosiisaanchonsa Adul;iranna Balkaasora konni garinni rosiissunsa. Insano afidhino dawaronni, rosiisaanchonsa galatte kifilensa e’u.

Hasaawu Xa’muwa

1. Adulenna Balkaaso qooxeessinsarra famanno xawira ofolte mariachi daafira hasaabbu?
2. Adulenna Balkaaso rosiisaanchonsa maricho xa’mitu?
3. Rosiisaancho Ashile Balkaasonna Aduli xa’mora mayitanno dawaro qoltunsa?
4. Arroho yinnanni yanna hiitto yannaati?
5. Hawadi yannaati yinnanniti hiitto yannaati

Amaale

Yannatenna agannate soorrana ledo injiitanno uddanna uddira danchate. Affini ooso?

29^{ki} Lamala

Maattote Kiiri 28: Boo’naleessa Kanchafarcho

Ooso techo “Bo’naleessa Kanchafarcho” yitanno maatto macciishshitinanni.

Boo’naleessu kanchafarchi ito baxanno. Amasi ledo ikke lowo geeshsha latino kaashshi giddo hee’ranno. Muuze, timaatime, daraaro, babbaxxitinota coommitanno mu’ronna ataru shoye ita baxanno. Ikkollana kayinni, amasi duucha woyte, darchu guunxicho uyitannosi. Shoomaho darchu guunxicho, barri sagalera darchu guunxicho hattono hashshi hurbaatira darchu guunxicho uyitannosi. Konnira duucha woyte, darchu guunxicho ita giwisisi. Ikkinohurano, sanyote soodo amasi maaxame kaashshu giddora hare mitte muuzicho iti. Maakisanyote soodono kaashshu giddora ha’re lame duummaadda timaatime iti. Roowete soodono maaxameha’re sasebaqqala mu’ro iti. Hamusete soodono maaxame ha’re shoole coommitanno mu’ro afi’re iti. Arbete barrano maaxame ha’re onte haanja ataru shoye iti. Ooso! boo’naleessu kanchafarchi duuwinoha lawanno’ne? Dee’ni diduuwino. Qidaamete barra mitte muuzicho iti. Hakko barranii qole: Lam timaatime, sase baqqala daraaro, shoole coommitanno daraaronna onte ataru shoye iti. Tenne yannara boo’naleessu kanchafarchi godowi kaasete gede boorami. Buuwano hoogi. Haqqichote hunda ofolle wi’la hanafi. Boo’naleessu kanchafarchi ama qaaqqise

wi'lanna la'u.Uullannino kayissesi waa hayikkissusi.Goxichu adhasi geeshshano hanqaffusi. Sambatu barra boo'naleessu kanchafarchira lowo geeshsha woyyisi.Amasi uyitinosiha darchu guunxichono, hilicciha nafa gatisikkinni ite gudi.

Hasaawu xa'muwa

1. Boo'naleessu kanchafarchi amasi maaxame kaashshu giddora ha'rihu mayiraati?
2. Boo'naleesu kanchafarchi sanyote soodo maricho iti? Maakisanyona?
3. Boo'naleessu kanchafarchi Qidaamete barra maricho iti?
4. Boo'naleessu kanchafarchi haqqichote hunda ofolle wi'lihu mayiraati?
5. Boo'naleessu kanchafarchira woyyisihu mamooteti? Hiikke woyyasira dandii?

Amaale

Ooso ki'nenno lamalate giddo afantanno barruwa afanna loosate mixidhinannire hegorsa noo'ne. Ikkirono, babbaxxitino sagale ita dancha ikkiturono, maatete fajjo gobbaanni fulle quwu aleenni ita dihasiissanno.

30^{ki} Lamala

Maattote Kiir 29:Shiima Duume Lukkicho

Mitto barra mitte shiima duume lukkicho fincatino sinde gatu mule afidhu. Mulese noori: woshicho, basunna manchaame “ konne sinde sircho wixeeemmana kaa'litinannie” yite xa'mitunsa.

Woshichu “ dikaa'leemmohe” yise. Basuno “dikaaleemmahe” yituse. Manchaameno “ dikaa'leemmahe” yituse.

“Qarru dinoldancha xeenalla ganeennae mudhue” yite sinde callase wixxu. Gide gamba assinanni yanna iilliteenna shiima duume lukkicho “sinde mida kaa'litinannie?yite woshicho, basunna manchaame xa'mitunsa. Woshichu “ dikaa'leemmohe” yituse. basuno “dikaaleemmahe” yituse. Manchaameno “dikaaleemmahe” yituse. Qarru dino! dancha arrishsholla heedhue yite sinde callichose mixxitu.

Shiima duume lukkicho “ ayiddumme qixxeessanna sinde gana kaa'litinannie? yite woshicho, basunna manchaame xa'mitunsa. Woshichu “ dikaa'leemmohe” yituse. basuno

“dikaa’leemmahe” yituse. Manchaameno “dikaa’leemmahe” yituse. “Qarru dino!xeenalla gana hoogo! dancha arrishshonna diilallolla heedhoe” yite sinde gante sodhitu.

Shiima duume lukkicho sinde daaha kaa’litinnannie?yite woshicho, basunna manchaame xa’mitunsa. Woshichu “ dikaa’leemmohe” yituse. basuno “dikaa’leemmahe” yituse. Manchaameno “dikaa’leemmahe” yituse. Qarru dino! arrishsholla heedhenna Maganu uyinoe elta mooltoella! yite sinde callichose daaqqitu.

Hasaawu Xa’muwa

1. Shiimiiditi duume lukkicho dancha xeenalla ganoe yituhu mayiraati? Xeenalla ganoonke”e yitinohuna?
2. Shiimiiditi duume lukkicho dancha arrishshonna diilallolla heedhoe yituhu mayiraati?
3. Ki’ne shiimiidi duume lukkicho jaalla ikkitinoommero massitinanni?

Amaale

Ooso ki’нено lamalate giddo afantanno barruwa afanna loosate mixidhinannire hegersa noo’ne. Ikkirono, babbaxxitino sagale ita dancha ikkiturono, maatete fajjo gobbaanni fulle quwu aleenni ita dihasiissanno.

Furcho

Bitima	32
Godole 1: Albu Aana Heedhanno Bisu Kifilla Su'ma	33
Godole 2: Saadate Godole	33
Godole 3: Bisu Kifilla Leellisha	34
Godole 4: CeoSaada Shiqishanna Fafisa	35
Godole 5: Kiirotenni Gaamo Kalaqa	36
Godole 6: Haanja Haanja	37
Godole 7: Arfaaso Yitinoti	37
Godole 8: Saada Lambe Godola	38
Godole 9: Kaare woy Sanyo Maakisanyo.....	39
Godole 10: Kaase Gongo'misha.....	40
Godole 11: Daaniichu Kaase	41
Godole 12:Massagaanchocki Ha'runsi	42
Godole 13: Raga.....	43
Godole 14: Taalooma Agarre Godolate Mitiinsannori.....	44
Godole 15: Ogorrate Dirto	45
Godole16: Kuulu Godole.....	46
Godole 17: Ganshu Godole	47
Godole18: Kaase Mimmitoho Tareessa.....	48
Godole19: Farro Luqqisa	49
Godole 20: Gansho Saysa.....	50
Godole21: Ha'ruma (Paterne) Loosa	51
Godole 22: Qoccaa	52
Godole 23: Jaddo Gargara	53
Godole 24: Doogo Aa	54
Godole25: Baatto Ishinshitannore	55
Godole26: Duumo, BaqqalannaHaanja Caabbicho.....	56
Godole 27:- Qubbicho'ya Ha'runse.....	57
Godole 28: Ani Ayeeti?	58
Godole 29: Xagicho Adha.....	59
Godole 30: Ganyitino Co'ichimma	60
Godole 31: Ayyaanu Barri Assootubba	61

Bitima

Qaaquullu roore anga rossannohu godole'tenniiti. Tini xiraaze addi addi godole'le amaddino. Tini godole'lemalate giddo heedhanno mitte mittenta rosu yannara rossino muri-hedonna bisinsa kifilla mereero mittimma heedhanno gede, dagoomitte, macciishshammensarena tiu lophonsa bowirtanno gede kaa'litannonsa.

Umo assite qaaquullu godole'tanno base ikkado ikkasenna qooxeessukeeraanchimma agaramase buuxa hasiissanno. Qoleno, dandaami bikinni baalunku qaaquulli godole'lete beeqqaano ikkansa huwati. Baxxitino irko hasidhanno qaaquulli heedhuro, baxxino garinni godole'lete beeqqaano ikkitanno gede hasiissanno irko assinsa. Guma amadatenni, harunsatenninna deerrinsanni beeqqaano ikkitanno gede assatenni insano gaamote miilla ikka macciishshantannonsa gede hasiissanno sharro baala assa hasiissanno.

Tenne xiraaze giddo hasaawu xa'muwanna xaphishshu hedo worrooni. Kuri hedubba xa'muwanna xaphishshu assaawubba kaima ikkite shiqqinohura eonsa garinni kaajjinshe horoonsi'ra hasiissanno.

1^{ki} Lamala

Godo'le 1: Albu Aana Heedhanno Bisu Kifilla Su'ma

Qaaquulle boco doychora uurrisatenni mitto/e qaaqo albaanni uurriisse addi addita albu aana heedhanno bisu kifilla woshshanna/itanna baalunku qaaquulli woshshini bisi kifilla Tenne godo'le yannara. (Lawishshaho: macca, ille, sano, hinko, arrawonna w.k.l).Ikkinohurano, massagaanchu/o qaaqqi/o macca yee/te woshshe/ite sano kisi/ssuro, sodhe sanonsa kissu qaaquulli hattenne godo'le gobbaanni ikkite aantannotera e'anno. Jeefote geeshsha so'ri/dhukkinni keeshshino/tino qaaqqi/o hattenne godo'le'ra qeelannoha/qeeltannota ikkanno/ikkitano.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayira?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le godo'late maricho assa hasiissanno?
4. Albu aana heedhannoti bisu kifilla hiikkuriuuti?

Xaphishsha

- Albu aana afantanno bisu kifilla sumansa garunni bade afanna hajajo macciishshine loosu aana hosiisa hasiissanno.

Godo'le 2: Saadate Godo'le

“Saadate Godo'le” yitanno godo'le godoshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsitanni qaaquulle godoshiishinsa.

1. Godo'lete injiitino base qixxeessa,
2. Lee lee woy hakunni ale ikkanno qaaquulle mittowa assine gaamo kalaqa,Sase saada doora (Lawishshaho: basu, woshicho, lukkicho)
3. Mittu mittunku qaaquullira iillitinonsa saada suutunni assine qummi assa. Dandaami bikinni, saada taalo tuqqannonsa gede assa.

- aane noore leellisha, xawishsha aanna godo'litanno gede assaduuchunku qaaquulli iillitinonsa saada wolootu affannokki gede maaxxe amaxxa hasiissannonsa,
- qaaquullu illensa ximbii'litanno gede assa,
- qaaquullu suutunni godo'litanno qooxeessira, illensa ximbii'lite heedheenna saadate huuro macciishshiishshanni millissanno gede assa,
- Qaaquullu uynoonninsa saada huuro calla macciishshatenni mimmitu ledoo xaaddanno gede assa.

Qaagi!

- Qaaquulle saadate calla macciishshitanni mimmitu ledoo xaaddanno gede assi

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayira?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Godo'lete yannara, saadate huuro hiittoonni bada dandiitini?
4. Tenne saada huuro konni albaanni macciishshitine egentinoonni?
5. Tenne godo'le godo'late maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

- Saadate huuro seekke macciishsha mitte saada huuro woletewiinni huuronsanni badate kaa'litanno.

2^{ki} Lamala

Godo'le 3: Bisu Kifilla Leellisha

“Bisu Kifilla Leellisha” yitanno godo'le godoshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsitanni qaaquulle godoshiishinsa.

1. Goowu aliidi bisu kifilla qaaquulleho leellinshanninna xa'mo xa'minanni hattenne bisu kifilla su'muwa woshshitanno gede assa.(Lawishshaho: sano, afoo, ille, macca, w.k.l).
2. Umonsa fajjitino qaaquulle rosaanote albaanni fushshatenni goowu aliidi bisu kifilla leellishshanni woshshitanno gede koysinsa. Wolootu qaaquullino beeqqaano ikkitanno gedenna marro qoltanni godo'le massagganno gede assinsa

3. Hakiinnino goowu aliidi bisu kifilla leellishatenni qaaquulleho kula,
4. Aanteteno baalunku qaaquulli uurritanno gede assatenni bisu kifilla su'muwa woshshitanni leellishshanno gede assa. Bisu kifilla garunni leellisha dandiinokki woy dandiitinokki qaaqqi/o tenne godo'lera gobbaanni ikke/ite godo'le la'anno gedenna aantanno doyicho godo'lera beeqqaancho ikkanno woy ikkitanno gede assa

Hasaawu Xa'muwa

1. Hasaawu hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini? Goowu aleenni afantannoti bisinke kifilla hiikkuriiti?
3. Tenne godo'le godo'late maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

- Goowu aliidi bisu kifilla su'muwa garunni badanna hajajo macciishshine assootunni leellisha hasiissanno.

Godo'le 4: CeoSaada Shiqishanna Fafisa

“CeoSaada Shiqishanna Fafisa”yitanno godo'le godoshshiishate wonni woroonni noo aante ha'runsi.

- Qaaquulle babbaxxitino saadate gaamora beehatenni “ceo saada shiqishanna fafisa” yitanno godo'le godo'lineemmo yite qaaquulleho xawis,
- Qaaquullu konni albaanni affinota onte mini saada doortanno gede assa, lawishshaho, woshicho, basu, ge'recho, meichonna saa,
- Konni aleenni xawinsooni mini saada giddonni mitto woshshatenni hiitoo huuronni woshshinanninsaronna shorinanninsaro qaaquullu giddonni mittu woy mitte saadate huuro macciishiishanno woy macciishiishshanno gede assa, lawishshaho, Basu woshshate;“Hurru!” yine, qoleno shorrate, Kiffi kiffi! Yaa)
- Aanteteno qaaquullu doodhitino saada garinni gaamante loossanno gede assine shiqishshanno huuro macciishshitanno woyte saada shiqqanno gedenna shorinanni huuro maccishshitanno woyte saada xooqqanno gede assinanni godoshiishate.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayira?
2. Qae'nera affinooni cea saada giddonni, woshshatenna shorrate horonsi'nanni ki'ne mereerinni macciishiishannoehu ayeti?

Xaphishsha

- Saada shiqishatenna shorrata huuro horonsi'ne, meessiwa shiqishanna fafisa dandiinanni.

Godo'le 5: Kirotenni Gaamo Kalaqa

“Kirotenni Gaamo Kalaqa” yitanno godo'le godoshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

- “Kirotenni Gaamo Kalaqa” yitanno godo'le godo'litannota xawisa,
- Baalunku qaaquulli doychotenni uurranno gede assa,
- Baalunku qaaquulli mimmitonsa “Hiitto heedhinoonni? Hiitto heedhinoonni?” yitanni doycha doytanno gede assa,
- 1-9 geessha woshshinoonni kiira giddonni qaaquullu mitte doodhite kiironsa garinni rahotenni mimmitu anga amade gaamo kalaqqanno gede assa
- Gaamote gidhora e'ukkinni gattino qaaquulli hattenne godo'lenni fulite aantanno godo'lera beeqqitanno,
- Aleenni woshshini kiira garinni xaano qaaquullu wole gaamo kalaqqanno gede assa,
- Tenne godo'le marro marro qolte godo'litanno gede assinanni.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maricho maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

- 1-9 geessha noo kiira bada, hajajo garunni macciishshine rahotenni loosu aana hosiisa hasiissanno.

4^{ki} Lamala

Godo'le 6: Haanja Haanja

Baalunku qaaquullu doychotenni uurritanno gede assine, “Haanja Haanja” yitanno godole godoshiishi; godole ha'rinshono rosiisaanchu/o “Haanja Haanja” yaa/itanno woyte qaaquullu doycha kalaqqe doddanno; Baqqala Baqqala yaa/itanno woyte ofoltanno; “Duumo Duumo” yaa/itanno woyte ofltanno. Tenne godole wodho gobbaanni ikkitino qaaquullu godole gobbaanni ikkita aantannotera e'anno. Konni garinni godole sufante hadhanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Qaaquullu “Haanja Haanja!” yitannota yinaani woyte maa assitanno? “Baqqala Baqqala!” yinanni woytena? “Duumo duumo!” yinanni woytena?
3. Tenne godolenni maricho huwattini?
4. Tenne godole godolate maricho maricho assitini?
5. Godolete hajajo agadha may horo afidhinoha lawanno'ne?

Xaphishsha

- Mitoricho garinni loosate wodho ha'runsa hasiissanno.

5^{ki} Lamala

Godo'le 7: Arfaaso Yitinoti

“Arfaaso Yitinoti” yitanno godole godoshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsi.

1. “Arfaaso yitinoti” yitannota hagiirsiissanno godole godolinammoraati yine kula.
2. Baalanka qaaquulle macciishshatenna la”ate injaannonsa garinni gami-doychotenni uurritanno gede assa.

3. Tenne godo'le hanaffinannihu "Arfaaso yitinoti" yee kuleemmo'ne woyte callaati. Tenne godo'le giddo, Arfaaso hajajju'nekkinni godo'le horonta hanaffinoonte. Godo'lete wodho diigihu tenne godo'lera gobbaanni higanno.

Lawishsha1: Arfaaso yitunte gede sano'ne amadde yiniro woloota miillansa la'ukkinni sanonsa amaddanno.

Lawishsha2: "Arfaaso Yitinoti" yinikkinni "illee'ne amadde" yiniro illensa amada dihasiissannonsa; korkaatuno, Arfaaso dihajjino. Tenne yannara illensa amaddino qaaquulli tenne godo'lera gobbaanni ikkite ofoltanno. Aantanno godo'lera e'anno.

4. Konni garinni addi addi hajajo (Lawishshaho: angatenni umo amaxxa, macca amaxxa, qote amaxxa, w.k.l) yinanna jeefote geeshsha so'rikkinni woy sodhukkinni godo'lannno/tanno qaaqqi/o hattenne godo'le qeelanno/itanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lera qeeli/tu qaaqqi/o maa assitinhuraati?
3. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
4. Tenne godo'le qeelate maricho maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

- Hajajo ayirrisanna loosu aana hosiisa hasiissannotenna hornyaamete.

7^{ki} Lamala

Godo'le 8: Saada Lambe Godo'la

"Saada Lambe Godo'la" yitanno godo'le godoshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsi.

- beche'naama mayimmanna hadhanno gara qaaquulleho egensiisa,
- mittu/e mittunku/tenni qaaqqi/o beche'naama hadhanno gara lawisse godo'litanno gede assa,
- qaaquullu gaamote giddo onte onte ikkite shiima xeertora faffe beche'naama gede hadhanni heewisantanno gede assa,

- tenne heewora balaxe iillihu woy iillituti qeelanno/tanno.
- Konni garinni wole saadano lawinsanni godoshiishate.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maricho maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

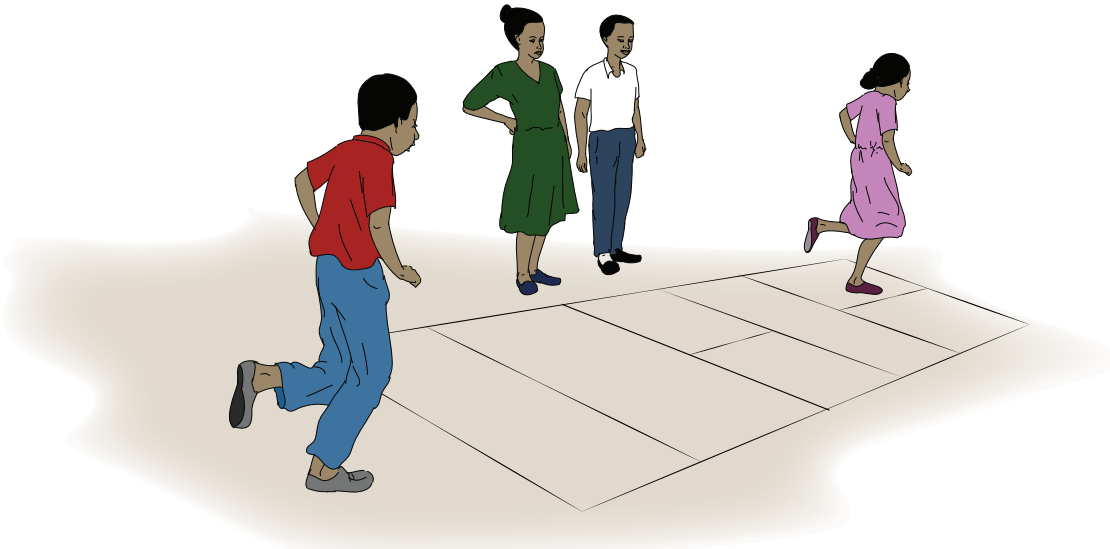
- Addi addi godo'le godo'la mannimmate kaajjilliranna busulle bowirsi'rate kaa'litanno.

8^{ki} Lamala

Godo'le 9: Kaare woy Sanyo Maakisanyo

Qaaquulle gobbara fushshite gaamo gaamotenni ikkite godo'litanno gede konni woroonni noo suudi misile baattote aana loossanno gede irkisinsa. Kawiinni, aanchine mittu qaaqqi/o balaxe/ xxe hanafe/ffe shiimicco kincho saaxinete giddo albaagise tuge/gge, kinchu noo saaxine kubbanni woy kubbitanni xuruuru kadamikkinni jeefote geeshsha iillate. Laynkimeeshsho kincho badhera qole woy qolte tugganni jeefote geeshsha ha'rihu woy hadhuti tenne godo'le qeelanno/tanno. Tenne godo'lera xuruura kadihunna tugino/ggino kinchi hendoonni dargi gobbaanni uwiro godo'laanchu qeelameenna wolu qaaqqi/o hanafanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

- Addi addi godo'le godo'la mannimmate kaajjilliranna busulle bowirsi'rate kaa'litanno..

9^{ki} Lamala

Godo'le 10: Kaase Gongo'misha

“Kaase Gongo'misha” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsi.

1. Mittu ragiidi qaccera kaimu malaate wodhi. Wolu ragiidi qaccera jeefote malaate wodhi.
2. Qaaquulle 3-6 geeshsha amaddino gaamonni beehinsa.
3. Mitte mittenti gaamo suwashsho xuruura loossuhu gedensaanni dirante uurritanno gede kaa'linsa.
4. Mitte mittente gaamora siqqonna mitte mitte kaase uyinsa.
5. Mittu mittunku/enti qaaqqi/o dullanna kaase horosi'rate kayo noosita/eta kulinsa.
6. Tenne godo'le mixo siqqonni kaase ganne baattote aana gongo'mishanni qacce iillishanna qola ikkitinota xawisi. Tenne ha'rinsho ati akeekkisse leellishinsa ballo. Qaaquullu kaase lowo wolqanni gantannokki gede amaalinsa. Aantete kaase gananno/gantanno qaaqqi/o albaanni noo qaaqqi/o kaimu qacce ragira qoliro/turo ikkinota hawa dihasiissanno.
7. Tenne godo'le jeefinsannihu baalunku qaaquullira qodo'late kayo iillitunsahu gedensaaniiti.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tini godo'le shotatenso hekkiimate?
4. Mannimmanke kaajjado ikka marichi horo afidhino?
5. Mannimmanke kaajjado ikkitanno gede maricho maricho assa noonke?

Xaphishsha

- Addi addi godo'le godo'la mannimate kaajjilliranna busulle bowirsi'rate hasiissannote..

Godo'le 11: Daaniichu Kaase

“Daaniichu Kaase” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni shiqqino aante hu'runsi.

1. Qaaquulle 6-10 geeshsha ikkitanno gaamora beehi.
2. Mitte mittenti gaamo dooycho kalaqqanno gede kulinsa. Mitte mittente gaamo miilla lekkansa diriirsite xaadissanno gede assi. Tenne godo'le mixo qaaquullu lekka giddoonni higge kaase sa'annota hoolate ikkinota xawisinsa.
3. Gaamote giddo noo qaaquulli baalunku, lamenta angansa albira qolte diriirsite, mitteenni xaadisatenni daaniichu humbelawissanno gede kulinsa.
4. Mitte mittente dooycho giddo kaase wori.
5. Aane noore xawissensa akeekishshunni leellishinsa
6. Tenne godo'le hexxo kaase wolu qaaqqi/o lekka giddoonni fultanno gede assatenna meessi lekka giddoonni fultannota hoolate.
7. Mittu/e qaaqqino/ qaaqqono uurrinowiinni/uurritinowiinni lekkasi/e milli assa fajja hoongisirono/serono; daaniichu humbe lawise/lawisse xaadisino/xaadissino angansi/e kaase lekkasi/e giddoonni higge fultannota hoola dandaannohu/dandiitannohu, uurrino/uurritino basera hee're/heedhe calla ikkinota buuxisiisi/e.

8. Kaase lekkansa giddoonni sa'innonsa qaaquulli horoonsi'ra dandiitannohu mitte angansanni calla ikkinota qummi assinsa.
9. Kaase lame higge lekkansa giddoonni sa'ino qaaquulli, albansa badhera wirri yite, dooychotewiinni gobbara higge la'anni godo'la dandiitannota xawisinsa.
10. Kaase lamete aleenni lekkansa giddoonni sa'ino qaaquulli wole haaro godo'le kalaqqona.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tenne godo'le godo'late lowo geeshsha qarrisanno kifile hiitteeti?
2. Kaase lekka'ne giddoonni sa'uta hiitto macciishshamme galto'ne?
3. Kaase lekka'ne giddoonni sa'annokki gede hoolate maricho assa hasiissanno'nenka?

Xaphishsha

- Addi addi godo'le godo'latenni mannimmanke kaajjillenna feeffante bowirsi'ra hasiissannote.

10^{ki} Lamala

Godo'le 12: Massagaanchooki Ha'runsi

“Massagaanchooki Ha'runsi” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsi.

1. Qaaquullu dooycho loose uurritanno gede assi.
2. Qaaquullu mereerinni mittu/e qaaqqi/o massagaancho ikke/ikkite doorante babbaxxitinota bisu millimmo assitanni (Lawishshaho: alira, Worora giddora gobbara, albira, badhera w.k.l) garinni loosiisanno/ loosiissanno gede assi.
3. Wolootu qaaquulli massagaanchoonsa harunsitanni isi ledoo taalo yannanni hajanjoonninsare assitanno gede kula.
4. Hajojote garinni qaalla bada hoogge sodhanno qaaquulli, godo'lete gobbaanni ikkitanno.

5. Jeefote geeshsha godo'lanni/godo'litanni keeshshino/tino qaaqqi/o godo'lete qeelaancho ikkanno/ikkitanno
6. Tenne godo'le marro marro qolte godoshshiishatenni raganna ofollo leellishshanno qaalla affanno gede kaa'linsa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maricho assa hasiissanno?

Xaphishsha

- Ragunni ofollote qaalla affanno gede xaphishsha aa. (Lawishshaho: alira, Worora, alinni Worora giddora, gobbara albira, badhera w.k.l.)

12^{ki} Lamala

Godo'le 13: Raga

“Ragubba” yitanno godo'le godoshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquullu gode'lete xawira uminsa base kalaqidhe albansa rosiisaanchinsa widira higge uurritanno gede assa,
2. Qaaquullu aante noo ragubba kula dandaansa buuxate aante noo hajajo hajajinsa. Insano gura, qiniite, albiranna badhera higge yinannireeti,
3. Qaaquullu aante noore xawinseennansa loossanni leellishshanno gede kaa'linsa:
 - Qaaquulleho raga uyneennansa, uyinoonninsa raga garinni qaaffanno. Lawishshaho: Qiniitira higge ha'ri, Albira higge ha'ri, w.k.l.
 - Ati millimmote/ha'rinshote raga soorratto/a wayte, insano kullanninsa raga garinni millissanno gede assi.
4. Raga seekkite rosiisidhuhunna affuhu gedensaanni, wole millimmo assitanno gede assi. Lawishshaho: gura widira higge kubbi, qiniiti widira higge kubbi, badhe higge doy, albira higge doy ikkanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tenne godho'lera kulloonni'ne raga rahotenni badate maricho assitini?
2. Mini'ne rosi'ne minira hiikko ragaanni hige nooro kula dandiitinanni?
3. Raga afa mariachi horo afidhino?

Xaphishsha

- Raga afa kaimanna jeefo afata kaalitanno.

13^{ki} Lamala

Godel'le 14: Taalooma Agarre Godo'late Mitiinsannori

“Taalooma Agarre Godo'late Mitiinsannori” yitanno godo'le godooshshiishate konni woroonni noo aante harunsite godoshshiishinsa.

1. Xawe leellannoha kaimu xuruura xuruura, loosa
2. Qaaquulle 3-6 geeshsha gaamotenni beeha,
3. Kaimu xuruuri badheenni qaaquullu diranta uurritanno gede assa,
4. Mitte mittente gaamo albaanni 50 meetire xeertinyinni sase midaado afi'rino uduunnicho worranni,
5. Mitte mittente gaamora godo'lete xaaWula/raakkeettenna kaase uuyinanni,
6. Ane noo xawishshi garinni loosse leellishshanno gede kaa'linsa:
 - xaawulu aana kaase ofoshiinshe taalo agarte qaaffanno gede kaayo aa,
 - godo'lete xaawuli aana kaase afoshiishe mittu mittunku qaaqqi godo'lete xaawuli taalo agarte suutunni qaafanno gede assa,
 - kaasete taalinye agarate lamente anganni kaase afoltino xaawula amada,
 - umi qaaqqi/o mitte mittente gaamo albaanni afollino sase midaado afino udiinnicho doye/doyeete wirro hige/gge kaimu masimari widira qaafanno/qaaffanno gede assa,
 - kaase diriiru xaawuli aana ubbusi/ubbuse qaaqqilo mitte hige/higge kaayyo uyiineenna gadole sufanno/ffanno gede assa,

- mitte higge godo'lete xaawuli aana afollino kuwaase tugikkinni/ukkinni kaimu masimari aana illishi/iillishshu qaaqqilo aantete noohura woy nootera tarsiissanno woy tarsiissanno,
7. Mittu mittunku qaaqqila ajay ajeenna mitte mitte hige godo'lete kaayyo tuqqunsahu gedensaanni gode'le jeeffanno.

Hasaawu xa'muwa

1. Kuwaasete taallew agare uorra woy qaafa ayirritanno? Mayira?
2. Taalle agarre godo'linanni godo'le wole hiikkuriuuti?
3. Taalle agadhe qaafa marichuira kaa'litanno?

Xaphishsha

- Guranna qiniiti manninaatu kifilla mittimmate waante horoonsi'ra taallinye agadhe loosate hasiissannote.

Godo'le

15:

Ogorrate

Dirto

Ogorrate dirto yitanno godo'le konni woroonni noo aante agarre godoshshiinshanninsa.

1. Qaaqqulle 3-6 gaamora bebbeenke kaimu masimari badheenni dirantanno gede assi.
2. Mitte mittenti gaamo onte mulicho ogoronna wole addi addirichinni wo'mino agoro mitto uyinanninsa. Kaimu masimariwinni 20 meetire xeertinse ogorra afoshiinshanni.
3. Xawishsha uyninsaa gedensaanni aaninore loose leellishshanno:
 - mitte mittente gaamonni umi qaaqqi/o ogorrate widira hige/higge doda/ddanno,
 - qaaqqu/o ogorranniwa illituro addi addiricho amadino ogori uduunne fushshe/ite woloota agorra danu danunku balanta laalo mittu ogori giddo wora/tanno,
 - baalanta ogorra wolu ogori giddora qole gudate, kuni ikkannohunno ranketenniti,
 - Loosu goofasi rosiisaanchu/o buuxiro/xxuro qaaqqulo baalankare qaru ogori giddo giggishshe kaimu xuruuri widira dodanni/ddanni: ihiganno/gganno.
4. Godo'le jeeffannohu baalante gaamo milla millimmonsa gudde kaimu xuruurinsara wirro higganno woyteeti.

Qaagi:

- Qaaquullu rankete mittu ogorinni addi addi uniinne badde wolootu babbaxxitino ogorra giddora daninsa qola danditanno gede assinsa.

Hasaawu xa'muwa

1. Udiinne rankete badanna dira shottannonso ayirritanno? Mayra?
2. Konni albaanni rosu horoonsidhinanni uduunne hiittoonni babbaddine ofoshshiishshinanni?
3. Albilltete rosu mini uduune rankete babbadatena ofoshiishate maricho assitinanni?

Xaphishsha

- Addi addi coye akatinsanni gaama hasi'nanninsa woyte shotunni afi'rate kaalitanno.

14^{ki} Lamala

Godo'le16: Kuulu Godo'le

“Kuulu Godo'le ” yitanno godo'le godoshiishate konni woroonni noo aante ha'runsite godoshiishinsa.

1. Qaaquulle 3-6 gaamora bebbeehi.
2. Mitte mittenti gaamo dirunni alba xawu mereero higge dirante uurritanno gede assinsa.
3. Dirante uurritinowa albaanni uurritino qaaquullira kuulu su'ma uytensa umo noohura/ tera duumo, layinkihura/tera gordaamo kuula,sayikkihura/tera baqqala kuula, shoolkihura/tera haanja kuula, ontihura/tera burtukaanaamo kuulanna leekkihura daama kuula uyinsa.
4. Doychote mereero shiima kaase wora,
5. Aante noore xawinse akeekisa woy loose leellisha hasiissanno:

- ddi addi kuuli dana woshshinsa, lawishshaho: umo uynoonnisa kuuli giddonni yaano, duumo yite woshshitu qaaquulli, doycha gaangaabbanni gaamonsa iillita geeshsha guranni qiniitira higge doddanno. Duumu dodanno yannara wolootu qaaquulli gaamonsa giddolame lame ikkita uminsa mimmitu anga amadde doychote mereero iillishshanno doogora buusa loossanno.
- dodaanchu/o qaaqi/o loonsoonni buusira woroonni sae/sa'e doychote mereero worroonni udiinnicho kisa noosi/e
- balaxxe udiinnicho kissu gaamo guma afidhanno. Godo'le gooffannohu mitte gaamo hasi'noonni gumi deerra iillitanno woysteeti. Gumu deerrano murannohu/murtannoti rosiisaanchoho/te. Lawishshaho: 10 guma ikkara dandaanno

Hasaawu Xa'muwa

- Godo'lete yannara manninaate'ne addi ragira soorritinanni millissini woyste qarrisino'neri noonni? May may?
- Konni albaanni babbaxxino ragira higgine millissinanni maricho assitine egentinoonni?
- Manninaate'ne babbaxxino ragira garunni milli assate assa noo'ne

15^{ki} Lamala

Godo'le 17: Ganshu Godo'le

1. Dodame godo'late injaannoha hal'ado xawo doori.
2. Qaaquulleho shorranshote godo'le qoqqowi bikka kulinsa.
3. Ganshu amadinonsa gede lawisse godo'litannore umonsa fajjitino qaaquulle 1-2 geeshsha doori.
4. Aante noore huwachishshe loosse leellishinsa.
 - Ganshu amadinosi/e qaaqi/o woloota shorre kisatenni amadate wo'naalona. Konni daafira qaaquullu ganshu amadinosi/e qaaqwiinni/owiinni dandaaminsa bikkinni xooqqe gatate wo'naala noonsa.
 - Qaaquulleho kaase leellishatenni, kaase xagicho riqibbannota huwachisha,
 - Qaaquulle ganshu amadinonsa qaaqi/o kissannonsa woyste, kaase amaddino ikkiro dhibbu diamadanonsa. Togo yaano, mannu ganshu dhibbinni gawajamanokki gede xagichu gargaranno yaate.

- Kaase wolootaho tarsiissukkinni keeshiisha dandiitannohu bati'ranni batireenna 5 sokonda geeshsha callaati.
 - Mittu godo'laanchi/o kaase amadikkinni woy amaddukkinni mulla anganni heedheenna kinsiro, ganshunni amadantino gaamo miilla ledo karsame woloota shorre amadte wo'naalanno.
5. Ganshunni amadaminoha lawise godo'lanno qaaqo wole dooratenni tenne godo'le marro qola dandiinanni.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'lete yannara dhibbu amadanno'nekki gede maricho assitini?
2. Xagicho adhitine egentinoonni? Mayra adhitini?
3. Konni ka'ira addi addi dhibbi amadanno'nekki gede maricho assitinanni?

Xaphishsha

- Xagichu babbaxxino dhibbini hurate kaa'lanno.

16^{ki} Lamala

Godo'le18: Kaase Mimmitoho Tareessa

“Anga soorri'nanni Kaase Mimmitoho Tareessa”heewote godo'litanno gede assatenni guranna qiniitiidi qote mittoonsatenna busulsatenni kaa'linsa.Qaaquullu lee lee ikkite gaamo kalaqqanno gede assi.Mitte mittente gaamo giddo noo qaaquulli doycho loose mittu/e qaaqqi/o mereeroho uurrite su'mansa woshshanna/woshshitanna kaase ole woy olte qole haa'ranni woy haadhanni tareessanno/tareessitanno. Kaase amada sodhuri hattenne godo'lera gobbaanni ikkitanno.Jeefote geeshsha kaase ubbukinni godo'lituri hattenne godo'lera qeeltanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tenne godo'lenni hagiiraamma ikkitinoonni? Mayra?
2. Tenne godo'lenni mariho huwattini?
3. Tenne godo'le godo'latenni kaajjitannoti bisu kifilla hiittenneeti?

Xaphishsha

- Angatenni addi addi looso loosa angate kaajjillira hasiissannote.

17^{ki} Lamala

Godo'le19: Farro Luqqisa

“Farro Luqqisa” godoshiishatenni qaaquullunniti mannimansa kaajjitano gede assa dandiinanni. Tennegodo'le godoshiishate konni woroonni noo aante ha'runsita godoshiishinsa.

1. Mitto hala'lado godo'lete base qixxeessine malaatinse qoqqowa.
2. Mittu mittunku qaaquullira cigilete usurranniha muramino hocci taincho uytensa, bolaalensara woy qodhonsara badhiidi kiise giddo hoccu fule rarra”anno gede assite rarrainoha giddora qoltanno gede kulinsa.
3. Kuni hocci farronsa ikkinota kulinsa.
4. Aane noore xawisse ka'e loosse leellishinsa.
 - tenne godo'le mixo batinye farro wolootuwiinni adhate wo'naalate.

Qaaquullu farrinsa adhamannokki gede gargadha noonsa. Ikkirono, adhitannorino ikkito gargadhitannori, hattenne yannara angansa gantara difajjinanni.

- aaquulleho farrinsa adhamiro woluwiinni adhitinohunni riqiwa dandiitanno.
5. Farrinsa luqqisame goofanno gaamo tenne godo'lera qeelantanno.

Hasaawu Xa'mwa

1. Tini godo'le hiitooti? Mayra?
2. Farro adhatenna adhamannohekki gede gargadhate lamenta hajo hiitto assine ha'risa dandiinannii?
3. Manninaati'ne kaajjanno gede maricho maricho assitine egentinoonni ?
4. Konni ka'ira rooreka kaajjadda ikkitinanni gede maricho assa noo'ne ?

Xaphishsha

- Tenne godo'lenni qaaquullu bisinsa kaajjado ikkanno gede addi mannimmate guunte milli millo woy godo'le godo'la hasiissanno.

19^{ki} Lamala

Godo'le 20: Gansho Saysa

“Gansho Saysa” yitanno godo'le godo'litanno gede qaaquullu ganshu amadinonsaha labbe akeekissanno gede assinsa. Tennegodo'le godoshiishate konni woroonni noo aante ha'runsita godoshiishinsa.

1. Qaaquulle 6-8 geeshsha noo gaamora bebbeekke mitte mittenti gaamo doychotenni uurritanno gede assa,
2. Qaaquulle ganshu malaatta su'muwa woshshitanno gede xa'ma, lawishshaho: hanxishshi'ra, kokkete madi'ra, buusano, umu damuume, daafuraawa, w.k.l,
3. Mittu mittu qaaqqi/o mitto ganshu malaate adhite hakko malaati qoda leellishshanno woy akeekissanno gede assi.
4. Mitte mittente gaamonni mitto woy mitte umosi/e fajjino/tino qaaqo dooratenni kaase uynanni,
5. Aanteteno konni woroonni shiqino assoote xawinse ka'ne loonse leellisha hasiissanno:
 - Kaase gansho riqibbanno. Doorami qaaqqi/o kaase iimira qole olanni ganshu malaate woshshanno/itanno.
 - Kaase iima qolle ollanni woyte doorantu qaaquulle agurranna wolootu qaaquulli godo'lete xawira farsha yitanno. Hakku woy hatti qaaqqi/ooltino kaase dandaami geeshsha rahotenni wolu/e haadhanno.
 - Qaaqu/o kaase amadiro/uro Uurr! Yaanno/yitanno. Baalunku qaaquulli noo basera uurritanno. Ganshu amadinosi/e qaaqqi/o mulesi/i afi'ranno qaaqo suutuutunni asse kaasetenni ganate wo'naalanno. Godo'laano kaasetenni gana dandiitannohu qotu woriido callaati. Kaasetenni ganni qaaqqi/o Ga yinanni qoonqo afi're woy afidhe aante woshshannoha woshshitannota ikkanno/ ikkitanno. Olihu ganikkinni so'riro Ga qoonqo adhanno/ adhitanno.

- Mittu mittunku qaaqqi gansho yaanno qaali giddo heedhanno qoonqo woshshate/ hoogate wo'naaltanno.
- Olihu woy oltuti aantete nooha ganshu amadama malaate woshshanno.

Hasaawu Xa'muwa

- Ganshu malaatta hiikkuriiti?
- Konni albaanni mittu manchi ganshunni amadaminota hiissitine baddinanni?
- Ganshu dhibba wolu dhibbiwiinni hiissine bandanni?

Xaphishsha

- Addi addi dhibbi woy mada macciishshammenna malaatta huwachishatenni xaphi assa hasiissanno.

20^{ki} Lamala

Godo'le21: Ha'ruma (Paterne) Loosa

Angate woy lekkate malaatta shaafu aana attamatenni ha'ruma/ pattern/ qalaqqe mitoricho garunni dire wora rosiisidhanno gede konni woroonni noo aante garinni godoshshiishi.

1. Shaafa qixxeessa,
2. Shaafu aana angatenna lekkate malaatta aante agarre loose leellisha, (Lawishhshaho: anga lekka, anga lekka)
3. Loossinori giddonni jeefote ha'ruminni aane marichi daara dandaannoro qaaquulle xa'minsa,
4. Qaaquullu la'ino garinni bado badote ka'anni ha'ruma loossanno gede assa,
5. Mittu garinni qooxeessaho afamannoha wole ha'ruma loosiisinsa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godo'le hiitooti?
2. Loossinanni ha'rumi dani mayinanniho?
3. Loossinoonni ha'rumi baxisino'ne? Mayra?

Xaphishsha

- Mitoricho amanyootunni dirre shotunni afiratenna kalaqe loosate dandoonsa bowirsi'rate horo nooseta huwachishshe xaphi assi.

21^{ki} Lamala

Godole 22: Qoccaa

“Qoccaa” yitanno godole godoshshiishatenni illetenna angate sumiimme bowirsidhanno gede assa. Tenne godole godoshshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsateni godoshshiishinsa.

Rosiisaanchu/o qaaquulle gobbara fushshi/tu gedensaanni waaxo waaxo asse/ite, onte qoccaate guma horoonsi'ratenni sase marro godole'litanno gede assate.

Hixu umo iillinosi/e qaaqqi/o hanafaancho ikkanno/ikkitanno gede assateni wolootu ha'runsate godole'litanno gede irkisinsa.

- 1^{ki} doycha: onte qoccaate gumma giddonni mitto iimira qolle tunge, iimira qolle tungi anganni gatinoha shoole qocciicho aante aanteteuullay kayinsanni, olloonna qocciichi hige uulla kisikkinni qocate. Iimira olloonna qocciicho qoncikkinni gate uulla kisiro woy uulla nooha haa'rikki/ haadhukki gatiro/gatturo, godolaanchu/o qeelamaancho ikkeenna/ikkiteenna godole layinkihu hanafanno. Godolaanchu/o mitto qocciicho iimira olanni/oltanni shoole qocciichoante aante kaysa dandiiro/turo hattee godolera qeelaancho ikke/ikkite layinki doychora sa"anno/sa'anno.
- 2^{ki} doycha: Tenne doychora rosaminonte gedemitto qocciicho iimira qolle tunge, tungoonnihu uulla uwikkinni gattinori shoolu qocciichi giddonni mitte yannara lame qocciicho; aanteteno, gatinoha lame ranke kaysateni, tungoonniha bubbete aana hee'reennanni qocate. Konni garinni godola daandiinohu sayikki dooycho godolera sa"a dandaanno. Iimira qolle tungi qocciichi uulla uwiro woy uullanni lame qocciicho kaysa hoogiro, godolaanchu qeelameenna wolu godolaanchi godole hanafanno.
- 3^{ki} doycha: Tenne doychorano mitto qocciicho iimira tunge, tungoonnihu uulla uwikkinni, uulla gatinoha shoolenka mitte hinge fine kaysanna iimira tungihu uulla kisikkinni qocate. Murikkinni/murtukkinni sasenta dooychora qeechasi/e fulino/fultino qaaqqi/o qeelaancho ikkanno/ikkitanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tenne godo'le baxxinoonni? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le godo'late maa maa assitii?

Xaphishsha

- “Qoccaate” godo'le illetenna angate sumiimme bowirsitanno godo'leeti. Konnira, qaaquullu tenne godo'le duuchanka woyte miillansa ledo godo'la hasiissanonsa.

Godo'le 23: Jaddo Gargara

“Jaddo Gargara” yitanno godo'le godoshshiishshanni, qaaquullu addi addi godo'le godo'litanno woyte, kalaqantara dandiitanno jaddo hiittoonni gargadha dandiitannoro godo'letenni rosiisinsa. Tenne godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsitanni godoshshiishinsa.

1. Hedotenni 15 meetirenni xeerti'ranno xuruura baattote aana qixxeessi.
2. Mitto hanafonniha mitto kayinni, jeefonniha yitanni su'ma uyi.
3. Qaaquulle 4-6 geeshshha ikkitanno gaamora beehi.
4. Mitte mittenti gaamo hanafote xuruurira badheenni uurritanno gede kulinsa.
5. Aane noore xawissanni kulinsa.
 - lamu xuruuri mereerira noo xawira naachunni wo'mino waay hee'ranno.
 - mittu mittunku hasatto waa kissukkinni laga widoonni fulate.
 - aga widoonni fulate noo doorshi, daddarantino woraqatta woy daro kaxxe sa”a callate.
 - aamote giddonni mittu so're waa kisiro,baalanti gaamo badhera higge lagu kaiminni haaro ikkite hanaffanno.
6. Lamenti gaamo godo'lensa mitte yannara hanaffanno gede assi.
7. Tenne godo'le balaxe gudihu qeelaancho ikkanno.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?

3. Tenne godo'le godo'late maa maa assitini?
4. Jaddo gargarate duucha woyte, qaaga hasiissannonkeri maati ?

Xaphishsha

- Laga fulleemmo woyte, kaameelu doogo tayinse sa'neemmo woytenna godo'lineemmo woyte jaddo iillitannonkekki gede, huwanyotenninna qorophotenni sa" a hasiissannonke.

23^{ki} Lamala

Godo'le 24: Doogo Aa

“Doogo Aa” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Baalunku qaaquullira hiqqaaqqantino chooke uyite mitto shokkashsho xuruura baattote aana loossanno gede assi. Loossanno xuruurino hojjansa ledoo taalo ikkanno. /Misilete xawishsha lai/
2. Aane noore xawisi.
 - loossino xuruuri “lekkaanchu doogo” riqiwanno.
 - gattinori baalunku “doogo” riqibbanno.
3. Umonsa fajjitinore 1-5 geeshsha ikkitanno qaaquulle doogote aana kaameela godo'litanno woy ooffanno gede assi.
4. Baalunku qaaquulli lekkaanchu doogo aana doodhituwa uurritanno gede assi.
5. Mittu qaaqqira lekkaanchu doogo aana godo'lanno gede kaase uyi.
 - Qaaquullu godo'le addunnita lawisse godo'litanno gede kulinsa. Qaaquullu godo'le godo'litannohu mimmitoho sayissanniiti. Godo'litanni keeshshitannohu lekkaanchu doogo aanaati.
6. Aaninore xawissanni assootunni leellishinsa.
 - tenne godo'le hasatto, baalunku qaaquulli mitte lekkaanchu doogonni wole lekkaanchu doogo widira kawa ka'a higa suffanno gede assate.
 - dandaaminsa bikkinni kaase tuttugganninna amaddanni wo'naalsha assa noonsa.

- tenne yannara “Kaameelunni” kisama gargadha hasiissannonsa. Hattee yannara qaaquullu kaameelu kisannonsakki gede xooqqanno woyte, kaameelu kayinni, insa kisara wo’naalsha assanno. /qaaquullu kaase amadate doddanno yannara
7. Qaaqu kaameela kisiha ikkiro, kaameelunna qaaqu assoote soorridhanno.
 8. Godo’le 5-15 daqiiqi geeshsha godoshshiishate, qaaquullu hasatto garinni mereeroho wole ledote kaasenna kaamela uytanni, godo’le qadaawulantinota ikkitanno gede assi.

Hasaawu Xa’muwa

- Kaameela kisitto/a woyte may macciishshamihe?
- Kaameelu doogo horoonsi’nikki lekkaanchu doogo horoonsi’ra may horo uytanno? Miilikki ledo godo’latto woyte doogote danonni umokki hiissite gargadhatto?

Xaphishsha

- Doogote mule godo’la danote tugganno.Konnira, qaaquullu tiraafiikete wodho ayirrisa hasiissannonsa.

Godo’le25: Baatto Ishinshitannore

“Baatto ishinshitannore” yitanno godo’le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha’runsi.

1. Qaaquulle baatto ishinshitannore yaa mayyaatero xa’minsa.
2. Baatto ishinshitannore yaa ishine gamba assine tunganniwiinni roore ishine dargiweelo tugganno mannoota ikkitino gede kulinsa.
3. Tenne godo’le 1-3 geeshsha ikkitannori umonsa fajjitino qaaquulli baatto ishinshitannore riqibbe godo’litanno gede assi.
4. Gattino qaaquulli 5-8 geeshsha noo miilla gaamo giddora beehi.
5. Mittu mittunku godo’lete xawi qaccera, mitte mitte baalde, mitte mittente gaamora woratenni, mitte mittenti gaamo baaldete badheenni uurritanno gede assi.
6. Mittu mittunku “Baatto Ishinshitanno” qaaquulira, ishinu wo’minoha mitto mitto ogoro uy.
7. Aane noore xawissanni loose leellishshi.
 - Baatto ishinshannohu godo’lete xawira dowanni sae sae ishine tugganno.

- gattino qaaquulli dandaaminsa bikkinni ishine xinqite gaamonsa baalde gidde gamba assa hasiissannonsa. Mitte yannara mitto ishincho calla amada noonsa.
- odo'le gooffannohubaalunku ishini xinqame baaldete gamba yirooti.

Hasaawu Xa'muwa

- ishine darga baala tugginanni woyte, marichi macciishshamanno'ne?
- qooxeessinkera baattote tungoonni ishine xinqa marichira kaa'litanno?
- qooxeessinke qorowonna co'ichimma agarate, mittu mittinkewiinni agarranniri maati?

Xaphishsha

- Ishine darga baala tuga qooxeessa ishinshitano. Konnira, qooxeessa'ne qorowotenni agara hasiissanno'ne.

24^{ki} Lamala

Godo'le26: Duumo, Baqqalanna Haanja Caabbicho

Duumo caabbicho, baqqala caabbichonna haanja caabbicho yitanno godole godoshshiishate konni woroonni noo aante horoonsi'ri.

1. Qaaquulleho godolete xawira anni anninsara base heedhannonsa gede assi.
2. Aante noore xawisatenni loose leellisha
 - Duumo caabbicho, baqqala caabbichonna haanja caabbicho yinanni woshsha
 - Duumu caabbichi, Uurri! Millimmo rakke ittisse, baychikkira heedhe agadhi yaate.
 - Baqqalu caabbichi, Suutunni milli! Yaate.
 - Haanju caabbichi kayinni, shalleettete woy kaameelu gidde mullu xawira ha'nanni gede assanno. Qaaquullu wolootu ledi kibbantannokki gede higge hadhannowa harunsinsa.
 - Aanino caabbichi xawa geeshsha qaaquullu umo uurrino baaycho heedhe agadhitanno gede assi.
3. Boode yanna geeshsha babbaxxino kuuli dana woshshitanni godole godola rosiisidhanno gede assa.

Hasaawu Xa'muwa

- Babbaxxino caabbichi dana woshshitini woyte, suutunni millisatenna uurrate aana mitiimma xaaddino'ne? Mayra?
- Konni albaanni togoo caabbicho affine egentinoonni? Mama?
- Konni gedensaanni umonke tiraafiikete danonni gargadhate, konne caabbicho hiissine horoonsi'neemmo?

Xaphishsha

- Doogote aani tiraafiikete dano gargadhate caabbichuaana noo malaatta ayirrisa hasiissanno.

Godo'le 27:- Qubbicho'ya Ha'runse

“Qubbicho'ya ha'runse” yitanno godo'le godoshshiishatenni guranna qiniiti .millimmo bowirsidhanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquulle lame lame assite waaxi,
2. Waaxote giddonni mittu massagaanchimmate qeecha adhe godo'le hanaffanno gede assi.
3. Mitte miittente waaxohulayinki miili/a ha'runsaancho ikkasinni/senniha'runsita godo'litanno.
4. Konni woroonni noo hedo xawissanni leellishinsa.
 - Hadhe yaanno qaale macciishshituro baalunku ha'runsaano uminsa sano hedotenni ajay ajiro boco meetire ikkanno xeertinyinni massagaanchinsara qiniiti waati widoonni uurrate wo'naaltanno.
 - Massagaano qiniiticho angansa kayisatenninna dirrisatenni kifilete giddo doodhitino ragira qolte angansa milli milli assitanno.
 - “Uurrise!” Yiniro baalunku ha'runsaano massagaanchimmate qosso soorrite miillansata qiniiticho anga ha'runsitanno.
5. Mittu woy lamu daqiiqi badooshshinni “hadhine uurre!” Yiinsa.
6. Baalunku assooti yannara qaaquullu miillansa ha'runsitanno noo gedeenni buuxi.

Hasaawu Xa'muwa

- Godo'lete yannara addi addi ragira milli milli yaatenni miilla'ne anga ha'runsitini yannara marichi macciishshami'ne?
- Konni albaanni guraranna qiniitira higgine milli milli yaa lainohunni assitine egentinoonniri no?

Xaphishsha

- Guranna qiniiti milli millo dandoo bowirsirate maricho assitinanni?

26^{ki} Lamala

Godo'le 28: Ani Ayeeti?

Qaaquulle gobbara fushshite waaxo waaxo ikkite, mite xa'maancho yaanna mittu kayinni, dawaraancho yaanna/tanna bado badote haadhanni mimmitu ledoo godo'litanno gede assa. Lawishshaho

Xa'mo:

- Gati kaashshi sirchi giddonni mittete
- sholoolle intannie

Qunqumadote

Giddo'ya lowo way nooe.

Ani ayeti?

Dawaro:Burtukaanete

- Xa'mo:

Gati kaashshi giddo mittete

Bisi'ya baqqala farri'ya haanjaho

Ani ayeti?

- Dawaro: kaarootete

28^{ki} Lamala

Godo'le 29: Xagicho Adha

“Xagicho Adha” yitanno godole godoshshiishatenni gawajjo iillitunsaro gargadhate dandoonsa bowirsidhanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquulle 6-10 ikkitanno gaamora beehi.
2. Mitte mittente gaamo qaaquulli doycha loossanno gede assa.
3. Mitte mittenti gaamo dokittoru misilaan ikkite godol'itanno gede umonsa fajjitino qaaquulle doori.
4. Mittu mittunku dokittorira kaase uy.
5. Qaaquullu baxxuha dhiwanu malaate woshshitanno gede assi.
6. Aane nooha xawissanni loosse leellishinsa.
 - kaase dhiwanu xagicho riqibbanno.
 - gattino qaaquulli dhibbunni amadantino qaaquullira xagicho ikkannohu misilaano riqibbannoreeti.
 - dhibbunni amadantino qaaquulli uulla guluchinsanni guluphitanno.
 - “Dokittorichu”mittu mittunku qaaqqira guranni qiniitira qole “Xagicho” tuttugganno. Dhagicho amadino qaaqqi kae uurranno.
 - “Xagichu” uwiro qaaqqu guluchunni ha'ranno. Wolootuno kaasete guraanninna qiniiteenni noorino guluphitanno.

Hasaawu Xa'muwa

- Godo'lete yanna kaase ubbu'neta may macciishshami'ne?
- Konni albaanni dano iillite egentino'ne? Danotenni gatate maa assa hasiissanno'ne?
- Mitte jaddo iilliteenna'ne rakkine furgao afi'ra hoogginiro makkitinanni?

Xaphishsha

- Aye dhiwanino amadiro rahe xagisi'ratenna hajanjooni dhaggano garunni horoonsira hasiissanno.

29^{ki} Lamala

Godo'le 30: Ganyitino Co'ichimma

“Ganyitino co'ichimma” yitanno godole godoshshiishatenni qaaquulli meessi co'ichimma agadhinanni gara huwattanno gede konni woroonni shiqqino aanti- gedeno ha'runsi.

1. Chooke woy markere horoonsiratenni xawado xuruura loosi.
2. Qaaquulle 4-6 gaamora beehi.
3. Qaaquullu safote xuruuri badheenni dirante uurranno gede kuli.
4. Mitte mittenti gaamo albansaanni 5-10 meetire geeshsha ikkanno xeertinyinni co'ichimma agarranni darga riqibbanno doycha misile baattote aana loossanno.
5. Co'ichimma agarranni uduunne leellishshanno misile qixxeessa.
6. Qaaquullu mittu mittunku co'ichimma agarranni adiinni su'manna massinannihoro kultanno gede assi. Lawishshaho: Kuni fiqiiqicho. Fiqiiqichu hinko fiqiiqiratenna co'ichimma agadhate kaa'lanno.
7. Mitte mittente doycha misile giddo annu annisiha co'ichimma agadhinanni udiinni misile wodhanno.
8. Aanteteno, konni woroonni shiqqinore xawisatenni loonse leellinshanni.
 - Mitto co'imate assooti su'ma woshshinanni woyte, mitte mittente gaamonni mittu woy mitte qaaqqi/o loosoho hasiisanno uduunnicho qixxaabbino doycha misilewa rahe woy rakke massitanno gede kulate. Lawishshaho: Anga hayishshi'ra yinanni woyte, saamunu noowa higge doddanno.
 - Doychote misilewa iillitanno woyte, lekka misilete giddora eessite 5 sekonde geeshsha angasa hayishshidhinohu gede assitanno. Hattono, hinkonsa fiqiiqidhino assitanno.
 - Hakkiinnino, hanafote woy, kaimu basera higge aanino looso loosate qixxaabbanno.
9. Meessi co'ichimma agadhate assinanni assoote:
 - Hinko fiqiiqi'ra
 - Umo fixxira
 - Bisu hayishshi'ra
 - Culunqa mudha
 - Anga hayishshi'ra

Hasaawu Xa'muwa

1. Ganyitine loossinanni co'ichimmate assootubba hiikkuriiti?
2. Konni aleenni kulliti co'ichimma agadhate assooti horo maati?
3. Hinko'ne meekki barra fiqiiqidhinanni?
4. Anga'ne hayishshidhinannihu mamooteti?

Xaphishsha

- Meessi co'ichimma agadha fayyimmate hasiissannote.

32^{ki} Lamala

Godo'le 31: Ayyaanu Barri Assootubba

Ayyaanu barruwagiddo assinanni assootubbanna hasiishshansa lawisiisse godo'le godo'litanno gede assatenni, hatte yanna ledo amadisiisante dagganno assootubba baddanno gede assa.

1. Ayyaanu barra uddi'nanni uddanna, budu sirbanna faarso qixxeessa
2. Ayyaanu barra minensa assinannire qaaquullu kifilete miillansa ledo hasaabbanno gede assa.
3. 5-6 geeshsha ikkitanno qaaquulli noo gaamo kalaqa. Gaamonsa gidde mitto ayyaana doodhatenni ayyaanu barra assinannire lawisiisse godo'litanno gede assinsa.

O-Kifile Rosi Porogiraame

3. Wo'nalshuAssoote

Furcho

Bitima	67
Assootu Kiiro 1: Meessaneete Egensiisa	68
Assootu Kiiro 2: 1-9 geeshsha noo kiiro kiirsiisa	68
Assootu Kiiro 3: 1-9 geeshsha noo kiiro kiira	69
Assootu Kiiro 4: 1-9 noo kiiro Qaalunni Woshsha	69
Assootu Kiiro 5: Kiironna Kiiramaano Fiixoonsa.....	70
Assootu Kiiro 6: Irsaase Amandanninna horoonsi'nanni Gara	70
Assootu Kiiro 7: Bixxilluwa Xaadinse Kiiro Borreessa	70
Assootu Kiiro 8: Gaamote Giddo Jawaata Beeqqaancho Ikka	71
Assootu Kiiro 9: Kiiro Qaalunni Borreessa	71
Assootu Kiiro 10: Meessaneeto Kaa'la.....	71
Assootu Kiiro 11: Xe'ino Kiiro Wonsha	72
Assootu Kiiro 12: Manna Kaa'lanna Gawajja	73
Assootu Kiiro 13: Hodhishshu Dana.....	73
Assootu Kiiro 14: Kiirotenni Misile Loosa	74
Assootu Kiiro 15: Saantetenna Birru Noottuwa	75
Assootu Kiiro 16: Zanguwa Deerri Deerrinsanni Dira	77
Assootu Kiiro 17: Uduunne Kuulinsanni Gaama	77
Assootu Kiiro 18: Mitirichi Su'manna Horonsa Bada	77
Assootu Kiiro19: Fidallate Su'manna Suude Bada	78
Assootu Kiiro 20: Gaamishshanna Aanti-gedeno	78
Assootu Kiiro 21: Gambooshshe Kalaqa	79
Assootu Kiiro 22: Wo'naalshuwa Loosa	79
Assootu Kiiro 23: Kuula Qixxeessa	80
Assootu Kiiro 24: Gambooshshuwa Heewisiisa	80
Assootu Kiiro 25: Mu'ro Mu'risa	81
Assootu Kiiro 26: Udiinnichu Dargi Hala'linye Heewisiisa	81
Assootu Kiiro 27: Qaalla Badanna Nabbawa	81
Assootu Kiiro 28: Coy Fooliishsho Kalaqa.....	82

Assootu Kiiro 29: Du'namaanonna kaajjadda Bissa Keena	82
Assootu Kiiro 30: Hojjatenni Heewisiisa	83
Assootu Kiiro 31: Peeziloota Xaadisa.....	84
Assootu Kiiro 32: Raganna Xeertinye.....	84
Assootu Kiiro 33: Qooxeessa Afa	85
Assootu Kiiro 34: Udiinnicho Qelpheephonsanni Heewisiisa	85
Assootu Kiiro 35: Angatenna Illete Qinaawo Bowirsi'ra	86
Assootu Kiiro 36: Udiinnicho Amadonsa Garinni Dira	86
Assootu Kiiro 37: Shota Coyifooliishsho Borreessa	87
Assootu Kiiro 38: Raga Bada	87
Assootu Kiiro 39: Tiraafiikete Danonni Meessaneete Agadha.....	88
Assootu Kiiro 40: Gawajjitanno SaadannaLubbuwawiinni Meessaneeto Gargadha	89
Assootu Kiiro 41: Hedeweelcho Danonni Meessaneeto Agadha	89
Assootu Kiiro 42: Woraqatu Seesa Loosa.....	90
Assootu Kiiro 43: Udiinnu Afamannowa Bada	90
Assootu Kiiro 44: Baxxinoha Hasanna Lawisiisa.....	90
Assootu Kiiro 46: Barru Giddo Loonsanni Assootubba	92
Assootu Kiiro 47: Tunceenya Kula.....	93
Assootu kiiro 48: Lamalate Barruwa.....	93
Assootu Kiiro 49: Gatu Kaashshira Qorowo Assa	94
Assootu Kiiro 50: Taaltino Sagale Saga'la.....	94
Assootu Kiiro 51: Qaaquullu Loosidhino Loossa Gamba Assa	95
Assootu Kiiro 52: Barruwate Kiiraancho	95
Assootu Kiiro 53: Saga'late Yannara Agadha Hasiissannori	96

Bitima

Tenne maxaaficho giddo addi additi annu annunninna gaamotenni loonsanni assootubba qinaabbino. Qoleno, ajanni ajeenna mitto barra mitto assoote rossanno. Uminsa maxaaffa giddonni loossanno gede assiniro danchaho. Rosaanote maxaaffa giddo noo hajajo garunni ha'runsatenni loosansa buuxi. Hajajo ha'runsate mitii'mitanno qaaquulli heedhuro badde hasiissanno kaa'lo assinsa. Konne kaimu wo'naalshi hasaawi yannaranna addi addi assootubbanni muri-hedo roore huwattanno gede fidalla, qaallanna, kiirro badde borreessate: misilla buuratenni angansa tidhitanna illacha tugge rosiisidhanno gede kaa'lannonsa. Tenne maxaaficho giddo assootubba loosate kaa'litanno hayyo no. Tenne hayyo kaima assi'rate ikkinohura qooxeessu garinni fileessine horoonsi'ra dandiinanni.

1^{ki} Lamala

Assootu Kiiri 1: Meessaneete Egensiisa

Qaaquullu bado badonte ka'anni Maattote giddo Luulakko umose egensiissu garinni, insano kifilete jaallansara umonsa egensiissanno gedde konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Umonsa fajjitino qaaquulli mitto mitto ikkite kifilete albaanni ka'e uurritanno gedde assa,
2. Qaaqu/o Luulakko dhagge macciishshitu garinni, umonsa egensiissanno gedde jawaachishinsa,
3. Qaaquullu umonsa egensiissanno woyte, gatino qaaquulli illachishshe ha'runsitanno gedde assa,
4. Konni garinni baalunku qaaquulli bado badonte ka'anni umonsaegensiissanno gedde, kaayyo aa hasiissanno.

Qaagiishsha

- Qaaquullu umonsa egensiissanno woyte, wo'mansa, buhansa, maatensa miilla su'ma, baxxannorena gibbamnore tittirte kulansa buuxi.

Assootu Kiiri 2: 1-9 geeshsha noo kiiri kiirsiisa

1-9 geeshsha shiqqino kiiri kiirtanno gedde assate konni wproonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. 1-9 geeshsha noo kiiri huuro gotti assine mitte mittenta qaalunni woshsha
2. Qaaquullu woshshinoonni kiiri ha'runsate huuronsa gotti assite mittimmatenni woshshitanno gedde assa,
3. Qaaquullu kiiri marro marro qolte qaalunni kiirtanno gedde assate ka'e insa giddonni umosi/e fajjinoha/ fajjitinota qaaqo kayisse mittu gari harinshonni kiirsiissanno gedde assa, Qoleno, qaaquulle hakko garinni 4-6 geeshsha noo gaamora gaamme bado badontenni ka'e kiirtanno gedde assa hasoissanno.

Assootu Kiiri 3: 1-9 geeshsha noo kiiri kiira

Qaaquullu 1-9 geeshsha noo kiiri kiirtanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. 1-9 geeshsha noo kiiri kiirate kaa'lanno uduunnicho; (Lawishshaho: uminsa qubbuwanni, qorkuwanna hattoore lawannore qixxeessa)
2. Uduunnicho horoonsi'ne mitte mittenta kiiri qaalunni aante agarre woshshinanni qaaquullu marro qoltanni woshshitanno gede assinanni.
3. Qaaquullu kiiri marro qolte qaalunni woshshitanno gede assini gedensaanni, umonsa fajjitino qaaquulle koyinse mittu gari harinshonni kiirsiissanno gede assa.
4. Qaaquullu mittu gari harinshonni 4-6 geeshsha noo gaamora gaamme bado badontenni kiirtanno gedeassate.

Assootu Kiiri 4: 1-9 noo kiiri Qaalunni Woshsha

1-9 geeshsha noo kiiri qaalunni woshshitanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. 1-9 geeshsha noo kiiri amaddinota kirote kaarde qixxeeessa,
2. Kirote kaarde baalunku qaaquulli la'anno darga suta,
3. 1-9 geeshsha noo kiiri seeda siqqonni kiirtanni huuro gotti assite mitte mittenta woshshitanni kiiri, 1-9
4. Qaaquullu woshshinoonni kiiri ha'runsite huuronsa gotti assite mittimmatenni woshshitanno gede assa,
5. Qaaquullu kiiri marro marro qolte qaalunni kiirtu gedensaanni, insa mereerinni mitto/e uminsa fajjonni kayisse mittu gari harinshonni kiirtanno gede assi.

3^{ki} Lamala

Assootu Kiirro 5: Kiironna Kiiramaano Fiixoonsa

1-20 geeshsha noo kiirro qorkoota woy wolericho dirte kiirro kiirannirichi ledo fiixoonsitanno gedenna kiirtanno gede konni woroonni shiqqoino aanti-gedeno horoonsi'ratenni irkisinsa.

- Qaaquulle 4-6 geeshsha noo gaamonni ofoshshiishi.
- Mitte mittente gaamora 1-20 geeshsha noota murmurrooni kiirro kaarduwanna kiiranniricho; Lawishshaho: batinye qorkuwa, care, haqqete laalo, lawinore woy w.k.l uyinanni.
- Qaaquullu gaamotenni ikkite kiirro kiirannirichi ledo fiixoonsitanno gedenna kiirtanno gede assa hasiissanno.

Assootu Kiirro 6: Irsaase Amandanninna horoonsi'nanni Gara

Irsaase amandanninna horoonsi'nanni gara rosiisidhanno gede assatenni 1-20 geeshsha noo kiirro buurtanno gede woroonni noo aanti- gedeno ha'runsi.

- Baalunku qaaquulli irsaase amaddanno gede assa
- Garunni irsaase amandanni gara leellishatenni 1-20 geeshsha noo kiirogiddonni mitte kolishshu saleedi aana choonetenni buurre leellisha.
- Baalunku qaaquulli 1-20 geeshsha noo kiirro xuruuru giddonni fultukkinni buura rosiisidhanno gede assa hasiissanno.

Assootu Kiirro 7: Bixxilluwa Xaadinse Kiirro Borreessa

Bixxilluwatenni qixxaabbinota 1-20 geeshsha noo kiirro xaadissanni borreessa rossanno gede konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

- 1-20 geeshsha noo kiirro bixxilluwatenni qixxeessa
- Baalunku qaaquulli irsaase amaxxanno gede assa
- Bixxilluwatenni qixxaabbino 1-20 geeshsha noo kiirro giddonni mitte kolishshu saleedi aana xaadinse borreessine leellisha
- Baalunku qaaquulli bixxilluwatenni qixxaabbinota 1-20 geeshsha noo kiirro xuruurinni fultukkinni xaadissannonna borreessitanno gede assa hasiissanno.

5^{ki} Lamala

Assootu Kiir 8: Gaamote Giddo Jawaata Beeqqaancho Ikka

Qaaquullu gaamo gaamotenni dooyicho loosanno gedee assine insa baxxanno godole la'inohunni hasaabbanno gedee gaamote massagaancho doora, seekke macciishshanna jawaantete beeqqa rosiisidhanno gedee konni woroonni noo aanti-gedeno horoonsi'ra hasiissanno.

Qaaquullu 4-6 geeshsha noo gaamonni dooyicho loosse ofoltanno gedee adda

- Qaaquullu mereerinsanni gaamote massagaancho doortanno gedee assa
- Qaaquullu baxxanno godole; Lawishshaho:maaxansho, shilinge'ya ba'u yitanno godole labbannore dooratenni hattenne godole godolinanni garanna hattenne godole mayira baxxinoro kultanno gedee assa,
- Qaaquullu xunsite macciishshitanno gedenna gaamote giddo jawaata beeqqaano ikkitanno gedee kakkayisa hasiissanno.

Assootu Kiir 9: Kiir Qaalunni Borreessa

1-20 geeshsha noo kiiQaaquullu umonsa egeensiissanno woyte, wo'mansa, buhan-sa, maatensa miilla su'ma, baxxannorena gibbamnnore tittirte kulansa buuxi. ro qaaquulleho qaaqlunni kullannansa rosiisidhanno gedee assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi. 1-20

- Umonsa fajjitino qaaquulle koyisatenni kiir qaalunni kullannansa kolishshu saleedi aana borreessitanno gedee assa,
- Baalunku qaaquulli irsaase amaddanno gedee assa
- 1-20 geeshsha noo kiir mitte mittenta qaalunni kullannansa borreessitanno gedee assi.

Assootu Kiir 10: Meessaneeto Kaa'la

Qaaquullu gaamotenni ofoltanno gedee assite meessaneete kaa'la mayira hasiissannoronna horose qaaquulle hasaawisatenni hendonsa bowirsidhanno gedee assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu barru giddo noo looso loossanno woyte, yaano angansanna angansa hayishshidhanno woyte, danachonsa fixxidhanno woyte, uduunnensa uddidhanno woyte, caammamnsa usudhitanno woyte, sagalensa saga'litanna leellishshanno misilla girgiddu aana suti.

2. Barru giddo loonsanni loossa loosate kaa'lannonsa uduunnicho kifilete giddora abbatenni qaaquullu umonsa kaa'la rosu mine rosiisidhanno dgede, Lawishshaho: ashaangulliite, huficho, hincilaallo, burushe w.k.l
3. Meessaneeto kaa'la mayira hasiissannoronna horose qaaquulleho xawise kula,
4. Barra baala qaaquullu umonsa kaa'late dandiissiisanno looso, Lawishshaho: anga hayishshira, uddano uddira, caamma wodha, saga'la , shumate hara, danancho fixxira lawinore uminsanni assitanno gede kakkayisa.
5. Qaaquullu kifilete giddo danancho fixxiranna biso hayishshira ashaangulliitete aana rosiisidhanno gede assa.
6. Umonsas dandiite loossannore baalankare bokkeessanna naada, Lawishshaho: anga gansiisa, lawishsha asse shiqisha.....

6^{ki} Lamala

Assootu Kiir 11: Xe'ino Kiir Wonsha

Qaaquullu xe'ino kiir wonsha rosiisidhanno gede konni woroonni noo aanti-gedeno horoonsi'ri.

- rosiishshu maxaafi giddo xe'ino kiir wonshite leellishshannota addi addi ta kirote shae qixxeessa. Lawishshaho: konni woroonni shae gedeeta
- qaaquullu xe'ino kiir wonshitanni borreessa rosiisidhanno gede assa Hakko garinni addi addi shae wonshatenni 1-20 geeshsha noo kiir borreessa rosiisidhanno gede assa

1		3		5
	7			10
11		13		15
		18		20

7^{ki} Lamala

Assootu Kiir 12: Manna Kaa'lanna Gawajja

Qaaquullu manna kaa'lanna gawajja dandiinannita hasaabbanno gedenna kifilete miillansara shiqishshanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

- qaaquullu 4-6 geeshsha ikkita gaamotenni ofoltanno gede assi
- Mannu hiittonni gawajjannoronna kaa'lannoro qaaquulleho xawishsha uyi. Lawishshaho: xona, garimale kikkisa, ganama, loosu bati'ra w.k.l gawajjara dandaannotanna manna qarramiri kaa'la, afi'noonnire beeqqa, mannu qarra huwata w.k.l kaa'lanno gede
- Boode gaamo mannu hiisse gawajja dandaannoro, wole gaamo kayinni mannu hiittonni kaa'la dandaannoro, hasaabbanno gede assi.
- qaaquullu hasaabbinata qara qara hedo kifilete miillansara shiqishshanno gede assa,
- Jeefoteno uddanotenni diwamino bisinsa uminsa ikkinota maatensanna hakimete gobbaanni la"anna kisa dandaannonsakkita kulle, miteekke wolqatenni mitiinsannonsahu hee'riro maatensaranna rosiisaanchi/onsara ku'litanno gede xawinse xaphi assa hasiissanno.

8^{ki} Lamala

Assootu Kiir 13: Hodhishshu Dana

Qaaquullu hodhishshu danaakatinsa garinni gaantanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

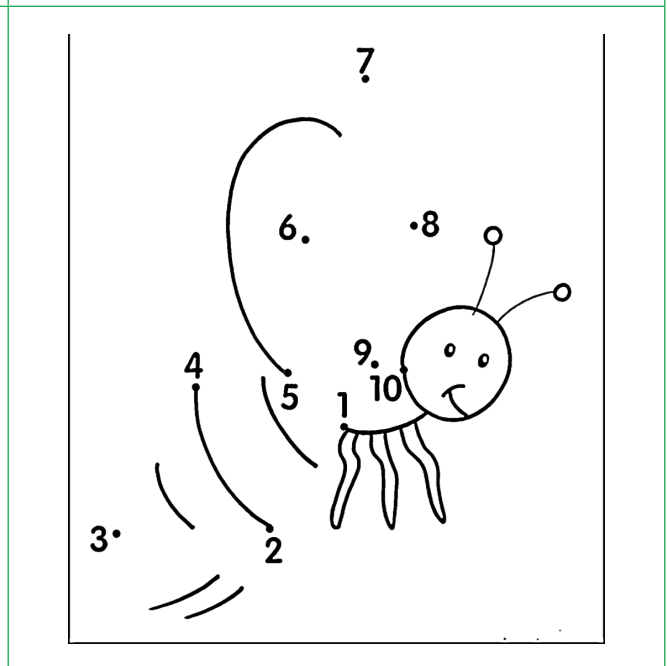
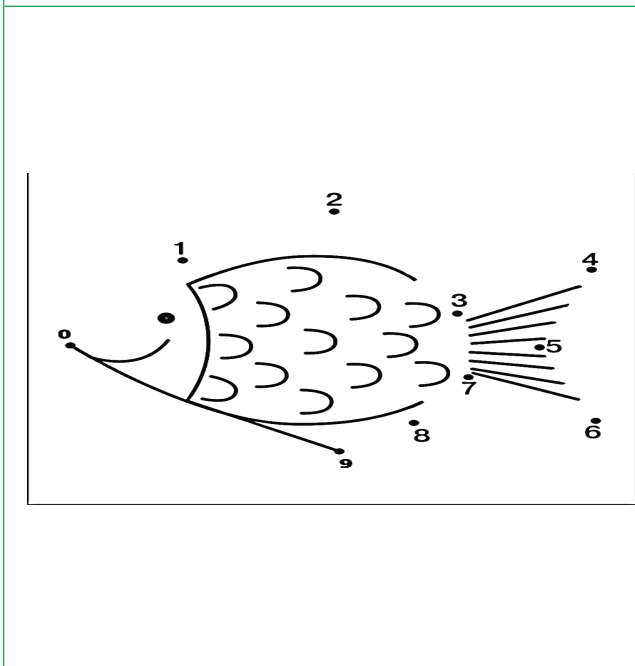
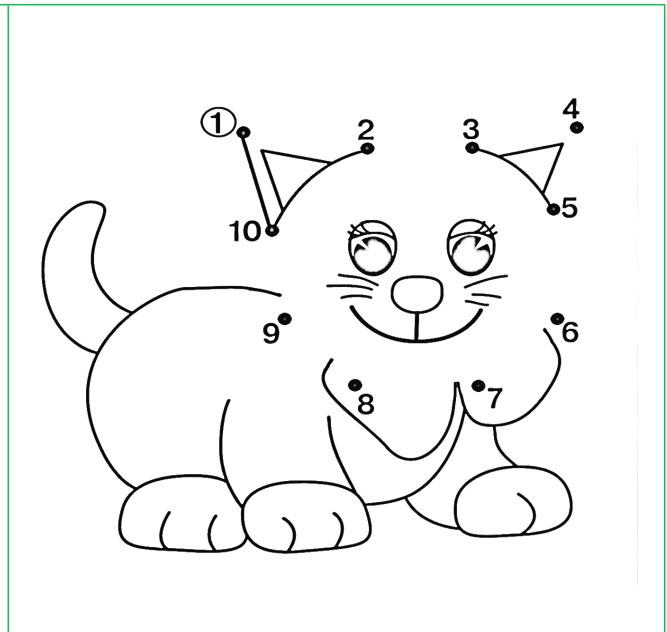
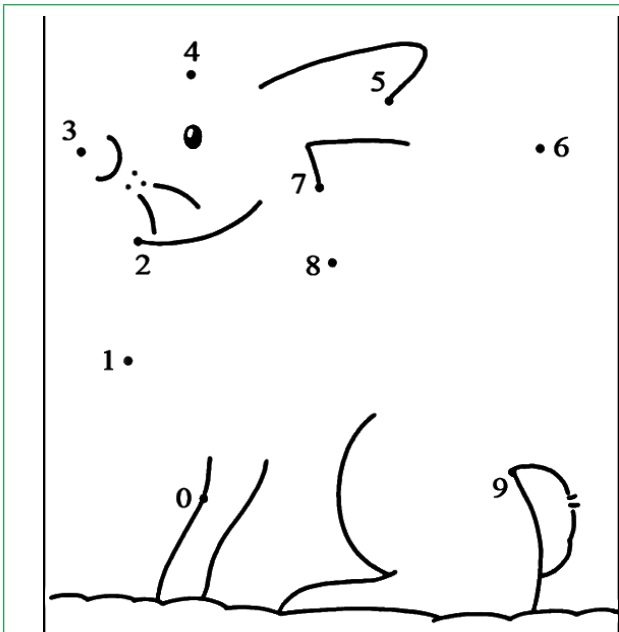
- qaaquulle gaamo gaamotenni ofoshshiisha
- hodhishshu dana lainohunni harancho xawishsha aa,
- murmure qixxeessinoonni hodhishshu dani misile, Lawishshaho: kaameela , horophila, baawura, gaare, farashsho, gaango, gala, harricho lawinore gaamote uyinanni,
- qaaquulleho sase woraqatta, yaano A = Ayyare B = Baatto L = Laga borreessamino woraqata gaamote uyinanni
- qaaquullu murmurroonni hodhishshu dani misilla akatinsa garinni gaantanno gede assa
- aanteteno, konni garinni hodhishshu dana yannichanna budunniha yite gaantanno gede assa hasiissanno.

Assootu Kiiri 14: Kiirotenni Misile Loosa

Qaaquullu kiiri xaadissanni mittu dani fiche noose misile kayissanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

- kiirotenni loonsoonni misilla qaaquulleho aatenni,
- qaaquullu kiirote mule noo bixxilluwa xaadisse misile loossanno gede assa
- addi addi kuuli irsaase aatenni qaaquullu loossino misile buurtanno gede assa hasiissanno,

11^{ki} Lamala

Assootu Kiir 15: Saantetenna Birru Noottuwa

Qaaquullu saantetenna birru noottuwa shiimunni jawu widira qolte tirtanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

Konni woroonni shiqqino saantuwanna birru noottuwa batisa

- 5, 10, 25 nna 50 saantuwa hattono 1, 5, 10, 25, 50 nna 100 birri noottuwa shiqinshe baddanno gede assa,
- batinsoonnita saantetenna birru noottuwa qaaquulleho gaamote aatenni shiimunni jawu widira qolte aante agarte dirtanno gede assa hasiissanno.

13^{ki} Lamala

Assootu Kiir 16: Zanguwa Deerri Deerrinsanni Dira

Addi addi deerra afidhino zanguwa qaaquulleho uyine deerri deerrinsanni dirte wortanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Baxxiitino hojjanna du'milli noonsa zanguwa qixxeessa,
2. Qaaquulle gaamotenni beenke ofoshshiisha, gaamote
3. Addi addi seendillenna du'mille afidhino zanguwa gaamote beeha
4. Qaaquullu addi addi seendille afidhino zanguwa; harancho, mereerimanna du'ma yitanni dirtanno gedenna addi du'mille afidhino zanguwa; shaalado, mereerimanna du'ma yitanni dirtanno gede assa hasiissanno.

Assootu Kiir 17: Uduunne Kuulinsanni Gaama

Addi addi kuula afidhino suudda qaaquulleho beenke kuulinsa garinni baddanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsite rosiisinsa.

1. Addi addi kuula afidhino suudda qixxeessa,
2. Qaaquulle gaamotenni ofoshshiisha
3. Addi addi kuula afidhino suudda gaamotenni beeha
4. Suudda kuulinsanni; Lawishshaho: duumo, baqqala, gordaammonna w.k.l noonsare addi addi suudda mitteenni kuulinsa garinni gaantanno gede assa hasiissanno.

Assootu Kiir 18: Mitirichi Su'manna Horonsa Bada

Qooxeessaho leellannorichi misile leellishshe ka'e horonsa baddanno gede assi. Lawishshaho: Bilbila, daallasa, kubbaayya, woshicho, basurricho, w.k.l loosiate woroonni shiqqino aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qooxeessaho afamannorichi misile qixxeessa,
2. Misile leellitannowa suta.
3. Siqqotenni leellishshanni leellishshanni qaaquullu su'mansanna horonsa kultanno gede assa,

Assootu Kiir19: Fidallate Su'manna Suude Bada

Sidaamu afiita jajjabbanna shiimaadda fidalla qaaquulle leellannonsawa sutte suudensa leellishshanni ati qaalunni woshshitanna ate ha'runsite woshshitanno gedde assi. Woroonni shiqqino aanti gedeno ha'runsite rosiisisinsa.

1. Konni deerrinni rossanno fidallaha su'mansanna suudensa leellishinsa. Tenne lamalara rossanno fidallano: **a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b, w, q, sh, c, x**, ikkitanna jawanna shiima mule mule worranni rosiisa hasiissanno.
2. **a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b, w, q, sh, c, x**, fidalla jawanna shiima mule mule worranni egensiisa hasiissanno.
3. Qaaquull aleenni noo fidalla suude amammaddanni la'anno gedde woraqqattate aana aana borressantinota shiqqishinsa.
4. Qaaquullu woraqqataho shiqqinshoonninsata **a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b, w, q, Sh, c, x**, fidalla aana marro qolte irsaasensanni buurtanni borreessitanno gedde irkisinsa.
5. Qaaquullu fidallate aana marro qolte buurtanni borressitino fidalla su'ma miillansa ledo hasaabbanno gedde assite ha'runsitanni irko assinsa
6. Konne assoote mineno ikko kifilete gidde hattono wole fooliishshote yanna marro marro qolte wo'naalsiissanninsa hattenne fidallaha su'mansanna suudensa baddanno gedde irkisinsa.

14^{ki} Lamala

Assootu Kiir 20: Gaamishshanna Aanti-gedeno

Qaaquullu addi addirichi mereero noo fiixoomanna aanti gedeno huwattanno gedde godoshshiishate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

- Batinyunna babbaxxino kuuli noonsa uduunne,; Lawishshaho: kaase, laalote guma, qorkuwa, ilkuwa, jhomeetirete suudda, care, w.k.l haammachishshe kifilete giddora adhite e'anno.
- aanteteno, qaaquulle gaamotenni beehi,
- hakkiinnino, addi addi deerri noonsa uduunnenna kiiramaano karsite gaamote gidde noo qaaquullira beehinsa,

- qolteno, mimmito labbannohu mayinniitiro xa'mite dawaronsa haadhanni kakkayisinsa; Lawishshaho: caraamo, shaqqado, shiima, jawa, w.k.l mittowa gamba assa)
- mimmiti labbannohu hiittonniitiro qaaquulle xa'mite dawaro qoltanno gedde jawaachishinsa,
- mimmito labbannokki kiramaano badde fushshitanno gedde qaaquulle jawaachishinsa,
- Aanteteno, mimmito labbannore gamba assitu aanti-gedeno garinni ofoshshiishshanno gedde assatenni hiitoo aanti-gede garinni ofoshshiishhsinoro xa'mi. (Lawishshaho: shiima, mereerimanna jawa yitanni heewisiisate deerrinni wora)
- Jeefoteno, addi addirichi mereero noo aanti-gedeno yitanno muri-hedo aana xaphishsha uyinsa.

15^{ki} Lamala

Assootu Kiir 21: Gambooshshe Kalaqa

Kiiramanno uduunnichonna siiwo aatenni uduunnicho siiwote mereero gamba assitanno gedde assatenni gambooshshu muri-hedo cu'mitanno gedde assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Kiiramanno uduunnichonna siiwo qixxeessa,
2. Gambooshshe yaa mayyaatero qaaquulleho kulinsa,
3. Siiwotenni huxxa loosse; Lawishshaho: qorqetenni gambooshshe loosse leellisha,
4. Qixxaawinoha kiiramanno uduunnenna siiwo qaaquulleho beehinsa,
5. Qaaquullu la'ino garinni kiiramanno uduunnichinninna siiwonni addi addi gaamo loosse leellishshanno gedde assa.

Assootu Kiir 22: Wo'naalshuwa Loosa

Darotenni suutto, woraqatunni yowolo loosa rosiisatenni addi addi wo'naalsha loossanno gedde konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. daronna woraqata qixxeessa,
2. darotenni suutto, woraqatunni yowolonna jette loose leellisha,
3. qaaquullu laino garinni loose leellishanoo gedde irkisa hasiissanno.

16^{ki} Lamala

Assootu Kiir 23: Kuula Qixxeessa

Duumu bushshinninna daro huuncine kuula qixxeessa rosiisatenni addi addi wo'naalsha assitanno gede konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Bushsha, dararo, daraaronna waa xe'itte sayinenna quxuma qixxeessa,
2. Aleenni xawinsoonnire horoonsi'ne kuula loonsanni gara leellishinsa,
3. Aleenni noore huuncinenna bulbulle kuula loonsanni gara leellishinsa.

Assootu Kiir 24: Gambooshshuwa Heewisiisa

Qaaquulleho addi addi uduunnicho aatenni ajanno, rooranno, rooranno taalo ikkanno yitanni heewisiissanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Zanguwa, jiomeetirete suuddanna, siibba qaaquulle gaamote ofoshshiishshe beeha,
2. Qaaquullu uyinoonninsa siiwonni lame huxxa woy doycha loossanno gede assa,
3. Aanteteno, suuddate mereero mitto sasi-midaado, mitte gombonna, mitto shooli – midaado loossanno gede assa,
4. Layinki huxxi giddo onte zanguwa loossanno gee assa,
5. Hakkiinnino, lamenka loossino huxxa mule mule worte mittu mittunku huxxi giddo nooricho kiirtanno gede assa,
6. Kawiinni aanchite, hiikko huxxi giddo batinye kiir afi'rinohu nooro, hiikko huxxi giddo ajannori nooro xa'mi.
7. Hakkiinni hiikko gambooshshi roorannoronna ajannoro xa'minsa. dawarona gambooshshe heewisiissanni kultanno gede xa'mi.
8. Konne rosiishsha marro qolle loosatenni gambooshshe loosattenninna heewisiisate muri-hedo huwattanno gede assa hasiissanno.

17^{ki} Lamala

Assootu Kiir 25: Mu'ro Mu'risa

Bushsha, waanna arrishshote caabbicho horoonsi'ne ogoru giddo mu'risa dandiitanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Bushsha, ogoronna waa qixxeessa,
2. Bushsha qixxeessanna ogoru ledo qixxaawino xaasi giddo wo'ra,
3. Laalote gumma; Lawishshaho: baaqeela woranna bushsha arrishshote caabbichi noo darga wo'ra,
4. Barra baala waa hayikkinsanni towatatenni lophosi deerra harunsa,
5. Jeefoteno, baalunku qaaquulli wixxinoha daa"atotenni mimmitinsawiinni gade soorridhanno gede assa.

Assootu Kiir 26: Udiinnichu Dargi Hala'linye Heewisiisa

Addi addi deerri noonsa uduunne aatenni chi hiikkonneetironna, hiikku uduunnichi hala'lado darga amadannoro xawissanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Addi addi deerri noonsa uduunnicho gaamotenni beeha
2. Udiinnicho xarapheessu aana mule mule wori.
3. Udiinnichu amadino darga la'e hala'ladonna ruukkado amadinoha badde kultanno gede assa hasiissanno.

Assootu Kiir 27: Qaalla Badanna Nabbawa

Qaaquullu konni albaanni rossino fidalla horonsi'ne kalanqoonni qaalla qaalunni calla baddanno gedenna nabbabbanno gede loosiisinsa. Konne assoote rosiisate woroonni shiqqino aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu konni albaanni rossino fidalla yaano: **a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b, w, q, sh, c, x**, fidalla su'mansanna suudensa qaagganno gede kakkaysanna qaagiissa hasiissanno.
2. Rossino fidallanni qalaqe leellinshoonninsa qaallanni udiinnichunna assootu misilla ledo xaadinse fichensa affanno gede assa,

3. **a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b,w,q, SH, c, x,** fidalla haawiittonna Worora qolle boorreessine addi addi qaalla kalanqanni nabbabbanno gede ka'la,
4. Doorantino fidalla (**a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b,w,q, sh, c, x,**) qaalla kalaqqanno gede irkisa,
5. Qalaqqino qaalla marro marro qolte nabbabbanno gede assa,
6. Konne wo'naalsha marro marro qolte miillansa ledo irkissanni wo'naalsiissanni rossino fidalla xaadinse kalanqoonni qaalla nabbabbanno gede kaa'linsa.

Assootu Kiir 28: Coy Fooliishsho Kalaqa

Qaaquullu ossino fidallanni kalaqantino shota qaalla horonsi're mitto, lame woy sase qaalla amaddino coy fooliishsho kalaqqanni nabbabbanno gede kaa'linsa. Konne wo'naalsha loosiisate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu rossino (**a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b,w,q, sh, c, x,**) fidallanni kalaqqino qaalla qaalunni woshshitanni qaagganno gede assinsa.
2. Rossino fidallanni kalaqantino qaalla horonsi'ne kalanqoonni qaallanni coy fooliishsho nabbabbanno gede kakkaysa hasiissanno. Lawishshaho: **Amalado agi.**
3. Kalanqoonni coy fooliishsho marro marro qolte nabbabbanno gede assinsa.
4. Qaaquullu kalaqqino coy fooliishsho bado bado miillansa albaanni ka'e nabbabbannonna nabbawisiissanno gede kakkaysinsa.

18^{ki} Lamala

Assootu Kiir 29: Du'namaanonna kaajjadda Bissa Keena

Qaaquullu du'namaanonna kaajjadda bissa keenate mu'ri-hedo huwattanno gede assate konni woroonni shiqqino aanti-gedeno ha'runsi.

1. Kubbaayya, xaasa, waay worranni laastikenna shaafa qixxeessa,
2. Qaaquulle gaamotenni ofoshshiisha,
3. Qaaquulleho albaanni lame taalo kubbaayyanna waa worranni laastikkara waa wonshe wo'ra,

4. Aanteteno mittu kubbaayyira laastikete giddonni waa xorshine, layinki kubbaayya fano agura,
5. Hakkiinnino, kubbaayyu giddo worrooni waa mullichu kubbaayyira galchi,
6. Mittu kubbaayyinni wolu kubbaayyira waa galchinanni woyte, kubbaayyuwa taalo waay bikka amaddanno gede xawinse kula,
7. Aanteteno, mitto xaasanna mitto kubbaayya shiqishshe kubbaayyu giddo waa wonshite hakkoye waa xaasaho galchite leellishinsa. Xaasu giddo way wo'minokitanna hakko xaasi kubbaayyuwiinni roorinota xawisi.
8. Kubbaayya, xaasa, waa worranni pilaastikenna waa uytensa ati loosse leellishittonsa garinni, xorshite galagalchite wortanni keentanno gede assite du'manaanonna kaajjado bissa keenate muri-hedo affanno gede assi.
9. Tenne harinsho giddo keenaanote ajanna roora huwattanno gede assi.

Assootu Kiir 30: Hojjetenni Heewisiisa

Hojjetenni mimmito roorinoricho keentannonna heewisiissanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquulle sase gaamora beeha,
2. Batinye addi addi seendilli noonsa zanguwa: yaano (seeda, mereerimanna harancho) qixxeessa,
3. Mitte gaamo seeda zange, layinki ngaamo mereerima zangenna sayikki gaamo harancho hojja afidhino zanguwa amaddanno gede beeha,
4. Aanteteno mitto/e qaaqqo woshshine jawiidi zange uulla woranno/wortanno gede assa,
5. Layinki gaamo giddonni mitto/e qaaqqo woshshine jawiidi zangenni aanti mereerinsa ikkitanno zange uulla woranno/wortanno gede assa,
6. Jeefoteno, sayikki gaamo giddonni mitto/e qaaqqo woshshine shiimiidi zange uulla woranno/wortanno gedeassa hasiissanno. Konni garinni gaamote giddo noori baalunku qaaquulli beeqqitanno gede assine, seeda, mereerimanna harancho yitannota hojjate deerra xawissanno qaalla affanno gede assinanni.

Lawishshaho:

rosiisaancho: {qaaquullu sasente gaamoni ka'e zanguwa dirtannohu konni garinniiti.}

19^{ki} Lamala

Assootu Kiir 31: Peeziloota Xaadisa

Addi addi peeziloota xaadisatenni dargunna bikku mereero noo badooshshe lainohunni hedo cu'mitanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu gaamotenni ofoltanno gede assa,
2. Qixxaabbinota addi addi peezilla gaamote beeha. (Lawishshaho: konni woroonni noota oggimmate maxaaficho giddo oggimmate maxaaficho kiir 0ntete aana horoonsi'ra dandiinanni)
3. Umo ikkrite dagganno suudda beehache mitte mittente gaamora beenke xaadissanno gede assi. balaxe xaadisihu/ gudduti tenne godo'lera qeelaancho ikkanno/ ikkitanno.
4. Qaaquullu gaamotenni xaadissino peezilla jaallansara leellishshanno gede assi.

Assootu Kiir 32: Raganna Xeertinye

Dargu xeertinyenna raga leellishshanno qaalla (mule, xeerto, giddo, iima, w.k.l) baddanno gede konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Misile, xarapheezza, kaasenna xarmuse qixxeessa
2. Qaaquulleho albaanni leellanno garinni xarapheesaho albaanni kaase wori.
3. Hakkiinnino, konni xarapheesi mereero may ofollino yite xa'minsa. Xarapheesu qaccera xarmuse wori. Hakkiinnino, xarapheesu qaccera may no yite xa'mi.
4. Xarapheesu mereerira kaase ofoltino. Qaccete kayinni, xarmuse ofoltino yite kulinsa.
5. Aanteteno lame kaase qaaquulleho albaanni mitte mule mitte fafisse worte qaaquulleho mule ikkinohu hiikkoyetironna fafe noohu hiikkoyetiro xa'minsa.
6. Marro marro qoltanni babbaxxino ragaanni uduunne worte qaaquulle xa'minsa.

20^{ki} Lamala

Assootu Kiiri 33: Qooxeessa Afa

Qaaquullu qooxeessinsara afamannore kalaqamunnihonna mannu loosinoho yite baddanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu qooxeessa yitanno muri-hedo heedhannonsa gede assa,
2. Qooxeessaho addi addiri kalaqamunninna mannu loosinori afamanno gede huwattanno deerrinni hedo cu'mishiisha,
3. Kalaqamunnireeti yineemmohu kalaqamunni afi'neemmonna lubbo noonsarena lubbo noonsakkire ikkitanna , (mu'ro, saada, way, bushshu, kinna, arrishsho, aganu, beeddahe, ayyare, gomicho xaphi assannore ikkinota huwachisha)
4. Qaaquulle daa"attote massatenni qooxeessinsara afamannoricho wodanchitanno gede assa,
5. Daa"atote higganno woyte, la'inatorichi daafira hasaabbanno gede assa,
6. Mu'ro yinanni kalaqamurichi hunda haqqe, hayisso, addi addi kaashshi, gati kaashshinna laalo afantanno gede egensiisa,
7. Saadate hunda mini saada, dubbu saada, buubbannorena shiimmaadda lubbuwa: cea, way giddo saada widira hanqafantanno gede wodanchatenni huwattanno gede assa, Lawishshaho: mini saada, basu, woshichu..... dubbu saada: doobbiichu, dagunchu, amboomi.....
8. Mannu loosinorichi: mine, doogo, buusa, xarapheessa, barcima ikkitinotanna hakko garinni woloota qarqarinsara mannu loosino gumma ikkinore qaaquullu kultanno gede kakkaysa hasiissanno.

Assootu Kiiri 34: Udiinnicho Qelpheephonsanni Heewisiisa

Kifilete giddo afamanno uduunnichi qelpheepho xawisate shota, ayirrinore, lowo geeshsha ayirrinore yaatenni heewisiissanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu doychu loosse ofoltanno gede assi
2. Aanteteno, geeshshunninna suudunni taalo ikkite babbaxxitino qelpheepho noonsa haqqe woy uduunne ofoltino qaaquulli mereero wo'ri,

3. Qaaquullu bado badotenni fultanni uduunnicho angansara haadhe marro marro qoltanni heewisiissanno gede assi,
4. Hakkiinnino shotannohunna ayirrannohu hiikkonneetiro badde kultanno gede kakkayisinsa,
5. Harunsiteno taalo geeshsha mittu dani kuula afidhino feestaalla qixxeessi,
6. Aanteteno feestaalete giddo addi addi qelpheepho afi'rino uduunne wori.
7. Qolteno, qaaquullu bado badote ka'anni angansa kayissanninna wortanni keentannonna heewisiissanno gede assi,
8. Jeefoteno shotunna ayirrannohu hiikkonneetiro kultanno gede kakkayisinsa.

21^{ki} Lamala

Assootu Kiir 35: Angatenna Illete Qinaawo Bowirsi'ra

Qaaquullu addi addiricho loossanno gede assatenni illetenna angate qinaawonsa bowirsidhanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsitite loosiisinsa.

1. Shaafa, sabba, haqqenna woraqata qixxeessi,
2. Shaafa horoonsi'ratenni qummisaancho angansanni doycha, mine, zigizzaage /eaafulo/ loossanno gede assa,
3. Sabba qunqunte diste, saane, buddeena, saadate suude lawinore loossanno gede kakkayisinsa,
4. Haqqe/ kifiriitete haqqe xaadissanni mine, doogonna hattoore loossanno gede irkisa,
5. Woraqata horoonsi'ne addi addi xuruura jiimeetirete suudda, mine, ashaanguilliite/ kankicha, poosti-kaarde lawinore loossanno gede assatenni illensanna anga qinaawo bowirtanno gede assa dandiinanni,

Assootu Kiir 36: Udiinnicho Amadonsa Garinni Dira

Addi addi amado noonsa uduunnicho xawisate mullicho, wo'ma, xea, roore, w.k.l yaatenni heewisiissanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Shoole mittu daniha waa amaddino pilaastike qixxeessi,
2. Mitte pilaastikera waa wonshi, layinki uduunnichira boco waa wora sayikkihura $\frac{1}{4}$ anga waa wonshanna shoorkiha mullicho agura,

3. Qaaquulle gaamo gaamotenni ofoltanno gede assa,
4. Qixxaabbinota shoole waa worroonni laastike amandannire mitte mittente gaamora uyinnanni,
5. Qaaquullu mullichuwiinni wo'mu ragiranna wo'muwiinni mullichu ragira aante agarte dirtanno gede assa,
6. Jeefoteno, qaaquulleho uduunnicho aante agarre garunni dirranninna heewisiinsanni gara hedo cu'mishiishi.

22^{ki} Lamala

Assootu Kiir 37: Shota Coyifooliishsho Borrreessa

Qaaquullu rossino fidallanni kalaqantino shota qaalla horonsi're mitto, lame woy sase qaalla amaddino coy fooliishsho kalaqqanni nabbabbanno gede kaa'linsa. Konne wo'naalsha loosiisate worroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu rossino (**a, m, k, o, d, i, n, s, r, l, t, j, g, f, b,w,q, sh, c, x,**) fidallanni kalaqqino qaalla qaalunni woshshitanni qaagganno gede assinsa.
2. Rossino fidallanni kalaqantino qaalla horonsi'ne kalanqoonni qaallanni coy fooliishsho nabbabbanno gede kakkaysa hasiissanno. Lawishshaho: **Amalado agi.**
3. Kalanqoonni coy fooliishsho marro marro qolte nabbabbanno gede assinsa.
4. Qaaquullu kalaqqino coy fooliishsho badobadomiillansa albaannika'e nabbabbannonna nabbawisiissanno gede kakkaysinsa.

Assootu Kiir 38: Raga Bada

Meessa hee'noonni raginni wolurichi noo raga badde kula dandiitanno gede assate konni worroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Xarapheesse aana addi addi uduunnicho wora,
2. Xarapheessu aana worroonni uduunnicho qaaquullu la'e ka'e raga kultanno gede kakkayisa,
3. Mittu/e qaaqqo fajjosinni/ fajjosenni woshshite albasi/e gaangaawe/ gaangaabbe uurranno/ uurritano gede assa,

4. Ofolte noo qaaquulli mereerinni mittu su'ma woshshanno gede assite woshshinoonnihu hikkuyi raginniitiro leellishshanno gede assa,
5. Raga qummissanno misilla girgiddu aana qa'missee qaaquullu bado bado woshshatenni hiikku/ hiitte hiikko ragi widoonni uurrinoro/ uurrinoro la'e ka'e kultanno gede jawaachishi,
6. Lame qaaquule woshshite wombarete mereero uurritano gede assite guraanni uurrinohu ayetironna qiniiteenni uurrinohu ayeetiro wolootu qaaquulli badde kultanno gede dawaronsa xa'mite haadhanni irkisinsa,
7. Aanteno, mitto/e qaaqo xeertisse wole qaaqo kayinni, shiqqi assite uurrise mereeronsa noo wombarewiinni aye xeertire ayi mule nooro woloota qaaquulle xa'mite kultanno gede assi.

Assootu Kiiri 39: Tiraafiikete Danonni Meessaneete Agadha

Qaaquullu doogote hobbaatu wodhonna amuraate lainohunni hedo cu'mitanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu tiraafiikete danonni umonsa hiitto assite agadha noonsaro maatensa xa'mite dagge kifilete gidde kultanno gede assa,
2. Qaaquullu doogo tayissanno woyte tiraafiikete wodho agara hasiissannonsata egesiisa,
3. Duumu tiraafiikete caabbichi xawanno woyte, kaameelu uurreenna lekkaanchu sa'anno, baqqalunna haanju caabbichi xawanno woyte kayinni, lekkaanchu uurra hasiissannotanna kaameella sa'a dandiitannota kulinsa,
4. Kaameelu doogo aana kaase godola gawajjo iillishshara dandiitannota hedo cu'mishiisha.

23^{ki} Lamala

Assootu Kiiri 40: Gawajjitanno Saadanna Lubbuwawiinni Meessaneeto Gargadha

Qaaquullu gawajjo iillishshanno saadanna lubbuwawiinni umonsa gargadhitanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu gawajjo iillishshanno saadanna lubbuwawiinni umonsa hiissite gargadha dandiitannoro maatensa xa'mite kifilete giddo kultanno gede assa,
2. Ga'mitannonna jaddo iillishshara dandiitanno saadawiinni umonsa hiissite gargadha hasiissannonsaro kula, (Lawishshaho: woshicho, booto w.k.l)
3. Idditannonna dhibba sayissanno lubbuwa badatenni qaaquullu qoropho hiissite assa noonsaro hasaawisa, (Lawishshaho: diishsho harri-diida, biinne, hamashsho w.k.l)

Assootu Kiiri 41: Hedewelcho Danonni Meessaneeto Agadha

Qaaquullu addi addi giira kayisanno eletirikenna way abbanno danonni umonsa gargadha dandiitanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu addi addi giira kayissannorinni elkitirikenna way abbanno danowiinni umonsa hiittoonni gargadha noonsaro maatensa xa'mite kifilete kultanno gede assa,
2. Addi addi giira kayisannoricho amada aguratenna kifilete godola hasiissannonsakkita egeniisa,
3. Eletirikete shibba amada agura yaano, shoololantino shibba dano iillishshara dandiitanno gede egeniisa,
4. Lagu, lolahu, wayi garino darganna way wo'mino barmeelluwa aana rarra'nanni godola gawajjo iillishshannota ikkase lainohunni hasaawisanna rosicho kule sa'a hasiissanno.

Assootu Kiir 42: Woraqatu Seesa Loosa

Woraqatu seesa loossanno gede, xaadissanno gedenna qubbete lifinxe bowirsidhanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Woraqata, woraqatu qa'misaancho, maqasenna xuruura qixxeessa,
2. Woraqata shaashshine xuruuratenni mu'ra
3. Murantino woraqatta gume lawisiinse xaanxe mitte gume wolu woraqati gume ledo gurdatenni woraqatu seesa loose leellisha,
4. Qaaquullu la'ino garinni murmurantinota woraqatu gume la'e mitto wolu ledo gurdatenni woraqatu seesa loossanno gede assa.

Assootu Kiir 43: Udiinnu Afamannowa Bada

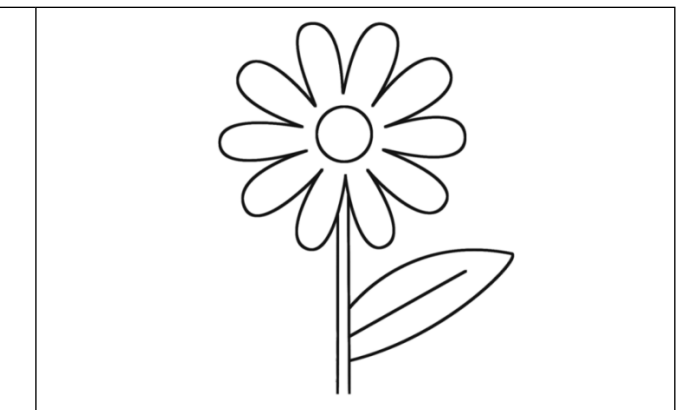
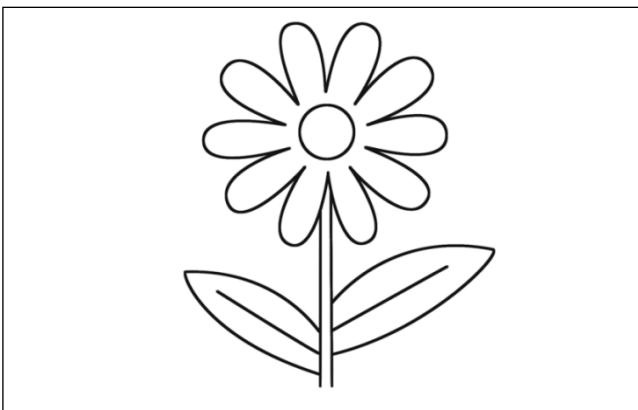
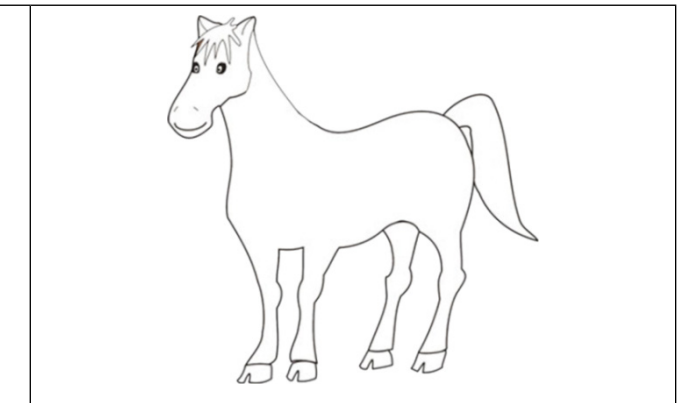
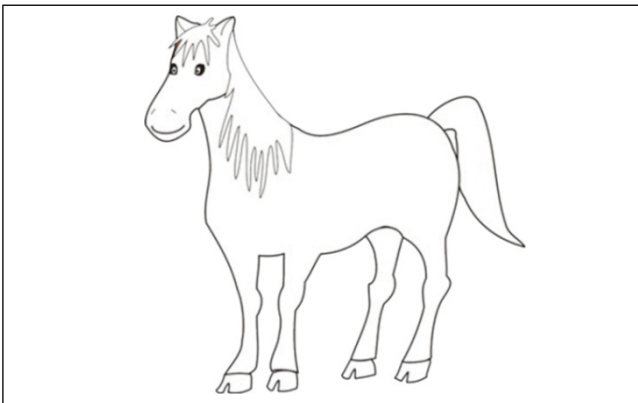
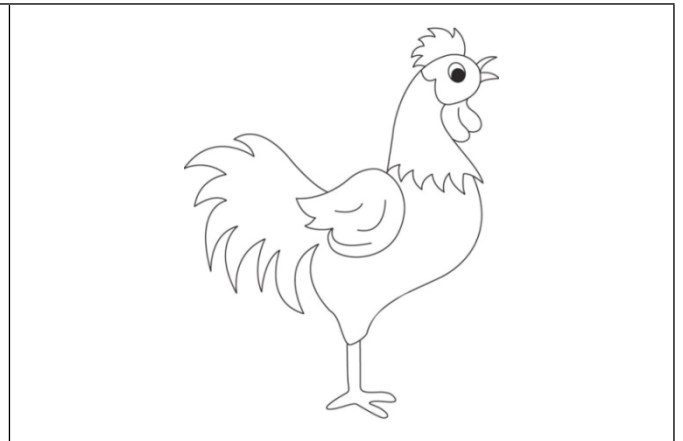
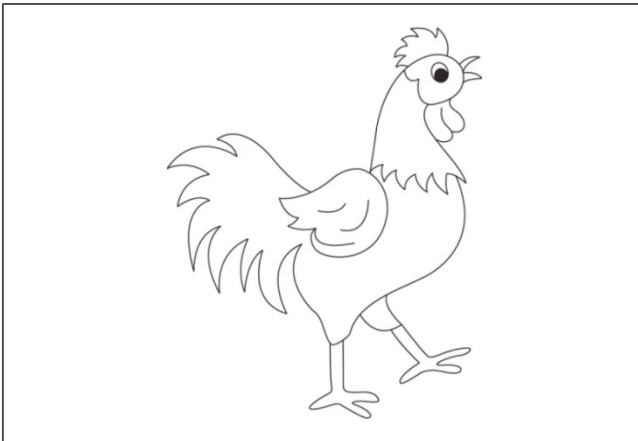
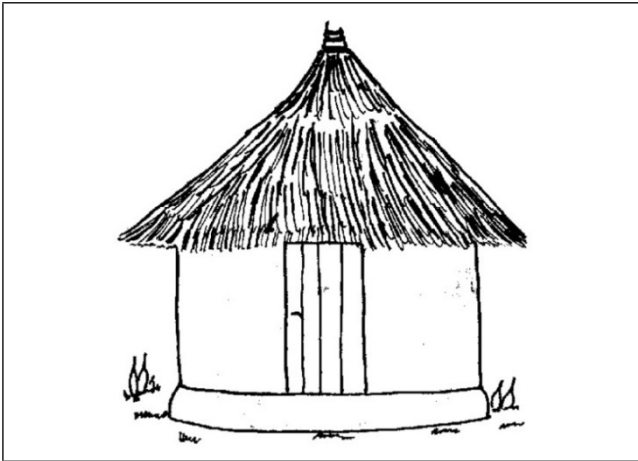
Kifilete giddo noo udiinne horoonsidhe amanyootunni dirtanno gedenna ofollote garinni uduunni afamannowa kultanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

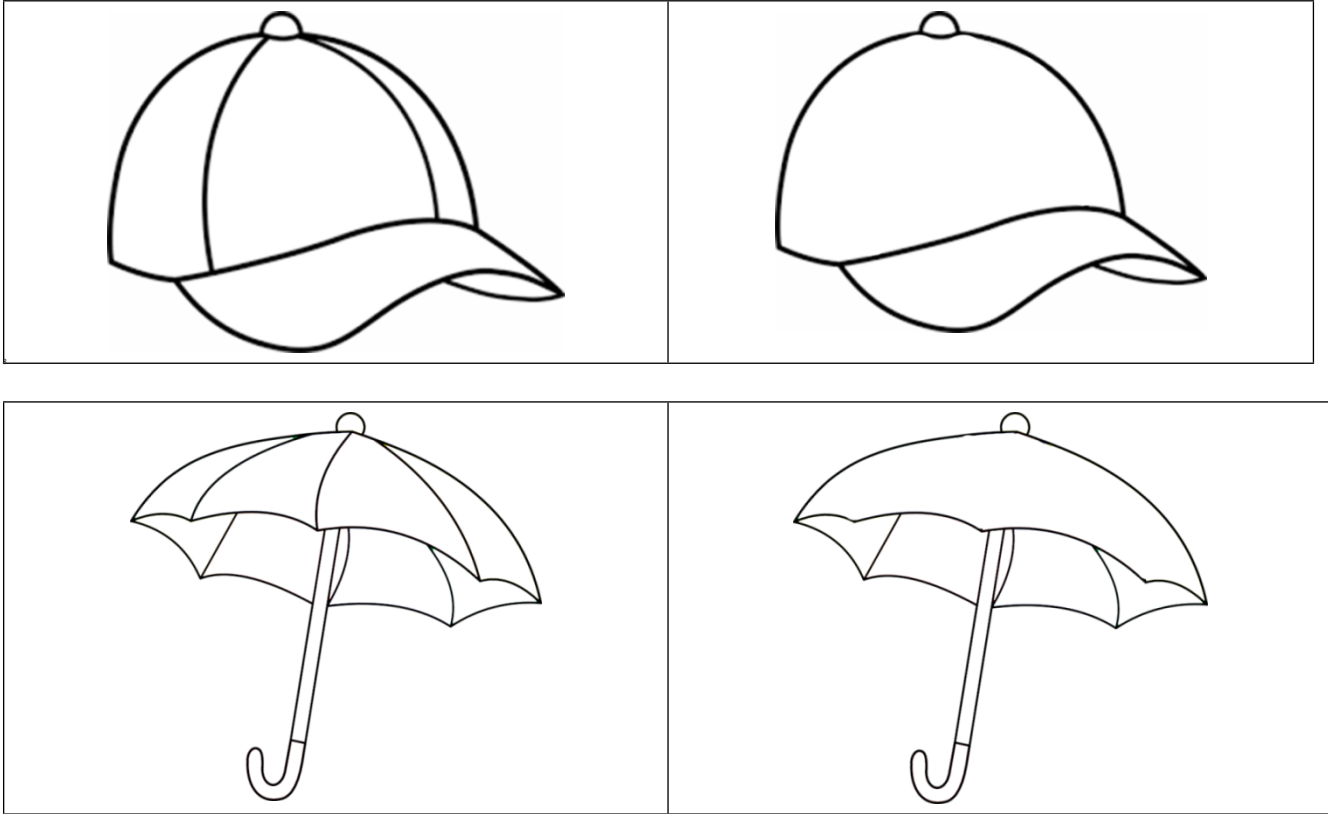
1. Kifilete giddo noo uduunne amanyootunni wortanno gede assa,
2. Uduunni ofolla gara insa affinhunna wolootu uduunni ofolla garinni, albaanni, badheenni, guraanni, qiniiteenni w.k.l yitanni hiissite xawisa dandiitannoro leellisha,
3. Uduunni ofolla qaaquullu noo widiidinni la'niro, albaanni, badheenni, guraanni, qiniiteenninna w.k.l yitanni xawissanno gede assa.,
4. Uduunni ofolla wolootu uduunni ofolla garinni la'niro, albaanni, badheenni, guraanni, qiniiteenninna w.k.l yitanni xawissanno gede assa.

Assootu Kiir 44: Baxxinoha Hasanna Lawisiisa

Mimmito lawannoha kayinnilla, boodewa badooshshu noosirichita lame misile horoonsi'ratenni xeinowa huwatatenni baddanno gedenna lawisiissanno gede assate aante noo misilla horoonsi'ri.

Assootu Kiir 46: Barru Giddo Loonsanni Assootubba

Qaaquullu barru giddo loonsanni assootubbanna barru giddo heedhanno yannate xawishsha baddanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi. konni woroonni

1. Soodo, barra, hawarronna hashsha loonsanni assootubba misile leellishshanni hasaawisinsa,
2. Barru barrunku giddo rosu minenna minensa hossanno woyte ma loossannoro xa'minsa,
3. Misile qixxeessite misilete aana leeltanno assootubba mimmito labbannori ledo fiixoonsitanno gede assi,
4. Barra dooycho loosse qooxeessaho burtukaane lawanno kuula buurte hiittee yanna lawannoro xawisinsa,
5. Hashshano boco dooycho loosse kolishsho kuula buurte beeddaheno loosse hiittee yaanna leellishannoro xawisinsa,
6. Hakkiinnino yanna qummissanno malaatta hatte yannara loonsanni assoote leellishshanno misile ledo fiixoonsitanni heewisiishshu garinni loosiisinsa.

26^{ki} Lamala

Assootu Kiiri 47: Tunceenya Kula

Qaaquullu minensa, qachinsara, rosinsa mine, beronna techo barra tuncu yinonsare kultanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu rosu mini hoowe giddoonni daa"atto assitanno gede assi. Daa"attote yannara rosu mini hoowe giddoonni noore wodanchitanno gede assi.
2. Aane noo barra qolte, be'ro hiikkira ha'ne daa"atto assinummo yitanni Daa"attonsa yanna maa maa la'inoro xa'minsa.
3. Hakkiinnino, baalunku qaaquulli minensanna qachinsara be'rona techo barri giddo tuncu yinonsare bado badotenni umonsa fajjite jaallansara kultanno gede assi.

27^{ki} Lamala

Assootu kiiri 48: Lamalate Barruwa

Lamalate barruwa baddanno gede assate woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi:

1. Hanafote fidalenni qixxaawinoha lamalate barruwa amadino saleeda qixxeessa, (Lawishshaho: S- sanyo, M- Maakisanyo, R-Roowe...Sa- Sambata)
2. Lamalate barruwa amadino saleeda qaaquulleho xawe leellanno darga sutatenni, qoleno woshshitanno gede assatenni qaaquullu barrubbate ledo egennantanno gede assate.
3. Lamalate barrubba aanti gedenonsanni baddanno gede assa (Lawishshaho: Sanyo lamalate barrubba giddo umi barraatinna loosu hanafanno barraati. Maakisanyo layinki barraati.)
4. Mitte lamala yaa lamala barra amaddinotenna ontu loosu barri Sanyotenni kayise Arbete geeshsha ikkanno. Gattinori lamu barri Qidaamenna Sambatu fooliishshote barruwa ikkitino gede kulinsa.

Assootu Kiir 49: Gatu Kaashshira Qorowo Assa

Addi addiha giti kaashsho madawete woy xaassate gedeerira qaaquullu kaasse leellishshanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Gati kaashsho kaansanni uduunnichonna guma qixxeessa
2. Bushshu afamanno darga bande uduunnichoho bushsha wonsha
3. Hiitto assine kaansanniro leellishatenni baalunku qaaquulli kaashsho kaasannp gede assa.
4. Balanxe assa hasiissanno qorowo: Lawishshaho, waa hayikkisa hasiissannota huwachisha
5. Barru barrunkunni lophosi gara ha'runsitanno gedenna jaallansara leellishshanno gede jawaachisha.

28^{ki} Lamala

Assootu Kiir 50: Taaltino Sagale Saga'la

Qaaquullu taaltinosagale horo kultanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Konni woroonni shiqqino mashalaqqe rosiisaanchu/o taaltino sagale aante aantetenni qaaquullu shotu garinni huwattanno gede assate kaa'litannote. Aante shiqqino borro ledo fiixooma afidhino xa'muwa xa'matenni qaaquullu dawaro dawartanno gede assi.

Taaltino Sagalla

Taaltino sagale saga'la meessi fayyimma agadhate lowo geeshsha hasiissannote. Manninke dhaabbattinota ikkitanno gede addi addihu sagalet dani hasiisannonke. Kaarbo-haydireete mannimankera wolqa uytanno. Pirootiine miqqankenna hirrenke kaajjishshanno. Qiwaatete sagalla qaaquulleho addinta hasiissannote. Hattono, Viitaaminenna shiilla dhibba gargartanno. Tini shiilla fayyimmanke agarantinota ikkitanno gede mittimmatenni loossanno. Mitte mittente sagale gaamo giddo mittete aleenni ikkitanno shiilla afantanno. Ikkollamna kayinni, qaaquulleho shotu garinni xawisate injaanno gede sagalet giddo afantannota qara qara ikkitinore kula hasiissanno. Sagallate gaamo giddo gaamantinoti qaaquullu addi addi shiilla shotu garinni qaaga dandiitanno gede, wolqa uyitannota, dhuka dhaabbannotanna dhibba gargartannote yine woshshinanni yite kulinsa.

Wolqa uyitannota / Kaarbo-hayidireete/ sagale ho'ro.

Wolqa uyiitannoti/ kaarbo-hayidiretete/ sagale godolate, dondeemmo gede, looso loonseemmo gedenna ronseemmo gede wolqa uyitannonke. Wolqa uyitanno sagale ruuzetenni, sindetenni, shonkoorunni, malawunni, zayitetenni, buurunni, dinnichunni, maxaaxeessunni, waasunni, addi addi gummanni, ocholoonetenninna w.k.l afi'neemmo.

Biso Dhaabbanno (pirootiinete) Sagalla Ho'ro

Biso dhaabbanno/pirootiine/ sagalla lophotenna fayyimmanke agaratenna bisonke dhaawate looso loossanno. Biso dhaabbannoti/ pirootiine/sagale maalunni lukkuwunni, qulxu'metenni, quuphunni, baaqeelunni, wahetenni, ocholoonetenni, burburxunni, geinto adonnninna w.k.l afi'nanni.

Dhibba gargartanno/ vitaamine shillate/ sagalla Ho'ro

Dhibba gargartabbo sagalla: hinkonke, miqqankenna goginke kaajjadonna keeraancho ikkanno gede assitanno. Dhibba gargartanno sagalla: salaaxu, qosxu, darchaamu shaani, baaqeelunna gati kaashho labbannorinni: mangote, muuzete, paappaayyunni, burtukaanetenninna w.k.l afi'nanni.

29^{ki} Lamala

Assootu Kiir 51: Qaaquullu Loosidhino Loossa Gamba Assa

Qaaquullu babbaxxitino yanna giddo loossino loosssa mitteenni gamba assite misilete maxaaffa qixxeessatenni wole rosaano ledogade soorridhanno gede assate konni woroonni noo aanti-gedeno ha'runsi.

1. Qaaquullu babbaxxitino yannara qixxeessitino misilla, borreessitinonna murmurte qa'missino loossa gamba assatenni qixxeessa,
2. Gambaassitino loossano mitte dose giddo usuratenni qixxeessa,
3. Qixxeessitino misilla jaallansa ledogade soorridhanno gedenna mimmitunniha la'anno gede assi.
4. Jeefoteno, gamba assinoonni loossa mittu golira dirte wortanno gede assi.

Assootu Kiir 52: Barruwate Kiiraancho

Attamantinota diru giddo heedhannota barruwate kiiraancho aana agannanna barruwa badde leellishshanno gede assate, konni woroonni shiqqino aanti-gedeno ha'runsi.

1. Dirunnita 13 aganna aanti-gedeninsa garinni baddanno gede assi.
2. Mittu mittunku agani giddo me"e barrubba nooro xawisa.
3. Attamantinota diru giddo heedhannota barruwate kiiraancho shiqqishatenni barruwate kiiraancho aaninni agannanna barruwa badde leellishshanno gede assi.

30^{ki} Lamala

Assootu Kiiri 53: Saga'late Yannara Agadha Hasiissannori

Hasiissannoti Fayyimmate Wodho

Saga'late yannara agadha hasiissannota fayyimmate wodho: (Lawishshaho: saga'late albaanni, saga'late gedensaanni anga hayishshira lawanno assoote rossanno gede assate konni woroonni shiqqino aanti-gedeno ha'runsi.

1. Waanna saamuna woy buluulo qixxeessa
2. Qaaquullu kifilete gobbaanni fultanno gede assa
3. Angate riqqatenni, saamuna ga'natenni garunni riqqatenni hayishshi'nanni gara leellisha
4. Umo assine umonsa fajjitiinore aanteteno, baalunku qaaquulli bado badotenni angansa hayishshi'ra rosiisidhanno gede irkisa.
5. Jeefoteno, saga'late albaanninna gedensaanni angansa saamununni woy buluulunni ganyite hayishshidhanno gedenna saga'litino uduunnicho hayishshite wora noonsata huwachisinsa.

O-Kifile Rosi Pirogiraame

4. Angate Ogimma xiraaze

Furcho

Bitima	100
Angate Ogimma 1: Misilla Xalla.....	101
Angate Ogimma 2: Misilla Xaadisa.....	101
Angate Ogimma 3: Misilla Buura	103
Angate Ogimma 4: Bisu Kifilla Misile Buu'ra	104
Angate Ogimma 5: Mini saada Misilera Kuula Buura	105
Angate Ogimma 6: Mini Maate Looso Loossanna Leellishshanno Misilera Kuula Buura ...	107
Angate Ogimma 7: Addi Addi Saada Misilera Kuula Buura.....	108
Angate Ogimma 8: Addi Addi Mu'rote Misilera Kuula Buura	109
Angate Ogimma 9: Sabbunni Mini Saada Suude Loosa	110
Angate Ogimma 10: Bixxilluwatenni Fidalla Xaadisa	111
Angate Ogimma 11: Sabbunni Suudda Loosa	112
Angate Ogimma 12: Woraqatta Murmura	112
Angate Ogimma 13: Sabbunni Fidalla Loosa	112
Angate Ogimma 14: Suudda murmure Xaadisa	113
Angate Ogimma 15: Battallaamo (Tangram)Mini Uduunne Xaadisa.....	113
Angate Ogimma 16: Dororunninni Suudda Loosa.....	114
Angate Ogimma 17: Fidalla Murmuranna Xaadisa.....	114
Angate Ogimma 18: Jimeetirete Suudda Loosa.....	115
Angate Ogimma 19: Kiirotenni Misilla Loosa.....	115
Angate Ogimma 20: Yemmakkonna Oosose	116
Angate Ogimma 21: Hiyyeeyyete Lophonna Dhaggensa	117

Bitima

Angate ogimma yannara qaaquullu addi addi suudi noonsa misilla murte xallitanno gede, addi addi misilla kayissannonna kuula buurtanno, sabbunni/dorunnisuudda loossanno gede, woraqata erreratenninna murmuratenni addi addi suudda loosa dandiitanno gede rosiinsanni yannaati. Angate gimma yanna qaaquullunnita kalaqe loosate dandoonsa bowirsinanni yannaati.

Konni maxaafi giddo assootubba loosate dandiissiissanno hayyo shiqqino. Kurinokaimaho shiqqinota ikkansanni amadose garinni halashshinanni horonsira dandiinanni.

3^{ki} Lamala

Angate Ogimma 1: Misilla Xalla

“Misilla Xalla” yitannota loossanno gede assate konni woroonni noo aante ha’runsi.

- Addi addi misilla horonsi’noonni gaazeexubba, poosterra, maxaafichubba, barru kiiraancho (kalandare) w.k.l murmurre qixxeessa,
- Qaaquullu gaamotenni ikkite misillansa kaartoonetenni woy girgiddu aana xallitanno gede assa,

4^{ki} Lamala

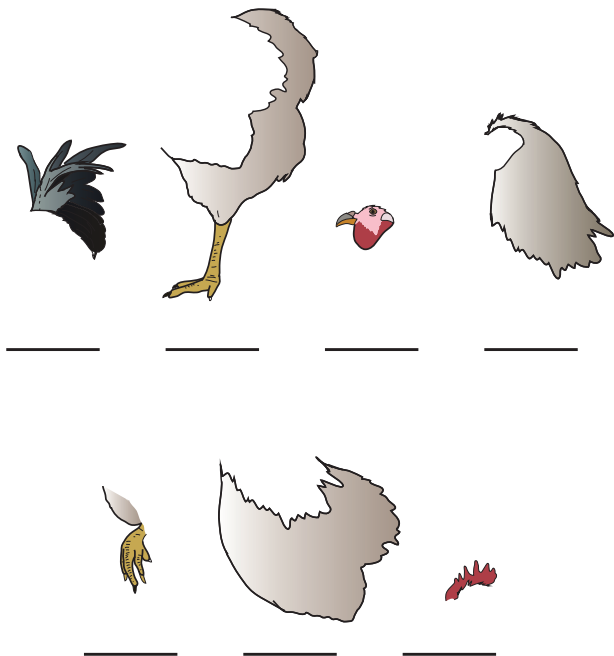
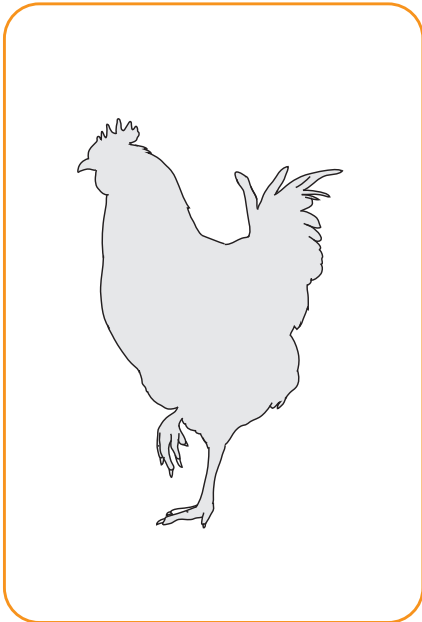
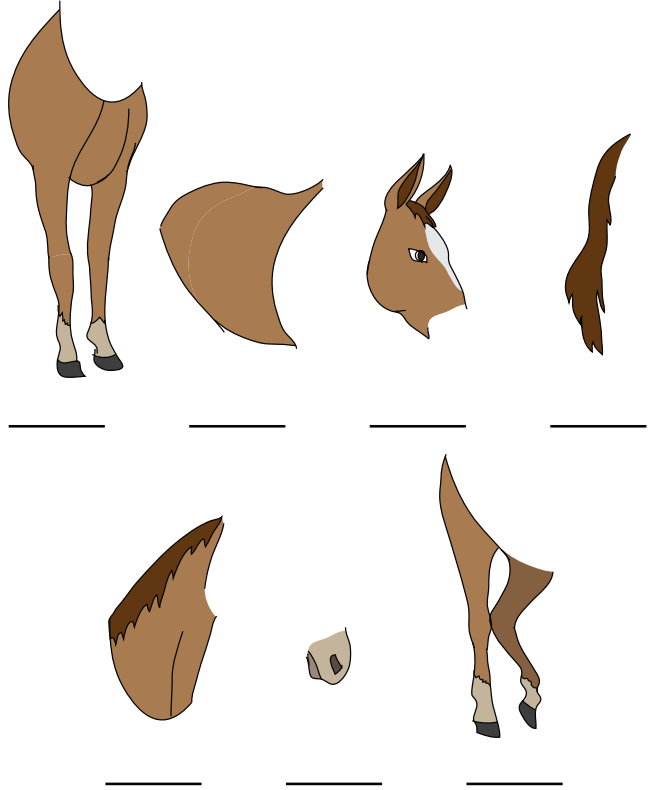
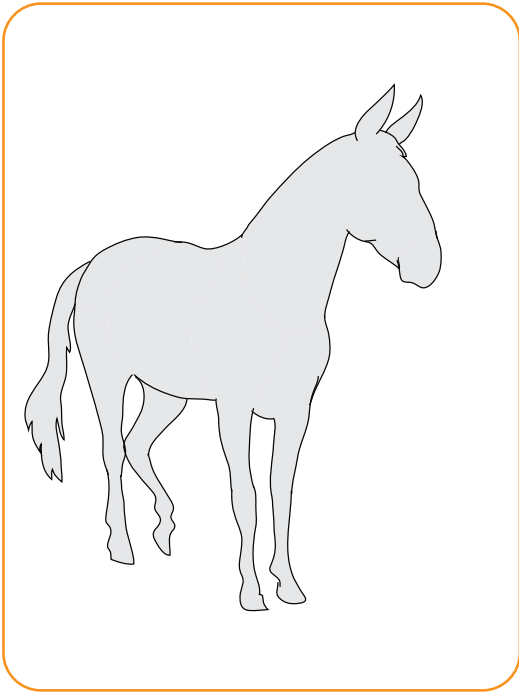
Angate Ogimma 2: Misilla Xaadisa

Qarqaraho afantannota addi addi misillababbaxxino suudinni murmuratenni qaaquullu marro marro rosiisidhanno gede assate konni woroonni noo aante ha’runsi.

- Horoonsi’noonni gaazeexa, poosteroota, maxaafichubba, barru kiiraancho (kalandare) w.k.l babbaxxino suudinni garinni murmura,
- Murmurantannota gaazeexubba, poosterra, maxaafichubba, barru kiiraancho (kalandare) w.k.l hanafote suude qaaquulleho leellisha,
- Qaaquullu gaamotenni ikkite babbaxxino suudinni murmurantinota garunni xaadissanno gede assa,
- Balaxxe guddino gaamo qeelaano ikkitanno.

Lawishshaho:

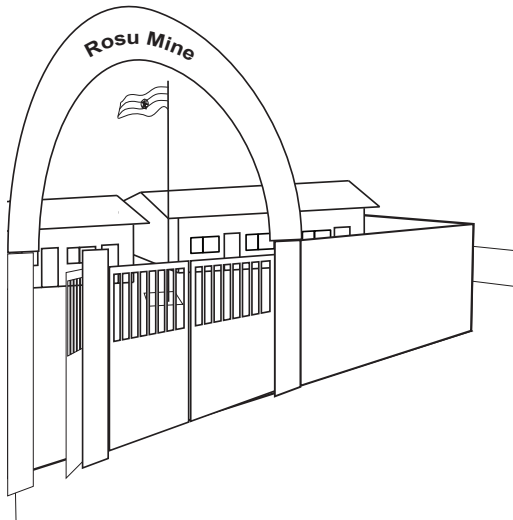
Konni woroonni noo lame misile kaimi garinni murmura dandiinanni. Qaaquullu rosiisidhanni hadhu kiironni xaadissannori batinyenna raqaxama ikkanni hara hasiissannosi.

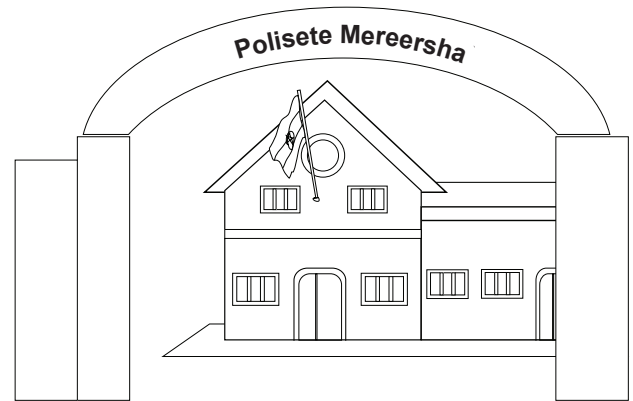

Angate Ogimma 3: Misilla Buura

Rosaanchu/ote, wo'naalshimaxaafi aana qooxeessinsara afantanno addi addi horo uytanno dargubbara misile qaaquullu buurtanni rosiisidhanno gede assate konni woroonni noo misile lawishshi garinni addi addi owaante uytanno uurrinshuwa misilla uytensa buurtanni rosiisidhanno gede assi.

Rosu Mine

Polisete Mereersha

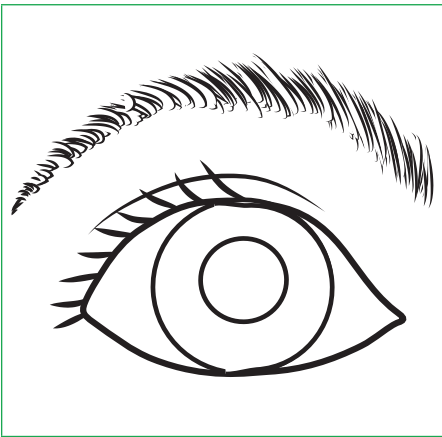
Hospitaale

5^{ki} Lamala

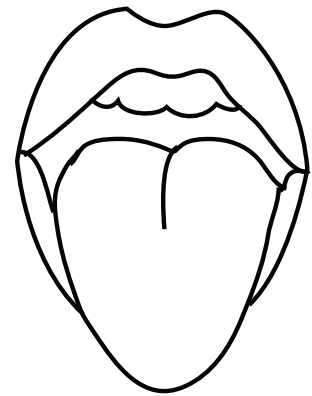

Angate Ogimma 4: Bisu Kifilla Misile Buu'ra

Rosaanchu/ote, wo'naalshi maxaafi aana babbaxxitino bisu kifillara misilete kuula buurtanno gede konni woroonni noo misilla lawishshi garinni misilla uyiteennansa buura rosiisidhanno gede irkisinsa.

Ille

Arrawo

Anga

Sano

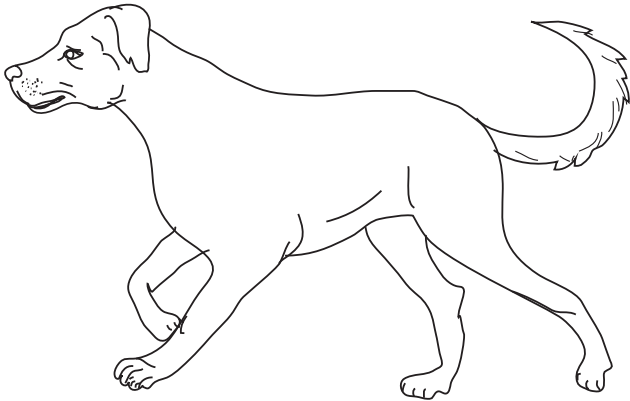
Macca

9^{ki} Lamala

Angate Ogimma 5: Mini saada Misilera Kuula Buura

Rosaanchu/ote, wo'naalshi maxaafi aana addi addi mini saada misile kuula buurtanno gede assatekonni woroonni noo misilla lawishshi garinni misilla uytensa buura rosiisidhanno gede irkisinsa.

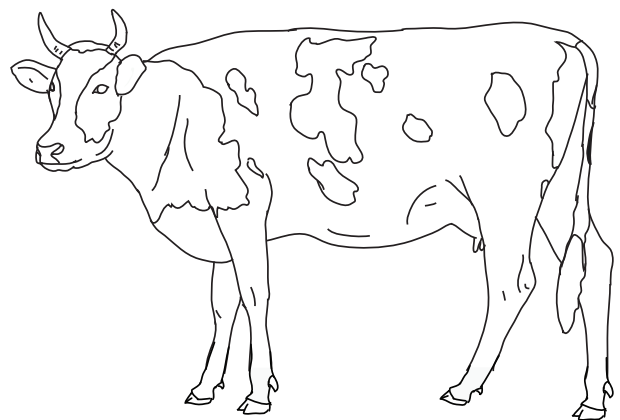
Woshicho

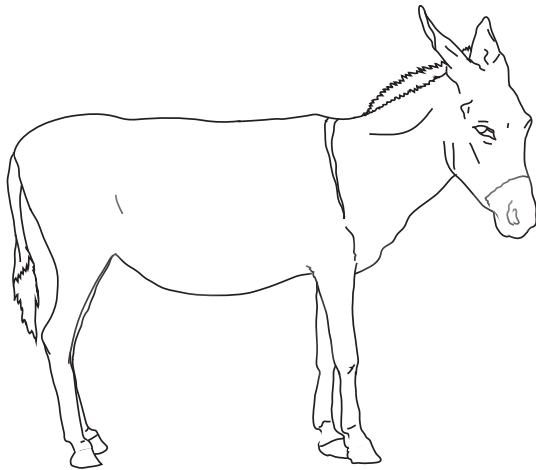
Basu

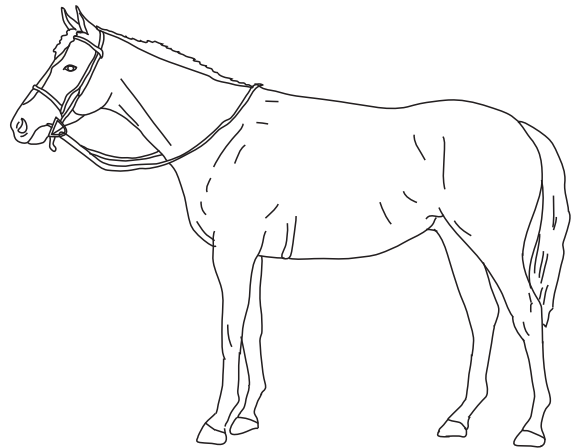
Lukkicho

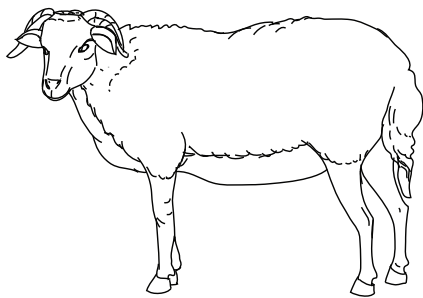
Saa

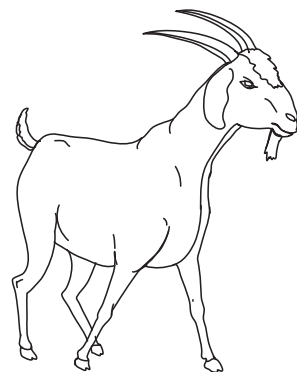
Harricho

Farashsho

Gerechu Goco

Meicho

10^{ki} Lamala

Angate Ogimma 6: Mini Maate Looso Loossanna Leellishshanno Misilera Kuula Buura

Rosaanchu/ote wo'naalshi maxaafi aana mini maate looso loossanna leellishshanno misile aana kuula buurtanno gede assatekonni woroonni noo misilla lawishshi garinni misilla uytensa buura rosiisidhanno gede irkisinsa.

Aawaa

Ama

Labbaa Rodoo

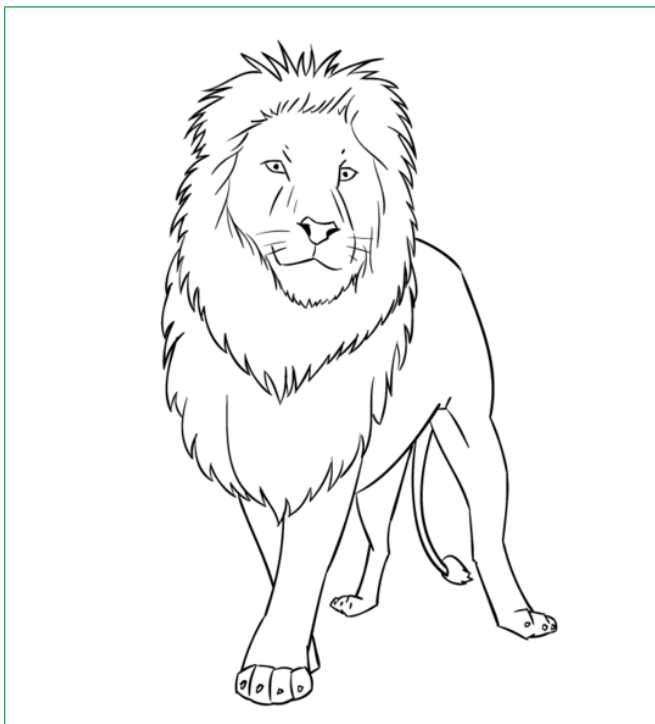

Meyaa Rodoo

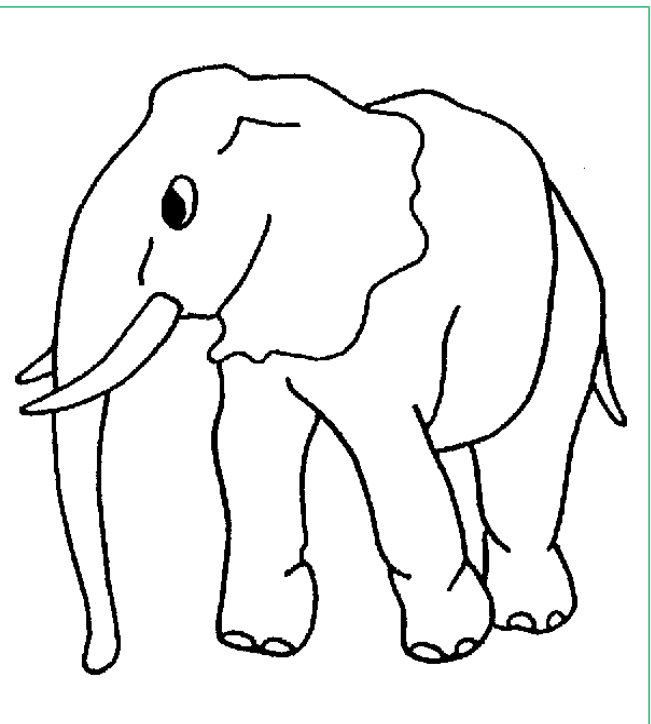

Angate Ogimma 7: Addi Addi Saada Misilera Kuula Buura

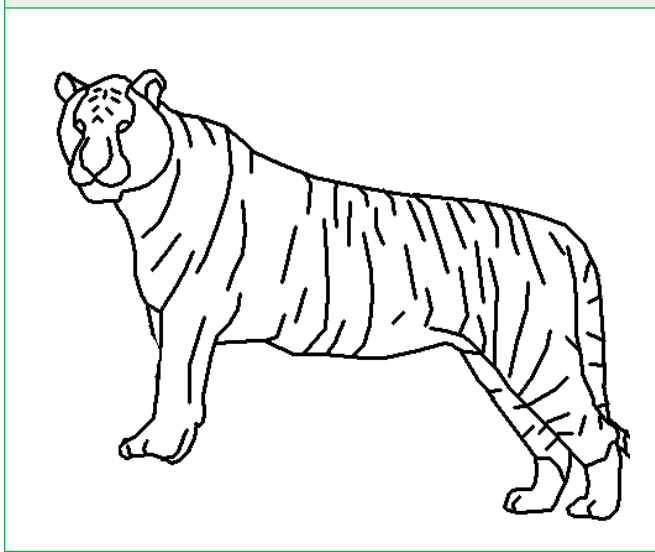
Rosaanchu/ote, wo'naalshi maxaafi aana addi addi saada misile kuula buurtanno gede assatekonni woroonni noo misilla lawishshi garinni misilla uytensa buura rosiisidhanno gede irkisinsa.

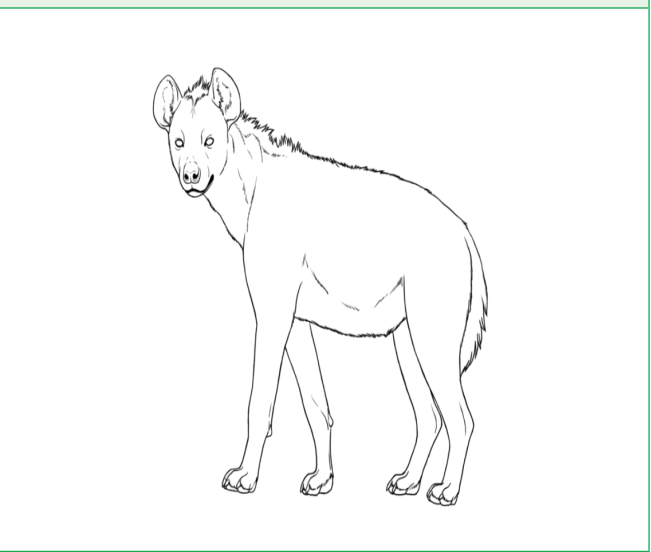
Doobbiicho

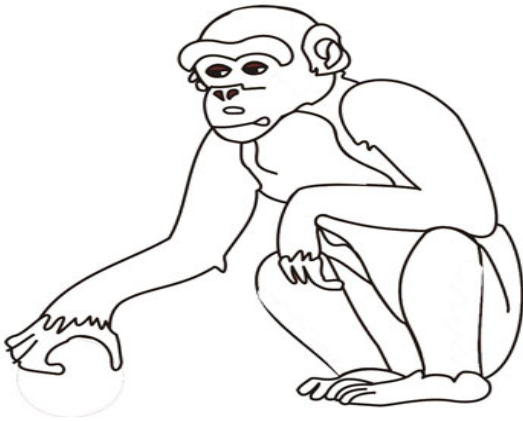
Daaniicho

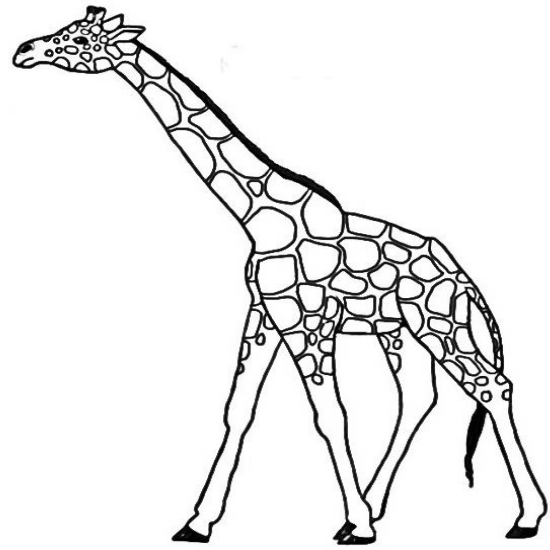
Daguncho

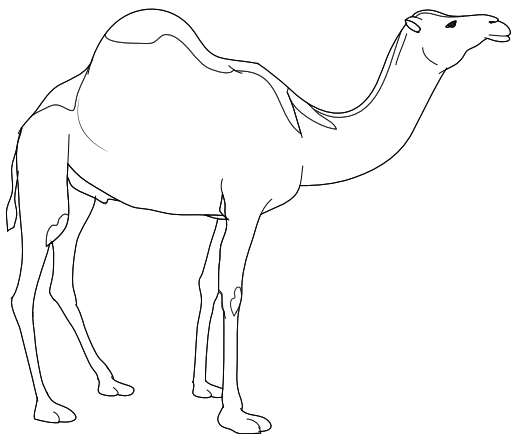
Ambooma

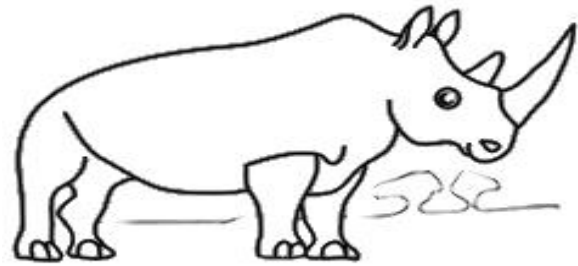
Galashsho

Qorke

Gaala

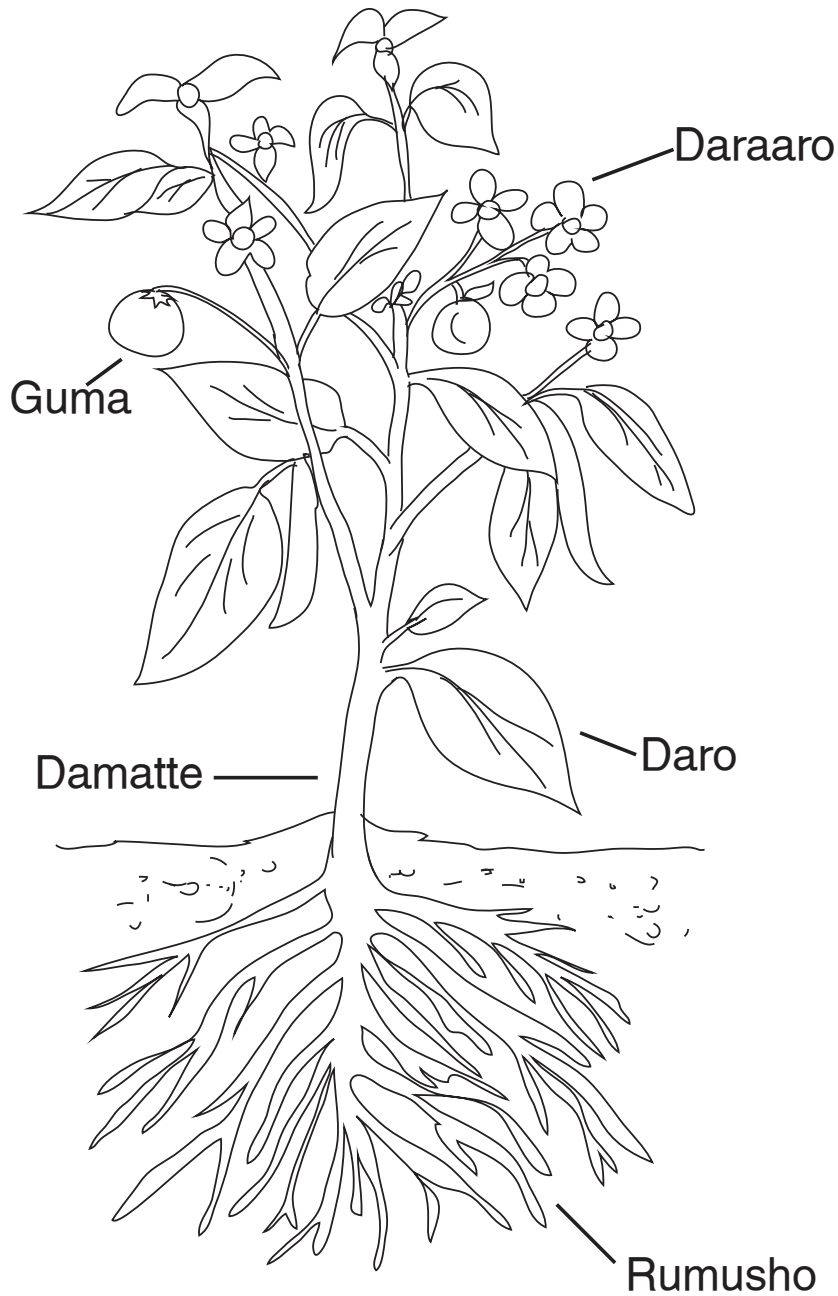
Gaasho

11^{ki} Lamala

Angate Ogimma 8: Addi Addi Mu'rote Misilera Kuula Buura

Rosaanchu/ote, wo'naalshi maxaafi aana addi addi mu'ro misile damatte, darchose, rumushshosenna daraarose misile kuula buurtanno gede assatekonni woroonni noo misilla lawishshi garinni misilla uytensa buura rosiisidhanno gede irkisinsa.

Angate Ogimma 9: Sabbunni Mini Saada Suude Loosa

Qaaquullu liisamino sabba/dora horonsidhe mini saada giddonni mitte doodhite suudesi loosa wo'naaltanno gedde assate konni woroonni noo misilla lawishshi garinni woroonni noo aante ha'runki.

- Qooxeessaho afamanno suude kalaqate ikkanno bushsha doorre balanxe sabba qixxeessatenni woy faabiriku sabbi hee'riro qixxeessa,
- Sabbunni mini saada hiissine loonsanniro loose leellisha,

- Qaaquullu baxxanno saada doodhitanno gedenna suudensa loosa rosiisidhanno gede assa,
- Jeefoteno, loossino suude kifilete jaallansara leellishshanno gede assa,

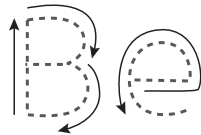
13^{ki} Lamala

Angate Ogimma 10: Bixxilluwatenni Fidalla Xaadisa

- Rosaanchu/ote wo'naalshi maxaafi aana bixxilluwatenni loosantinore rosiisidhanno gede irkisinsa.
- Rosaanchu/ote wo'naalshi maxaafi aana shiqino lawishshi garinni bixxilluwatenni addi addi fidalla baddanno gede irkisinsa.

Be

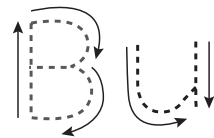

Be

Be

Be

Bu

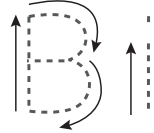

Bu

Bu

Bu

Bi

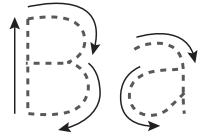

Bi

Bi

Bi

Ba

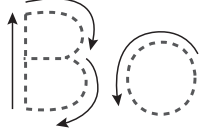

Ba

Ba

Ba

Bo

Bo

Bo

Bo

Angate Ogimma 11: Sabbunni Suudda Loosa

Liisamino sabba qaaquulleho shiqishatenni loosate hasidhannoha mini uduunne loossanno gede assi. Hakkuyi gedensaanni horosi kultanno gede jawaachishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Liisamino sabba woy dora qixxeessa,
2. Liisamino sabba woy dore qaaquulleho beeha
3. Sabbunni woy dorunni mini uduunne hiissine qixxeessinanniro leellisha
4. Qaaquullu la'ino garinni halchitannoha mini uduunne loosa rosiisidhanno gedenna horosi kultanno gede assa,
5. Loossino uduunne miillansara leellishshanno gede assi.

15^{ki} Lamala

Angate Ogimma 12: Woraqatta Murmura

Kuula afi'rino woraqatta qaaquulleho beehatenni maqasetenni murmurtanni waajju woraqati aana qa'missanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsitanni loosiisinsa.

1. Kuula afidhino woraqattanna maqase qixxeessa,
2. Qaaquulleho beeha,
3. Kuula afidhino woraqatta maqasetenni murmuratenni waajju woraqati aana qa'misse qaaquulleho leellisha,
4. Qaaquullu la'ino garinni kuula afidhino woraqatta maqasetenni murmuratenni waajju woraqati aana qa'misa rosiisidhanno gede assa.

Angate Ogimma 13: Sabbunni Fidalla Loosa

Liisamino sabba horonsidhe qaaquullu fidalla loossanno gede assate konni woroonni nooaante ha'runsi.

1. Liisamino sabba woy dora qixxeessa,
2. Qaaquulleho liisamino sabba woy dora beeha,
3. Qaaquulleho liisamino sabbinni woy dorinni fidalla hiissine loonsanniro loose leellisha,

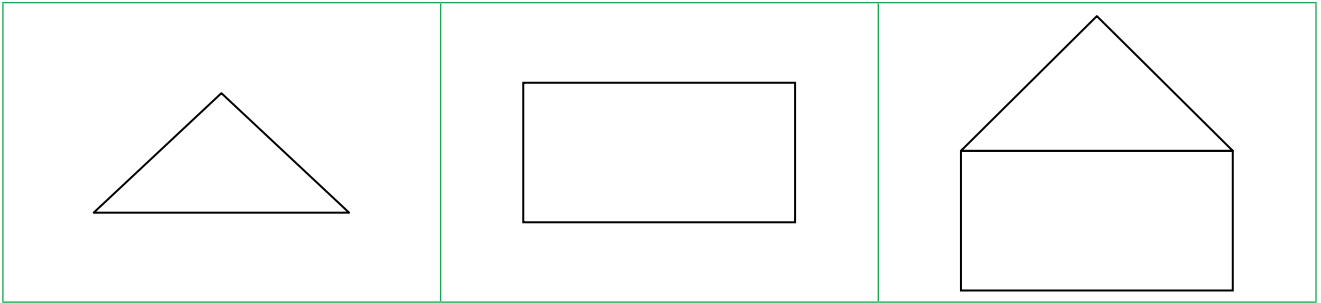
4. Qaaquullu la'ino garinni fidale loosa rosiisidhanno gede assa,
5. Loossino fidalla miillansara leellishshanno gede assa.

Angate Ogimma 14: Suudda murmure Xaadisa

Addi addi suudda kaartoonete aana loosatenninna xuruura ha'runse muratenni murmurtinota qolte rosiisidhanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

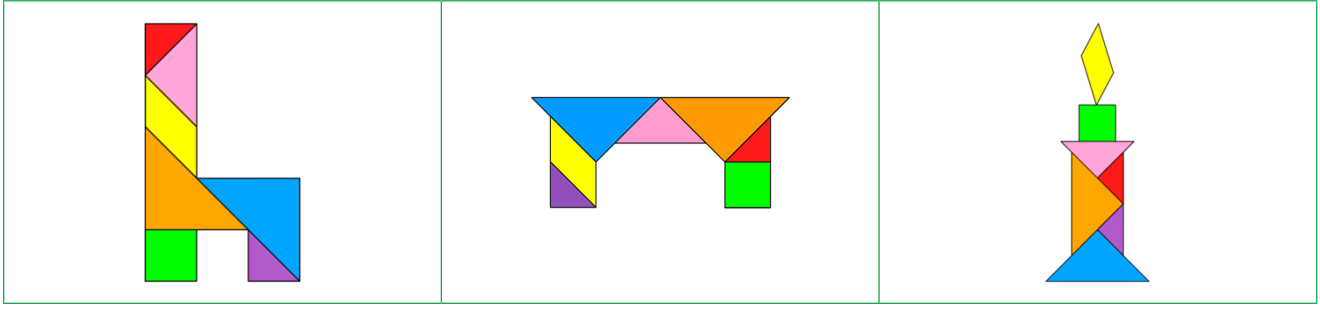
1. Kaartoonenna maqase qixxessa,
2. Aante shiqqino lawishshuwa garinni addi addi suudda loosatenninna xuruura ha'runsine mura,
3. Murmurantimore xaadisatenni leellishi,
4. Qaaquullu la'ino garinni kaartoone murmuratenni baxxanno suudda loossanno gede assa,
5. Loossino suudda kifilete miillansara leellishshanno gede kakkayisa.

Angate Ogimma 15: Battallaamo (Tangram)Mini Uduunne Xaadisa

Battallaamo (Tangram) horonsi'ratenni addi addi suudda xaadissanno gede assate mini uduunne loossanno gede konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Battallaamma murmurantino woraqatta qixxeessa
2. Murmurantino woraqatta qaaquulleho beeha
3. Woroonni noo lawishshi garinni battallaamma murmurantino woraqatta horonsi'ratenni addi addi suudda hiissine loonsanniro loosse leellishinsa
4. Qaaquullu la'ino garinni hasidhu dani suude loosa rosiisidhanno gede assa,
5. Loossino suudda kifilete miillansara leellishshanno gede assa.

17^{ki} Lamala

Angate Ogimma 16: Dororunninni Suudda Loosa

Du'ma dororunni woraqatanna qa'misaancho horonsi'ratennimurmurantino woraqattanni dororunni aana suudda kalaqanna qa'misa rosiisidhanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Dosenna woraqatanna qa'misaancho qixxeessa,
2. Qaaquulle gaamotenni ofoshshiishatenni hasiisanno uduunne beeha,
3. Aleenni xawinsooni uduunne horonsi'ratenni murmuramino woraqata dororunni aana qa'mise loose leellisha,
4. Qaaquullu la'inore kaima assi'ratenni addi addi suudda loosanna qa'misa rosiisidhanno gede assa,
5. Loossino looso kifilte miillansara leellishshanno gede assa.

18^{ki} Lamala

Angate Ogimma 17: Fidalla Murmuranna Xaadisa

Kaardete aana borreessantino fidalla murmuranna xaadisatenni shota qaalla kalaqqanno gede assate woroonni noo aante ha'runsi.

1. Kaardete aana borreessantino fidalla, qa'misaanchonna maqase qixxeessa,
2. Kaardete aana borreessantino fidalla qa'misaanchonna maqase qaaquulleho beeha,
3. Fidalla murmurre xaadisatenni shota qaalla loose leellisha,

4. Qaaquullu la'ino garinni kaardete aana borreessantino fidalla murmuratenninna xaadisatenni shota qaalla loosa dandiitanno gedde rosiisa.

27^{ki} Lamala

Angate Ogimma 18: Jimeetirete Suudda Loosa

Woraqatta xaaxatenninna murmuratenni addi addi suudda loossanno gedde assatenni jomeetirete muri-hedo huwattanno gedde assate woroonni noo aante ha'runsi.

1. Woraqata, xuruuraancho, maqase, irsaase, laaphise, w.k.l misile loonsanni uduunne qixxeessa,
2. Woraqata horonsi'ratennijomeetirete suude, Lawishshaho, dooycho, sasi-midaado, shooli-midaadonna w.k.l suudda xaaxatenninna murmuratenni hiissite qixxeessa dandiitannoro leellisha,
3. Qoleno, duuchunku qaaquullu la'ino garinni woraqata xaaxatenninna murmuratenni suudda kalaqqanno gedde assi.

30^{ki} Lamala

Angate Ogimma 19: Kiirotenni Misilla Loosa

Kiiror horonsi'ratenni misilla loossanno gedde assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

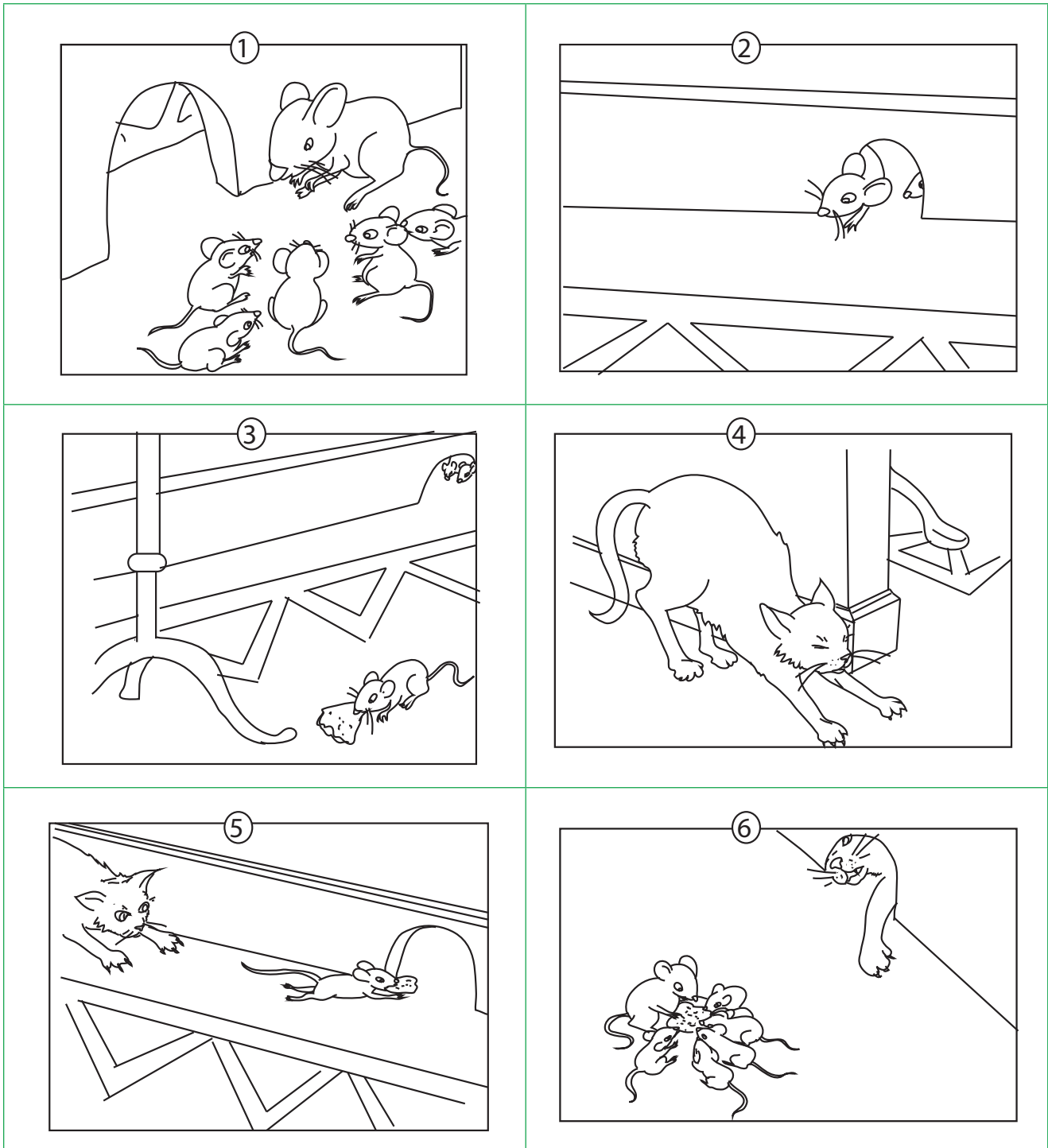
1. Baalunku qaaquullu 3 kiiror jawa assatenninna 8 kiiror dafitarinsa aana misile loossanno gedde assi,
2. 3 kiironni mannu macca 8 kiironni basu misile loossanno gedde leellishinsa,
3. Misilla addi addi barra marro marro qolte loossanno gedde assi,
4. Misile loonsanni burushe horonsi'ratenni kuula buurtanno gedde kakkayisinsa,
5. Qoleno, ikkito fajjitunsa garinni qooxeessaho la'annore misilla woy suuddatenni leellishshanno gedde kakkayisinsa
6. Hedonsa misiletenni xawisa dandiitannota babbaxxitino yannara ikkito fajjitu garinni looso uyinsa.

31^{ki} Lamala

Angate Ogimma 20:Yemmakkonna Oosose

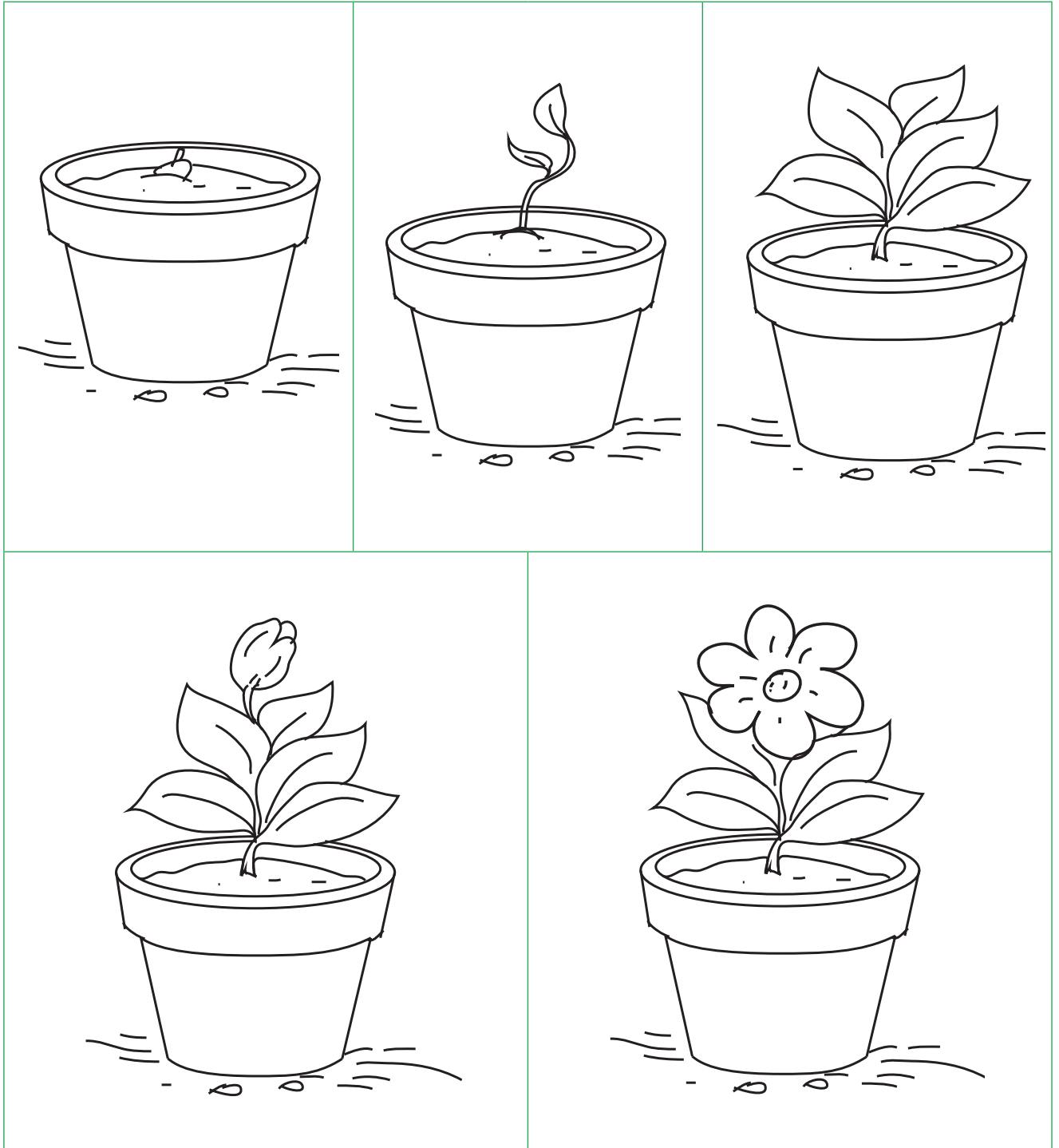
Konni woroonni noota 6 misilla qaaqqulleho beekke misilla buurtannonna misillatennino maatto kultanno gede irkisinsa.

Angate Ogimma 21: Hiyyeeyyete Lophonna Dhaggensa

Konni woroonni noo misillaqaaquulleho beekke buurtannonna misillatennino maatto kultanno gede irkisinsa.

O-kifile Rosi Pirogiraame

5. Kifilete Giddo Godo'linanni Godo'le Xiraaze

Furcho

Bitima	123
Godole 1: Marichi Macciishshami'ne?	124
Godole 2:Kirote Lootto (Kiiro Fiixoonsa).....	124
Godole 3: Addi Addi Diri Giddo Noo Manni Huuro Bada	125
Godole 4: Mine Minnanni Godola	125
Godole 5:Gambooshshuwa Heewisiisa	126
Godole 6:Gawajjamino Mancho Kaa'la.....	127
Godole 7: Maatete Miilla Qeecha	127
Godole 8: Dikkote Godole	128
Godole 9: Fidalete Waheeli Godole	128
Godole 10: Udiinnu Kiiro Xuruura	129
Godole11: Fidale Kubbate Godole	130
Godole 12: Doominote Kiiro Xaadisa.....	131
Godole13: Suuddanna Kuulla Fiixoonsa	131
Godole14: Fidalla Ugaaxa	132
Godole15: Suudda Hasiisanno Darga Surka	133
Godole16: Kirote Qummicho	133
Godole17: Qarqaranke Latinso	134
Godole18: Mannu Loosinore	135
Godole19: Baatto maytu?	135
Godole 20: Su'mi'ya Giddo Afantanno Fidalla	136
Godole 21: Qubbete Godole	137
Godole 22: Fullanni Furcho Hasi'ra	137
Godole 23: Fidalla Xaadisate Godole	138
Godole 24: Laalote Karsiishsha.....	139
Godole 25: Baalunku Sanyo Baxanno.....	140
Godole 26: Misilaano Riqiwe Godola	141

Bitima

Tini xiraaze kifilete giddo loonsanni assootubba amaddino. Tini kifilete gidd godole lamalate rossanni noo roso kaajjishate ledote millimmo calla ikkikkinni qara rosiisate hayyooti. Qoleno, qaaquullu godole gaamotennigodolitannohura qaaquullu gaamote rosatenna loosate egenno, dandonna laooshshe bowirsidhanno.

Umihunni mittu mittunku godolaanchi godolete wodho huwatansa buuxi. Godole garunni godolanna godola hooga abbitanno horonna gawajjo egeniisi. Qoleno, godolete yannara mule harunsatenni hasiissanno hassaawe uyinsa. Mitte mittente godolera umise xawishsha uynoonnihura xawishshanna hajajo harunsitanno.

Tini maxaaficho assoote loosate dandiissiissanno hayyo amaddino. Tini hayyono, kaimaho shiqqinohura ikkitote garinni kaajjinshe harunsinara dandiinanni.

1^{ki} Lamala

Godo'le 1: Marichi Macciishshami'ne?

Qaaquullu hagiirrunna maala'late macciishshamme baddanno gede assate konni woroonni shiqqino aante ha'runsi.

1. Godo'le macciishshammennita ikkase qaaquulleho kula,
2. Gaaquullu boco dooycho loosse albansa kolishshu saleedi widira higge ofoltanno gede assa,
3. Addi addi macciishshammensa woshshitanno gede qaaquulle xa'ma (Lawishshaho: hanqo, dadille, waajja)
4. Konni woroonni shiqqinore xawisse loosse leellishi.
 - Mite mite macciishshamme misiletanni leellishi; lawishshaho, hagiirre, hanqo, dadille, waajja w.k.l
 - Qaaquullu misilete aana leeltanno macciishshamme maricho ikkitinnoro heddanno assa,
5. Baalunku qaaquulli bado badotenni babbaxxitino macciishshamme lawisse leellishshanno assa.

Hasaawu Xa'mo

- Godo'le hiitooti? Mayra?
- Tenne godo'lenni maricho huwattini?
- Tenne godo'le godo'late maa maa assa hasiissanno?
- May hagiirsiisanno'ne? Dadillisanno'nerichina?

Godo'le 2:Kirote Lotto (Kiiri Fiixoonsa)

“Kirote lotto” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquulle 4-6 ikkitanno gaamora beehi,
2. Loto gaamo gaamote beehi,

3. Murmurantino kiir shaete aana noo kiir ledoo fiixonsatenni godole qaaquulleho leellishi,
4. Qaaquullu laino garinni kiir woshshatenni baddanno gede assa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tenne godole baxxiinonni? Mayira?
2. Tenne godole godolate maricho maricho assa hasiisanno?

4^{ki} Lamala

Godo'le 3: Addi Addi Diri Giddo Noo Manni Huuro Bada

“Addi Addi Diri Deerri Giddo Noo Manni Huuro Bada” yitanno godole godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Addi addi diri deerri giddo noo manni huuro macciishshiinshanna baddanno gede xa'mi, Lawishsha: geerchunnita, gaamaareessunnita, wedellichunnita, qaaquunnita, meyaatennita w.k.l
2. Konni garinni addi addi diri deerri giddo noo manna riqibbanno gede assa,
3. Qaaquullu riqqibbinohunni bado bado noo qoonqo macciishshiishshanno assatenni wolootu qaaquulli ayee qoonqootiro kultanno gede assa, **Hasaawu Xa'muwa**

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godole hiitooti? Mayra?
2. Tenne godolenni maricho huwattini?
3. Tenne godole qeelate marchoo maricho assa hasiisanno?

7^{ki} Lamala

Godo'le 4: Mine Minnanni Godo'la

“Mine Minnanni Godo'la” yinanni godole godoshshiishate konniworoonni noo aante ha'runsi.

- Qaaquulle 3-4 geeshsha ikkitanno gaamonni ofoshshiisha,
- Mine minate hasiisannoha addi addi udiinne Lawishshaho: xaadinsanni pilaastikuwa, sufamino xaawula, shaaladda zanguwa w.k.l gaamote uyinanni,

- Qaaquullu gaamote ikkite addi addi mine mintanno gede assa,
- Mintinore kifilete miillansara leellishshanno gede assi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godole hiitooti? Mayira?
2. Tenne godole qeelate maricho marcho assa hasiissanno?

8^{ki} Lamala

Godole 5: Gambooshshuwa Heewisiisa

“Gambooshshuwa Heewisiisa” yitanno godole godoshhsiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

- Jiimeetirete suudda, qoccaate gumma, w.k.l lame lame siiwo gaamotenni worre qaaquulleho beeha.
- Qaaquulleho uynoonninsa siiwonni lame huxxa usurtanno gede assa,
- Qaanteteno lamu huxxira hasidhu kiirro geeshsha jiimeetirete suudda, qoccaate gumma w.k.l eessitanno gede assa,
- Hakkonni gedensaanni lamenka loossu huxxa qote qoteho wortanno gedenna huxxuwate giddo noota kiiramaano kirtanno gede assa,
- Hakkiinnino, hiikkunni huxxira batinyunni kiiramara dandaannohunna hiikkuyira shiimu kiiramannori nooro xa'minsa,
- Aanteteno hiikku gambooshshi ajannoro, hiikku roorannoro, hiikku taalo ikkinoro hasaabbanno gede assi gambooshshuwa heewisiisse kifilete miillansa ledoo hasaabbanno gede jawaachishinsa.
- Konne rosiishsha marro qolte loosate gambooshshe kalaqatenna heewisiisate murihedo huwattanno gede assi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godole hiitooti? Mayra?
2. Tenne godolenni maricho huwattini?
3. Tenne godole qeelate maa maa assa hasiissanno?

9^{ki} Lamala

Godo'le 6:Gawajjamino Mancho Kaa'la

“Gawajjamino mancho kaa'la” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquullu mitto gawajjamino manchi lawishshinni yaano birciqqo murtinosihu, godowa ga'minosihunna w.k.l garinni loossanno gede assa,
2. Wolootu miillansa doogo sa'anni gawajjantinore la'annohu gede ikkite shiqqi yite makkitinoro xa'mitannonna balaxote ka'looshshe assitanno gede assa,
3. Hasiisiha ikkiro maatensara kultanno gede assa,
4. Gawajjantino qaaquulle maatensa dagge irko assitannonsa gede assi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maa maa assa hasiissanno?

11^{ki} Lamala

Godo'le 7: Maatete Miilla Qeecha

“Maatete Miilla Qeecha” yitanno godo'le godo'late konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquullu gaamo gaamotenni ikkite addi addiha mini maate miilla qeecha beeqqitanno (Lawishshaho: ama, annu, qaaquullu, w.k.l)
2. Beeqqitino garinni maatete miilla qeecha lawise godo'la rosiisidhanno gede assa,
3. Rosiisidhino garinni kifilete miillansara maatete miilla qeechi lawishshi godo'le leellishshanno gede assa,

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godo'le hiitooti? Mayra?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maricho maricho assa hasiissanno?

Godo'le 8: Dikkote Godo'le

“Dikkote Godo'le” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aanti ha'runsi.

1. Qaaquullu gaamo gaamote ikkite mitu hidhitannore gamu hirtannore ikkitanno gede assa,
2. Hirannohuranno ikko hidhannohura addi addita birru noottuwa uytanno gede assa,
3. Hirtannori addi addiricho amadde shiqqaannogede assa, (Lawishshaho: irsaase, biire, kifiriitete qosha, babbaxxitino daro, qoccaate gumma w.k.l)
4. Aanteteno, qaaquullu hasidhino uduunnicho xa'mite hidhitannohu gede assitanni rosiisidhanno gede assa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tini godo'le hiitooti? Mayira?
2. Tenne godo'lenni maricho huwattini?
3. Tenne godo'le qeelate maricho maricho assa hasiissanno?

13^{ki} Lamala

Godo'le 9: Fidalete Waheeli Godo'le

“Fidalete Waheeli Godo'le” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

Qaaquullu fidalla affanno gedenna kulloonninsa fidalenni hanaffanno qaalla heda hanaffanno gede assi.

1. “Hanni la'e! Anera mitte saane waheeli nooe. Ki'ne waheela ittine egentinoonni? Kuni fidalete waheelaati. Hanni xa waheela sherkeemma, hakkiinnino, ille'ya ximbii'le mitte fidale xuruureemma, hanni ki'nenno waheela waheelsitannohu gede ikke, waheelano qamasse. Maxine wortinannihu gede ikke. Aanteteno fidalete kaarde loosse anga amadi.

2. Kaardete aana hiitoo fidale nooro qaaquulle xa'mi. Aanteteno, qaaquullu fidale affanno gede "Tenne fidalenni hanaffanno qaale heda dandaannohu ayeeti?" yite xa'mi.
3. Qaaquullu hatte fidalenni hanaffanno yite heddanno qaalla woshshitanno. Ati kayinni, hatte fidalla saleedu aana borreessatenni fidalete widira qolte qubbichunni leellishi. Qaaquulleho kuni mitiinsannonsaha ikkiro, lawishshuwa aatenni irkisinsa.
4. Qaaquullu la'ino garinni bado badotenni saanete giddo noota wolooto fidalla haadhanni dirtona.
5. Qaaquullu rosu kifile giddo doytannonna dirtino fidallanni hanaffannorehasse affanno gede assa,
6. Qaaquullu qaalla rosa hanaffuro qaallate waheela qixxeessitanno. Rosu kifile giddo noo rosaano woshshinanni su'mano horoonsi'ra dandiinanni.

Hasaawu Xa'muwa

Qaaquullu fidalete waheela godo'le godo'litanni addi addi fidalla suude baddanni hatte fidalenni hanaffanno qaalla woshshitanno gede assa.

Godo'le 10: Udiinnu Kiiru Xuruura

"Udiinnichu kiiru xuruura" yinanni godo'le godoshshiishate addi addi udiinne gaamotenni wortanni rosiisidhanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

Qaaquullu kaardete aana noo kiiru geeshsha kifilete giddo mimmito labbanno kiiru noonsa udiinne gaamba assatenni kirote xuruura loossanno.

1. "Mitte godo'le godo'linamoraati! Aanaseenni kiiru afidhino kaarde eemmo'ne/eemma'ne. Kaarde leellishanno'ne batinyericho gamba assa hasiissanno'ne. Lawishshaho: kaardete aana mitturichi heerisero, mittu uduunnichira, lamurichi hee'risiro lame udiinne gamba assitinanniha ikkanno. Baalunku qixxaabbinoonni?"
2. Kirote kaarde uytensa qaaquullu udiinne gamba assitanno gede assi.
3. Mitte higge konne assituro, kaardetenna uduunnu kiironni xuruura kalaqqanno gede assinsa. Hiikku xuruuri balaxanno? Kirotenni lowo geeshsha shiimiidihu hiikkonneeti? Udiinnu giddonni lowo geeshsha shiima gamba assinohu ayeeti?
4. Mitte kiiru kaarde noonsa qaaquulli albira shiqqi yite uurrino dargi jeefora gurayidi midaadira uduunnu mule kiironsa uullate aana wortona,

5. aanteteno, lame udiinne gamba assitino kaardensanna udiinnensa umo worri uduunnira gurayidi waati widoonni wortanno gede assinsa.
6. Baalunku kaarde uullate aana loonsoonni xuruuriwa iillita geeshsha marro qoltona.
7. Kaardetenna uduunnichu widira qolte qummissanni kiirtona; lawishshaho, kiiri 1 noo kaarde widira qummissanno woyte, mite yitona, hakkiinnino qaaquu/o gambaassino/ assitino udiinni widira qolte qummissanni woshshitona. Hakkiinni qolte, kiiri 2 noo kaarde widira qolte qummissanni aane noo lamu udiinniwa qolte qummissanni lamunku udiinni su'ma woshshitanno gede assi.
8. Konne assitu gedensaanni, qaaquullu uddiinne affu baychira qolte wortanno gedenna kiirote kaarde qoltanno gede xa'minsa.

Hasaawu Xa'muwa

Qaaquullu kaardete aana noo kiiri kifilete giddo mimmito labbanno kiiri noonsaudiinne gamba assatenni kiirote xuruura loossanno gede xa'minsa.

Godo'le11: Fidale Kubbate Godo'le

“Fidalete Kubba Godo'le” yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

Qaaquullufidalete kubbagodo'le fidalete huuro woshshitanni godo'litanno gede assinsa.

1. 3 xarapheessa 4 midaado ikkinoha kifilete giddo baattote aana choocketinni loosi. Mittu mittunku shooli-midaadi giddo mitte mitte fidale wori. Lawishshaho:

M	L	B
---	---	---

2. Aantete godo'lete wodho qaaquulleho xawisi. Hanni xa godo'le godo'lineemmona mitti mittunku kubbitinnanni woyte, shooli-midaadu aana noota mitte fidale kubbitinanni. Mitte miittenta fidale kubbitinanni woyte huuro'ne naggi assitine woshshitinnanni.
3. Hanafote noo shooli-midaadi aana afantanno fidale seekkitine leellishshine “M” fidale woshshittinanni. Hakkiinni qoltine, aanino shooli-midaadiwa kubbitine sa'ine “L” yitine aanteteno, jeefote noo shooli-midaadiwa sa'ine “B” fidale woshshittinanni.
4. Baalunku qaaquulli beeqqitanno gede fajjinsa. Konne assa dandiitu qaaquulle galattensa, wirro wo'naala dandiitinokkirira hasiissanno irko assi.

Hasaawu Xa'muwa

Qaaquullu kukkubbate godo'le godo'late fidallanna mitte mittente fidalla qoonqo woshshitanni godo'litanno gede xa'mi.

14^{ki} Lamala

Godo'le 12: Doominote Kiir Xaadisa

“Doominote Kiir Xaadisa” yitanno godo'le godoshshiishate kirote mereero noo fiixooma huwattanno gede assa.

Rosiisaancho, qaaquulle gaamote beekke kirote doominoota xarapheessu aana beekke wori, hakkiinnino hanafote faasho aatenninna godo'linanni gara leellishatenni irko assinsa. Konni garinni godo'litanni addi addi misilla leellishshanno gede assinsa.

Hasaawa: Kirote doominoota godoshshiishshanni kiir baddanno gede xa'minsa.

Xaphishsha: Kirote doominoota godoshshiishatenni kiir baddinoro buuxi.

Godo'le13: Suuddanna Kuulla Fiixoonsa

“Suuddanna kuulla fiixoonsa” yitanno godo'le godoshshiishatenni mitturichi mereero noo fiixooma baddanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

Qaaquulle lee lee gaamora beekke mitte mittente gaamora addi addi kuulinni buurantinota mimmito labbanno suudda hattono; addi addi suudi noonsata mittu dani kuulla buurantinota murmurantino woraqatta beeha.

Hakkiinni:

1. Mimmito labbanno suuddanna mittu dani kuulla fiixoonsa,
2. Addi addi suudda kayinni, mittu dani kuulla afidhinore fiixoonsa,
3. Addi addi kuuli kayinni, mittu dani kuuli noonsare fiixoonsa dandiitanno gede irkisinsa. Balaxe fiixoonsa dandiihu qeelaancho ikkanno.

Hasaawu Xa'muwa

Suuddanna kuulla fiixoonsate godo'le godoshshiishatenni mitturichi mereero noo fiixoomi hiittoohoro xa'minsa.

15^{ki} Lamala

Godole14: Fidalla Ugaaxa

“Fidalla ugaaxa” yitanno godole godoshshiishate fidallate dana baddanno gedde assate konni woroonni noo aante ha’runsi.

Mittu mittunku qaaqqi/o fidalette aana noo kaarde adhe isi amadinota labbanno kaarde amadino qaaqqi/o ledo fiixoonsanno gedde assi.

Hanafankera albaanni mitte mittente fidalera lame lame kaarde qixxeessi.

- Mittu mittunku qaaqqi/ora mitte kaarde uyisi/e (fidaletenni roortinori batinyu qaaquulli heedhuro, mittu mittunku qaaqqi/ora ikkadu garinni iillitanno gedde assite ledote fidalla qixxeessite baalunkura iillitannonsa gedde assi.)
- Qaaquullushiima geesha taxxi yite mittu mittunkura mitte fidale noo’ne. Hanni xa kifilete giddo millissinanni ki’nete ledo mimmito labbanno fidale amadino qaaqqo hasse. Mimmito labbanno fidale noonsaro buuxate kaarde seekkitine la’ine, miila’ne afidhino dooycho ofolte noo qaaquulliwa higgine mitteenni ofolle. Miilla’ne mageeshshi rankenni afi’ra dandaannoro buuxxa,
- Umo assite gaamo loosse noo qaaquulle galattensa, 2^{ki}, 3^{ki}, 4^{ki}, 5^{ki} nna w.k.l doychora dagganno qaaquulli su’ma kuli. Baalunku qaaquullira galata shiqishakki habbooti. Mittu mittunku qaaquullira addi addi jawaantenna rosate hasatto noonsa gedde qummi assa,
- Mitte mittenti gaamo kaardensa leellishshannonna noonsa fidale woy rossinokki fidale rosiisaanonsa kultansara hasiisanno,
- Kaarduwa karsitenna konni garinni marro qolte assite 15 -20 geesha noo daqqi woy qaaquulleho rosate hasatto noonsa geesha suffe rosiinsinsa.

Hasaawu Xa’muwa

Fidalla ugaaxa yitanno godole godoshshiishatenni fidallate dana bada dandiitannoro xa’minsa.

17^{ki} Lamala

Godo'le15: Suudda Hasiisanno Darga Surka

Addi addi peezilla (misilla) xaadisatenni suudda hasiisanno darga surkate godo'le godoshshiishatenni dargunna bikku mereero noo badooshshe konni woroonni noo aante garinni rosiisidhanno gede assi.

1. Addi addi peezilla (misilla), Lawishshaho: basuta, woshichunnita, minunnita w.k.l qixxeessa,
2. Peezilla xaadise leellisha,
3. Qaaquullu la'ino garinni loossanno gede assa.

Hasaawu Xa'mo

- Hiittoo dani peezilla (misilla) affinoonni?

18^{ki} Lamala

Godo'le16: Kiirote Qummicho

“Kiirote Qummicho” yitanno godo'le godo'litanno gede assate egentino fidallanna qaalla loossanno gede konni woroonni noo aante ha'runsatenni irkisinsa.

1. 6-10 geeshsha nooha addi addi udiinne qixxeessanna gamba asse qummichote giddo wora,
2. Qaaquullu albaanni fulte dooycho loosse dirante ofoltanno gede assa,
3. “Xa kiirote qaaqli-godo'le godo'linammoraati!” qummicho dooyne sa'nammoraati. Mitto qaale woshshummoro qummichote giddonni woshshummo qaalinni hanafanno udiinne doordhitine fushshitinanni. Kiirote qaali togo yitanno huuro noosihu mittoricho ikkinota huwata hasiissanno'ne. Qummichote giddonni “**booto**” yaannoha adhitinanni gede kulummo'nero, ki'ne kayinni, “**goto**” yaannoha adhitinanni. Korfaatuno ani woshshummo qoonqo ki'ne adhitinirichi ledoo mimmito labbannohuraati. Kiirote qaalla bootonna goto yitannote. Woshshitinanni qaali wo'munni wo'ma taalo ikkannokkita huwatte. goto yaanno qaali gede mimmito lawannoha ikkara dandaanno.

4. Qummicho umo noo qaaqqiwa qolte saysi. Hakkiinnino, qummichote giddo noo uduunni giddinni mittunni hanaffanno kiir qaaale woshshi.
5. Qaaquullu ati woshshitto/a qaalinni hanafanno uduunnicho haadhanno gede xa'minsa.
6. Garunni dooriro, galatte qummichote giddonni fushshi udiinne marro qole woranno gede assi. Hakkiinnino aanino qaaqqiwa sayisi, garunni doora hoogiro, uduunnichu su'manna qoonqo marro qolte woshshi. Mimmito labbanno qoonqo nooro xa'mi. Qaaqu wole qaaale doodhannonna uduunnichu su'manna qoonqo marro qole woshshanno gede assi. Konnenno mittu daqiiqi giddo woy qaaqu uduunnicho garunni dooranno gede assi.
7. Uduunnu kiironni aleenni higino qaaquulli heeriro, haaro kiir qaaale horoonsiri.

Hasaawu Xa'muwa

- Godo'letenni hiitoo qaalla kalaqa dandiitini? Kalaqate mitiinsitino'ne qaalla hiikkuriiti?

19^{ki} Lamala

Godo'le17: Qarqaranke Latinso

“Qarqaranke Latisa” yitannota assootu godo'le godoshshiishate qarqara yaanno qaaale wodanchitanno gede kaa'linsa. Tenne godo'lenu godoshshiishate konni woroonni shiqqino aante ha'runsi.

Qaaquullu ledo qarqaru latishshi daafira yaano, baxxannoreenna hasidhanno hajubba aana hasaawatenni konni woroonni noo aanti-gedeni garinni godo'litanno gede assi.

1. Filippi chaarte qixxeessite qaaquullu 5-6 geeshsha ikkitanno gaamo bande woy rosiisaanchu/o gobbara fule/itte co'iima bushshu base dooranno/doortanno. Hottee basera akeekaho/modele ikkannore loossanno gede assa,
2. Rosiisaanchu hanni xa qarqaranke latisammoraati yee gaamote kulanno. Aanteteno, qaaquullu qarqarinsara noore (Lawishshaho: rosu mine, doogo, mu'ro, saada, hospitaale, dikonna w.k.l) baddanno gede assa,
3. Qarqaraho afamanno udiinne(sabba, woraqata, koolla, fuutta, daro, haqqa, kuulaame irsaase, addi addi kuula w.k.l) qaaquulleho beehatenni konni aleenni xawinsooni qarqara uminsa doorshi garinni loossanno gede assa,
4. woraqatu aana loossino qarqarra mereero boodu xeertinyi heerasi buuxi,
5. Qarqara loosse gudduhu gedensaanni, loossino loossa lainohunni qaaquulle hasaawisi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Godo'lete giddonni lowo geeshsha baxxinoonnihu maati? Mayira?
2. Woyyeessa hasiissannori maati?

20^{ki} Lamala

Godo'le18: Mannu Loosinore

“Mannu loosinore” yitanno godo'le godoshshiishatenni qooxeessa huwattanno gede assi.

1. Addi addi suude leellishshanno misile shiqishatenni (Lawishshaho: mine, rosu mine, fayyimmate agarooshshi uurrinsha w.k.l qaaquullu qooxeessinsara mannu loosinore huwattanno gede assa,
2. Mannu loosinoreenna mannu loosinokkire baddanno gede assa.

Hasaawu Xa'mo

- Mannu loosinoreeti yinannihu maricho marichoho maati?

22^{ki} Lamala

Godo'lete 19: Baatto maytu?

Baatto Maytu” yititanno godo'le godoshshiishatenni qaaquullu qooxeessu qorowa hasiishsha huwattanno gede kaa'linsa. Tenne godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquullu kifilete gido dooycho loosse ofoltanno gede assa,
2. Baatto sagale, waanna woleno kuri lawinori horo uyitannonke. Qorowo assa hoongummoro tnne baala horo diuyitannonke yite xawisi.
3. Baattote afuu heereennase coyidhanno ikkommero mayitannonkeha lawanno'ne? Hanni hedde! yitanni hedonsa xawissanno gede xa'mi. Lawishshaho: Eeggatena qorowo asse”e!, ishine tugginanni ishiinshitinoonte”e!, ane aana heedhanno saadanna mu'ro mu'inoonte/ gawajjitinoonte!
4. Baalunku dooycho loosse ofoltino qaaquulli baatto Manchu beettira mayitara dandiitannoronna baatto hiissine qorowa dandiinanniro xa'minsa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Baattote may macciishshamannosero kula dandiitinanni?
2. Baatto agarooshshe assineemmose gede kultannonkeri maricho ikkannoha lawanno'ne?
3. Qooxeessa hiissine agara dandiinanni?

Godole 20: Su'mi'ya Giddo Afantanno Fidalla

“Su'miyya Giddo Afantanno Fidalla” yitanno godole godoshshiishatenni qaaquullu uminsanna miillansa su'ma amaddino kaarde horoonsi'ratenni fidalla rosa dandiitanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Mittu mittunku qaaquullira su'mansa amaddino kaarde, murmuramino woraqatanna irsaase uynsa.
2. Qaaquullukaardete aana noo su'mansa seekkita la'anno gede assi.
3. Mitto su'ma amaddino kaarde aana batinye fidale noosikki su'mi (Lawishshaho: Burqa, Ledamo, Adula) gedeere mitto mitte qaaqo amadisiisi. Gattino qaaquulli hakko qaaqqi amadinota la'anno gede assi. Su'masi risiidhuhu gedensaanni fidalla hakko su'minni woshshitanno gede assa.
4. Aanteteno, qaaquullu mittu wolu ledoo, mimmito labbanno fidalla noonsa (hatte fidalla kaimi wole fidale ikkara dandaanno)kaarde amade dagganno gede assi. Qaaqu mimmito labbanno fidalla leellishanno gede assi. Wolootu qaaquulli hatte fidalla ha'runsitanni noo gede buuxi.
5. Konni garinni gattino qaaquulli ledoo sufi. Qaaqu su'ma amaddino fidalla giddonni insa giddonni mittu qaaqqi su'minni hanaffanno fidale hiitteetiro xa'minsa. Qoleno, kifilete noo qaaquulli fidalla seekkita la'inoro buuxi. Rosiisaanchu/o fidalla kolishshu saleedi aana borreesse/borreessite leellishanno/leellishanno.
6. Aanteteno, mittu mittunku qaaqqi su'masi murmurrooni woraqati aana borreessanno/ anno gede xa'mi. Kifilete giddo millissanni borreessate mitii'manno qaaquulle irkisa. Wo'naaltanno qaaquulle galata. Konni assootira 15-20 daqqi geeshsha horoonsi'ra hasiisanno. Aane noo barra wolootu qaaquulli su'mi garinni marro qolle rosiisa.

Hasaawu Xa'mo

1. Qaaquullu su'minsa giddo noo fidalla kultanno gede assa.

23^{ki} Lamala

Godo'le 21: Qubbete Godo'le

Kootete bixinxira fanatenninna cufatenni, qubbuwa ganatenni huuro macciishshiishshanni qubbete godo'le godo'litanno gede assatenni illetenna angate qinaawo bowirsidhanno gede kaa'linsa.

Tenne godo'lenni

1. Billiqquwanna bixinxirra afidhino uddanna qixxeessa,
2. Ilkuwanna bixinxirra garunni fananna cufa hiissine dandiinanniro qubbensa horonsidhe huuro kalaqa dandiitannota marro qolle leellisha,
3. Qaaquullu la'ino garinni ilkuwanna bixinxirra fananna cufa hattono qubbuwansa horonsidhe huuro kalaqa rosiisidhanno gede assi.

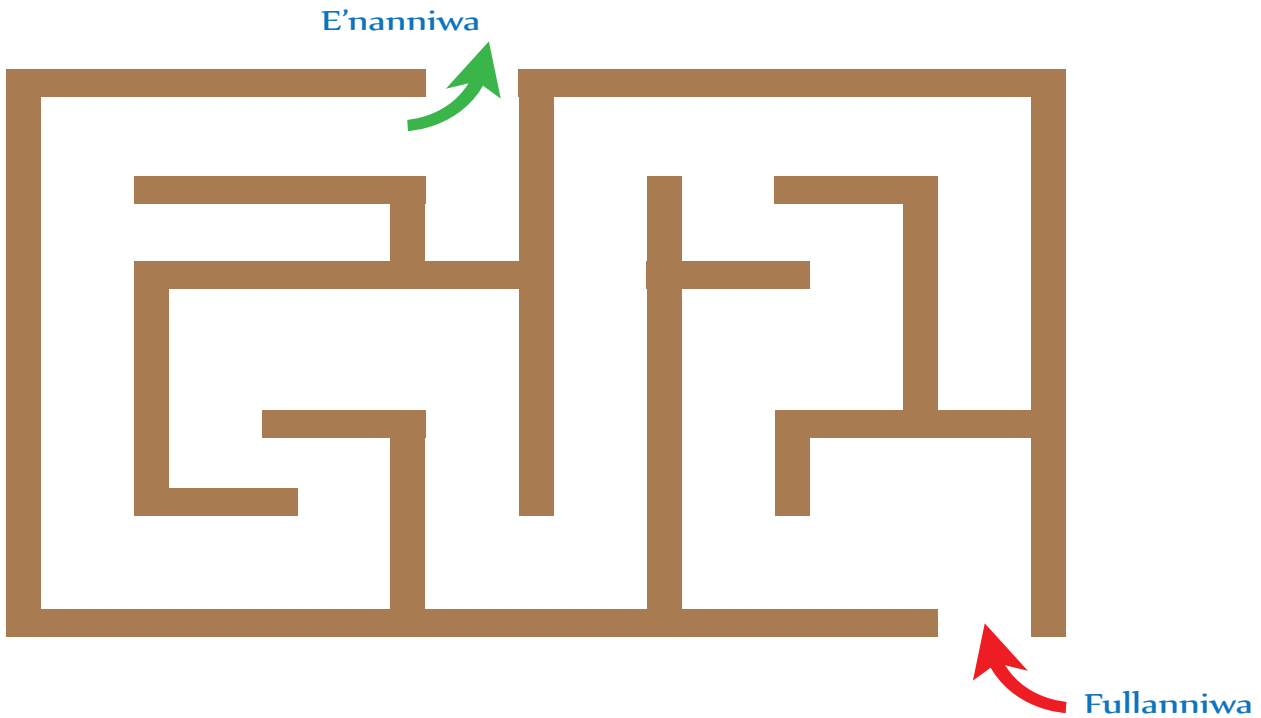
Hasaawu Xa'muwa

1. Ki'ne giddonni qubbesinni naggi yitino huuro kalaqa dandaannohu ayeti? Mayira?
2. Ilkuwa jawaante cufatenna fanate maa assa hasiissanno?

Godo'le 22: Fullanni Furcho Hasi'ra

Qaaquulleho konni woroonni noo misile aatenni e'nanni waalchi widoonni e'e fanu dargi widoonni calla higge sa'atenni mereero iillansanna hakkuyi gedensaanni fullanni waalchiwa iillitanno gede assatenni, la'atenna qaagate dandoo bowirsidhanno gede irkisinsa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Tenne godo'le baxxini? Mayira?
2. Tini godo'le ayirritannoni? Mayira?

25^{ki} Lamala

Godo'le 23: Fidalla Xaadisate Godo'le

Fidalla xaadisate godo'le godoshshiishatenni qaallanna coyifooliishshuwa loossanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquulle 5-7 geeshsha ikkitanno gaamora beehi,
2. Baalanti fidalla borreessantinoha murmuramino woraqata albansaanni afamanno godo'lete xawira finci. (mittu mittunku qaaqqi/o ajay ajeenna mitte fidale la" a dandaa noosi/e.)
3. Mitte mittenti gaamo ajay ajeenna fidaletе doychowiinni onte meetire geeshsha xeertidhe, suwashshu xuruurinni dirantanno gede assi.
4. Konni woroonni noore loosse leellishi:

- Mitte mittente gaamo giddonni qaaqu/o callisi/e uurreenna/uurriteenna gattinori badhesiinni/eenni ofoltanno.
 - Rosiisaanchu/o fincino/fincitino fidalla adhitanno gede “doddine adha dandiitinni!” Yee fajjinsaro/fajjitunsaro uurrite noo qaaquulli fidalla adhitara godolete basewa higge doddanno.
5. Rosiisaanchu/o marro qole/qolte doddine martine adhe yee wolootu albaanni uurrino qaaquulli wole fidalla adhitara godolete base doddanno gede assi.
 6. Konni garinni baalunku qaaquulli godolitu gedensaanni gamba assitino fidalla horoonsidhe dandiitu geeshsha qaalla kalaqqanno gede assi.
 7. Mittu mittunku qaaqi/o gaamotenni ikke/ikkite kalaqino/ kalaqqino qaalla mitteenni ikkite la'anno gede assi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Gaamote ikkitine maytanno qaalla kalaqqini?
2. Kalaqqini qaalla giddo egentinoonni qaalla no? Hiikkuriiti?
3. Kuri qaalla horoonsi'ne mayitanno coyifooliishshuwa loosa dandiinanni?

26^{ki} Lamala

Godo'le 24: Laalote Karsiishsha

Laalote karsiishsha yitanno godole godoshshiishate konni woroosni noo aante ha'runsi.

1. Qaaquulle 6-10 geeshsha ikkitanno gaamora beehi,
2. Lamenta angansa guranna qiniitira qolte diriirsatenni mimmitonsa kissukki angansa seendilli deerrinni doycha loosse uurranno gede assa,
3. Mittu mittunku qaaqi/mitte mittente qaaqora laalote su'ma uyinsa. (lawishshaho: paappaayya, burtukaane, muuzenna w.k.l) mitte mittente laalo dani garinni baalunku qaaquulli su'mantino buuxi.
4. Horonsi'rattohu/ahu laalote kiir batinye godolitanno qaaquulli kiir batinye muranno. Lawishshaho: mitte gaamo giddo 6 qaaquulli godolitannoha ikkiro, lame laalo su'ma doodhi . Wole laalo giddo 10 qaaquulli heedhuro sase laalo su'ma doodhi.

5. Mitte mittente gaamo giddonni mitto mitto qaaqqo doorte, qaaquullu mereero uurrasatenni godoshshiishaancho assi.
6. Doychote uurrino qaaquullira hiiqqaaqantino chooke woy maarkere uyi.
7. Baalunku qaaquulli uminsa doycha baattote aana xuruura loosse doychote mereero uurrinno gede assate misilete xawishsha lai.
8. Aante noore xawisse loosse leellishi:
 - Massagaanchu/o qaaqqi/o laalo aante aantetenni woshshanno/woshshitanno. Hattenne laalo su'minni woshshantino qaaquulli doychotenni fulte uurrinota haaro doycha kalaqate wo'naa'litanno.
 - Mitte gaamo giddo mittu qaaqqi/mitte qaaqqo uurra dandaannohu/ dandiitannohu mitte hige callaati.

Hasaawu Xa'muwa

1. Woshhini laalo giddonni hiittenne baxxinanni? Hiittenne gibbinanni? Mayira?
2. Tenne laalo saga'la marichira kaa'litannoro affinoonni?
3. Laalo uyitanno horo afi'rate maa assa hasiissanno?

28^{ki} Lamala

Godo'le 25: Baalunku Sanyo Baxanno

Baalunku sanyo baxanno yitanno godo'le godoshshiishate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Lamalate barrubba giddo « Baalunku Sanyo Baxanno » yitanno godo'le ledo godo'lineemmo yine qaaquulleho assa,
2. Sanyo baalunku baxanno. Sanyo lamalate barruwa giddo hanafote barraati.
3. Qaaquullu baalunku rosiisaanonsa ledo faarsitanno gede assa,
4. Konni garinni wole lamalate giddo noo barrubba yaatenni woy faarsitanni,
Maakisanyo Maakisanyo baalunku baxanno barraati
Maakisanyohagiirsiisanno barraati.
Lamalate giddo layinki barraati.

5. Baalunku qaaquulli mittu garinni faarsitanno gede assa,
6. Aanteteno, baalunku qaaquulli doycha loosse uurritanno gede assa, doychote giddonni mitto/e qaaqo doorre kaase amadanno gede assatenni, umiha lamalate barra « Sanyo » yee woshsheenna gattino qaaquulli « Sanyo » faarsitanno gede assa,
7. Wolootu faarso faarsite guddu gedensaanni kaase amadino /amaddino qaaqqi/o kaase hasi'ri/dhu qaaqqi/owa qole tuganni/tugganni maakisanyo yiiru wolootu faarsidhanno gede assa,
8. Konni garinni baalunku qaaquulli sambatu geeshsha noo barrubba aante aantensanni faarsitanno gede assi.

Hasaawu Xa'muwa

1. Lamalate barruwa hiikkuriiti?
2. Lamalate umi barri ayeeti?
3. Jeefonnihu lamalate barri hiikkoyeti?

30^{ki} Lamala

Godo'le 26: Misilaano Riqiwe Godo'la

Qaaquullu konni albaanni egentino maattuwa doodhite misilaano riqibbe godo'litanno gede assate konni woroonni noo aante ha'runsi.

1. Konni albaanni egentino maattuwa qaagganno gedenna mereerinsanni kulate shottannonsa maattuwa baddanno gede assitanni irkisinsa.
2. Doodhitino maattuwa giddonni sumuu yitannonsa misilaano adhitanno gede irkisinsa.
3. Maattote misilaano riqibbe godo'litannori maatto huwattino gara buuxatenni woyyeessidhannowa huwattanno gede kaa'linsa.

Hasaawu Xa'muwa

1. Maatto hiittonni la'ini? Maatto baxxinoonni? Mayira?
2. Lowo geeshsha baxxinoonni godo'le hiittenneeti ?

O-KifileRosiPirograame

6. Muuziiqu xiraaze

Furcho

Bitima.....	146
Faarsote Kiirro 1: Ha'no Rosu Minira.....	147
Faarsote Kiirro 2: Bisu Kifilla.....	147
Faarsote Kiirro 3: Shiimaadda Cea.....	148
Faarsote Kiirro 4: Mini Saada Faarsa Dandiitanno.....	148
Faarsote Kiirro 5: Ganno Anga Hagiidhino	148
Faarsote Kiirro 6: Kuulu Dana	149
Faarsote Kiirro 7: Anga Hayishshira Togooti.....	149
Faarsote Kiirro8: Roddo'yaa Daafursa Rodoo'ya Innaare	149
Faarsote Kiirro9: Baalinke Mittimma.....	150
Faarsote Kiirro 10: Mittu Aana Mitto Lede	151
Faarsote Kiirro 11: Maate'ya.....	151
Faarsote Kiirro 12: Haanja Xarmuse Xarapheessu Aana	152
Faarsote Kiirro 13:Che Farashsho'ya.....	152
Faarsote Kiirro 14: Qiissancho	152
Faarsote Kiirro 15: Co'immanke Agadhino	153
Faarsote Kiirro16: Bute Buttu'liche	153
Faarsote Kiirro 17:Fidale Rosa Baxeemmo/a.....	153
Faarsote Kiirro 18: Shiima Meicho.....	154
Faarsote Kiirro 19: Hambe Gatto!.....	154
Faarsote Kiirro 20: Sayinse Sayinse.....	154
Faarsote Kiirro 21:Ceicho Ikkeemmo	155
Faarsote Kiirro 22: Worbu Rosaanchi	155
Faarsote Kiirro 23:Qaaquullu Godo'le	156
Faarsote Kiirro 24: Heeshshante Heeshsha	156
Faarsote Kiirro 25: Lamalate Barruwa Faarso.....	157
Faarsote Kiirro 26: Hardi Arrunni Hardi Hawadunni	157
Faarsote Kiirro 27: Hawalle Tashshi Yii'ne!.....	158
Faarsote Kiirro 28: Xeenaa Gane Birro:	158

Bitima

“Faarsote rosi yannara” konni biddissi ledo amadisiinse uynoongi faarsuwa, lamalate roso bowirsitannote. Umo assite faarsote huumeessihuummeessaxuruuru xuruurunkunni badde macciishshiishinsa. Ha’runitseno Aanteteno, qaaquullu ate ha’runitsite faarsote huumeessa agarte faarsitanno gede wo’naalsiisinsa. Aanteteno xaphoomunni faarote huumeette agarre faarsinanni hayyo leellishinsa. Bikkunnino ikkiro qaaginota buuxxe ka’e faarso siidetenni woy qaalunni qaaquullu ledo mitteenni faarsatenni hakkonne roso bowirsatenni biifisse shiqishi. Hakunni gedensaanni qaaquullu faarsote giddo macciishshitino qaallanna huwattino murihedo konni albaanni rossino hiikkunni rosi ledo amadantannoro xa’mite hasaawisinsa.

Tenne maxaaficho giddo kaima assi’rate addi addi faarso shiqqino. Tini faarsuwa kahima assi’rate shiqqinoha ikkinohura qarqaru garinni kaajjinshe fileessatenni addi addi faarsuwa, budu godole, sirbuwa, daankira(xilinga), shota muuziiqu udiinni ledo horonsi’ra dandiinanni.

1^{ki} Lamala

Faarsote Kiiri 1: Ha'no Rosu Minira

Ha'no rosu mine (2)
 Egenno hidhate(2)
 Ha'no rosu mine (2)
 Egenno hidhate(2)
 A, M, K, O Roseemmo.
 A, M, K, O Roseemma.
 Mittimma ronseemmo.
 Kiirono kiirreemmo.
 Kiirono kiireemmo.
 "D" nna "I" anfeemmo.
 Ha'no rosu mine (2)
 Egenno hidhate(2)

Faarsote Kiiri 2: Bisu Kifilla

Umo'ya qote'ya
 Guluchuwa'yanna lekkate qubbe'ya
 Afoonna sano'ya illenna macca'ya
 Bisu kifilaati.
 Umi'ya qotta'ya
 Gulubba'yanna gulubba'ya
 Afuunna sano'ya illenna macca'ya
 Bisi'ya kifilaati.

Faarsote Kiiro 3: Shiimaadda Cea

1, 2, 3 shiimaadda cea
4, 5, 6 shiimaadda cea
7, 8, 9 shiimaadda cea
9shiimaadda cea (3)

Faarsote Kiiro 4: Mini Saada Faarsa Dandiitanno

x2 { Mini saada faarsa dandiitanno.
Hanni! Mayyitanno?
Basu faarsitanno sirba sirbitanno.
Meyawuu meyaawuu! Yitanno.
Mini saada faarsa dandiitanno.

x2 { Hanni! Mayyitanno
Woshichuna mayyii? Maa maa yii?
U- Wu- Wu! Yaanno.
Miqqa quruuxanno } x2

2^{ki} Lamala

Faarsote Kiiro 5: Ganno Anga Hagiidhino

Mite, lame, sase, shoole
Ganno anga hagiidhino
Onte, lee, lamala, sette, honse, tonne (2)
Maaxammo wonbarete hunda
1^{ki}, 2^{ki}, 3^{ki}, 4^{ki}, 5^{ki}, 6^{ki}, 7^{ki}, 8^{ki}, 9^{ki}, 10^{ki}

Faarsote Kiirro 6: Kuulu Dana

Haanja kuula

Wocawaaru biinfille

Baqqalu maa lawanno, baqaalu maa lawanno?

Burtukaane lawanno burtukaane lawanno.

Duumu kuuli hiitooho? (2)

Kashilo lawanno (2)

Gordaamu kuulina,

Gorddo lawanno.

Kolishshu kuuli yaa

Diqillote danaati.

4^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro 7: Anga Hayishshira Togooti

Anga hashshi'ra togooti! Anga hayishshi'ra,

Albhashshi'ra togooti! Alba hayishshi'ra,

Umo fixxi'ra togooti uumo fixxi'ra.

5^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro8: Roddo'ya Daafursa Rodoo'ya Innaare

Rodoo'ya Daafusra! rodoo'ya Daafursa!

Goxitoonii? Goxitoonii?

Bilbila ganoonni

Kaaiissii kaaiissii!

Maahoyee kaemmo! Maahoyee kaaemmo!

Alba'ya hayishshiree, hinko'ya fiqiiqiree,

Udiinne'ya uddiree, shoo'mo'yaa itee,

Rosinkee minira haareemoo

Dancha egenoo, dikkireemoo.

Rodoo'ya Mirgitu, rodoo'yaa Mirgitu!

Goxitoonii? goxitaanii?

Bilbila ganoonni

Kaaiissii kaaiisssi!

Maahoyee kaemma! Maahoyee kaaemma!

Alba'ya hayishshi'ree, hinko'ya fiqiiqqiree,

Udiinne'ya uddiree, shoo'mo'yaa itee,

Rosinkee minira haareemma.

6^{ki} Lamala

Faarsote Kiir9: Baalinke Mittimma

Marro qole faarsa x2 {
Baalunku mittimma, mittimma, Mittimma,
Godo'lineemmoo
Baalunku mittimmaa, baalunku mittimma,
Godo'lineemmo.

Aneti jaala'ya, aneti jaala'yaa
Anehu jaali'ya anehu jaali'yaa,
Aneti jaala'yaa, aterano jaalate.
Anehu jaaliyaa, aterano jaalaho.
Godo'lineemmoo.

Marro qole faarsa x2 {
Baalunku mittimmaa, mittimma, Mittimma,
Hagiidhineemmoo.
Baalunku mittimmaa, mittimma, Mittimma,
Godo'lineemmoo.

8^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro 10: Mitto Aana Mitto Lede

Mittu aana mitto lede lame assumoro, qoleno mitto ledee,
 Lamu aana mitto ledee sasee assummoo,
 Sasu aana mittoo ledee shoolee assummoo,
 Shoolu aana mittoo ledee, ontee iillishummo,
 Ontu aana mitto lede lee iillishi'rummoo,
 Lewu aana mitto ledee lamala assumoo
 Lamalu aana mitto ledummoti sette assi'rummo
 Settu aana mitto ledee honse assi'rummoo
 Honsu aana mitto ledee tonne iillishi'rummo. (2)

9^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro 11: Maate'ya

x2 { Anna'yanna Ama'ya seekke baxeemma
 Seennenna labballo roduuwa'yano baxeemma
 Keerunni baxilluy heereemma.

Maate'ya sagalsiissannoe!

Maate'ya uddisiissannoe

Maate'ya rosiissannoe!

Maate'ya baxxannoe.

x2 { Ama'yanna anna'ya baxeemma
 Seennenna labballo roduuwa'yano baxeemma
 Keerunni baxillunni heereemma.

Faarsote Kiiro 12: Haanja Xarmuse Xarapheessu Aana

Onte haanja xarmussa xarapheessu aana,
Mitte ubbe hiiqqanturo shoole gattannoo.
Shoole haanja xarmussa xarapheessu aana,
Mitte ubbe hiiqqanturo sase gattanno.
Sase haanja xarmussa xarapheessu aana,
Mitte ubbe hiiqqanturo lame gattanno.
Lame haanja xarmussa xarapheessu aana,
Mitte ubbe hiiqqanturo mitte gattanno.
Mitte haanja xarmussa xarapheessu aana,
Mitte ubbe hiiqqanturo gatannori dino. (2)

11^{ki} Lamala

Faarsote Kiiro 13: Che Farashsho'ya

Che che che! farashsho 'ya (2)
Waajju farashshi aana ofolloomma.
Che che che! yaannni gulufeemma.
Che che che! farashsho 'ya (2)
Daamu farashshi aana ofolloomma.
Che che che! yaannni gulufeemma.
Che che che! farashsho 'ya (2)
Kolishshu farashshi aana ofolloomma.
Che che che! yaannni gulufeemma.

12^{ki} Lamala

Faarsote Kiiro 14: Qiissancho

Suutu suutuy ikkite qiissancho,
Alilicho higge gidditino.
Bubbe bubbisse,
Bubbe dagge shashshaffuse,

Xeena ganeenna,
 Xeenu dayeenna,
 Wororaworora tugise
 Worora tugise

Faarsote Kiir 15: Co'immanke Agadhino

x2 { Wo'manka woyte
 Umo assine shumate ha'neemmo.
 Albanna anganke
 Saamunuy hayishshi'neemmo.
 Hinkonkeeno foiqiiqqi'neemmo.
 Shoo'monkeeno shoo'mineemmo.
 Angaankeeno hayishshi'neemmo.
 Rosinke minirano ha'neemmo.
 Wo'manka woyte konne assineemmo. (2)

x2 { Wo'manka woyte soodo
 Umo assine shumate ha'neemmo.

13^{ki} Lamala

Faarsote Kiir 16: Bute Buttu'lichu

Bute butt'lichu ishinu giddora e'u;
 Anga hayishshidhukki sagale cuuccanni;
 Xiwise, tushiishise gobbara qolise;
 Jeefoteno ubbe gongo'mitu.

Faarsote Kiir 17: Fidale Rosa Baxeemmo/a

Qaaquulle ronso xiinxallino.
 Fidale afate seekkine hixamanyino

“L” fidale honkoolo labbanno.
“O” fidale quuphicho labbanno.
“M” fidalera sase lekka noose.
“B” fidale maxanxire labbanno (2)

Faarsote Kiiri 18: Shiima Meicho

Qummichote dunkeenna dikkote hossu
Hatti shima burrite duubbibinokkite
Shaqqado hayissose ittanni mine hosaate
Hatti shiima meicho woddannoti
Mee mee! Yitanni
Minese e’anni

15^{ki} Lamala

Faarsote Kiiri 19: Hambe Gatto!

H, A, M, B, E, Hambe gatto!
A, Affe baalunku.
M, B, Mannabaqqi yiiyye.
M, B, R, Meyaa Beetto atino Rosi!
H, A, M, B, E, Hambe gattona.

16^{ki} Lamala

Faarsote Kiiri 20: Sayinse Sayinse

Sayinse sayinse! Xagicho’ya
Rosiissinoeti fayyimma’ya
Alba hayishshire shoo’mo itannii
Anga hayishshre sagale itannii

Lekka'ya hayishshire hashsha goxanni

Haaqe laumma sayinse nabbawaya

Sayinse sayinse! Xagicho'ya

Rosiissinoeti fayyimma'ya

18^{ki} Lamala

Faarsote Kiir 21: Ceicho Ikkeemmo

1 2 3

Ceicho ikkeemmo.

lima buuweemmo.

4 5 6

Daraarote iimaanni

limira iimira

7 8 9 10

Billaacha ikkeemmo

lima buuweemmo.

Horophilla ikkeemmo.

lima buuweemmo.

Daraarote iimaanni

limira iimira hige

19^{ki} Lamala

Faarsote Kiir 22: Worbu Rosaanchi

Worbu rosaanchi addinta qorophanno,

Ha'ranno woyte doogote hedanno,

Kaameelu daanno woyte xawe leellannosi gede,

Doogonniha guracho midaado amade ha'ranno.

26^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro 23:Qaaquullu Godo'le

Dangayyo:

Dangayyo? Dangoonke.

Dangayyo? Dangoonke.

Dangayyo? Dangoonke.

Dangayyo? Dangoonke.

Dangayyo? Dangona.

Faarsote Kiirro 24: Heeshshante Heeshsha

Heeshshante Heeshsha:

Heeshshante heeshsha

Duqulonke duqulo

Dubbi manna Haweela

Haqqa danse Wiccoola

Widiwooraho ogeessa

Otottore Korbeessa

Korbe weese lalu iti

Hakko lalo cirre itto

Hatte cirre kutu gano

Hakko kuta giira itto

Hatte giira wayi xoyisso

Hakko waa arru mooshsho

Umbi! Umbi! Umbi!

27^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro 25: Lamalate Barruwa Faarso

1, 2, 3, 4, ronso godo'lino.

6, 7, mitte lamaala 7 barraati.

Sanyo, maakisanyo, roowe, hamuse arbbe 5 barruwaati.

Rosu mine marrummo egenno afirate

Qidaamenna sanbata mine fooliishshi'nummo.

Godo'linaanni qalli yinummo rosu mine. (2)

29^{ki} Lamala

Faarsote Kiirro 26: Hardi Arrunni Hardi Hawadunni

Hardi arrunni hardi hawadunni (2)

Way baeenna hansanni

Hashsheennasi hige einno.

Rodoosi lai minira e'anna

Soodimaro haare harise

Haare harise eelalicho

Ledde hadhu

Gidaawo iillo yitu

Tayisse sa'anni huuro macciishshitu.

Isi roodo

Hawadu ei xeenaa gani

Hagiidhiite ise wi'litu

31^{ki} Lamala

Faarsote Kiiri 27: Hawalle Tashshi Yii'ne!

Hawalle tashshi yino'ne wosinanna maate
Hawalle tashshi yii'ne baalu rosiisaanonke
Lowo geeshsha tashshi yinonke lowo geeshsha kassi yinoommo.
Tennera iilla'nneni lowo geeshsha naaxxinoommo.
Sa'u yannara K.G- Keeshshine
Ki'neha galata'ne horo dihambeemmo.
Shuqunte lossite tennera iillishshunketa
Galaxxineemmose rosiisaanchonke
Shuqunte lossite tennera iillishshunke
Galaxxineemmosi rosiisaanchonke.
Shuqune losse tennera iillishinkehura
Galatu iillosi rosiisaanchinkera.

Faarsote Kiiri 28: Xeena Gane Birro:

Xeena gane birro
Xexxeli waa dirro
Xexxela itara
Riisu iimii dirro
Hakkonne risa
Kutu gane wirro

O-KIFILE ROSU PIROGIRAAME

Lee xiraaze

(Maatto, Kifilete Gobbaaydi Godo'le, Assootu Wo'naalsha,
Angate Ogimma, Kifilete Giddo Godo'lenna Muuziqa)

ISBN: 978-99944-2-846-5

Wasaarada Waxbarshada Fadaraalka

Xafiiska Waxbarashada ee DDSI

Waaga:100.00